

SÁSKA

TELEPÜLÉSTERV

TH-22-02-06
2022. október

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

TÉR-HÁLÓ

Megalapozó Vizsgálat

Sáska község Településtervéhez

2022. április
TH-22-02-06

Felelős tervező: Németh Géza
TT-1 08/0065/2006

Munkatárs: Leitner Attila
É-3 08-0386

Településtervező: Gyárfás Henriett
TT 08-0442

Közeledéstervező: Bogár Zsolt
K1d-1/08-0014

Közműtervező: Horváth Ervin
TE-T 18-0033
TV-T 18-0033

Tájrendezési tervező: Szűcs Gábor
TK1 05-0480

Tartalomjegyzék

1	TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, TÉRSÉGI ÉS TELEPÜLÉSI KAPCSOLATOK.....	4
2	A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK.....	5
2.1.	AZ ORSZÁGOS FEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ.....	5
2.2.	VESZPRÉM MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA	15
3	TERÜLETRENDEZÉSI KÖVETELMÉNYEK.....	32
3.1.	ORSZÁGOS TERÜLETRENDEZÉSI TERV.....	32
3.2.	VESZPRÉM MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVE	41
4	TERVI ELŐZMÉNYEK, ÉRVÉNYES TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK ÉS AZOK ÉRVÉNYESÜLÉSE	45
4.1.	HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK ÉS ELHATÁROZÁSOK BEMUTATÁSA.....	45
4.2.	A TELEPÜLÉS RENDEZÉSI TERVI ELŐZMÉNYEINEK VIZSGÁLATA	49
5	A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI HELYZETE	56
6	A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA, KÖZZSZOLGÁLTATÁSOK	59
6.1.	FOGLALKOZTATOTTSÁG, JÖVEDELEMKÉPESSÉG, ÉLETSZÍNVONAL	59
6.2.	A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA.....	61
7	A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA	61
8	TELEPÜLÉSRENDEZÉSI, TELEPÜLÉSSZERKEZETI VIZSGÁLAT	62
9	AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉS AZ ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉG VIZSGÁLATA	73
10	KÖRNYEZETIÁLLAPOT-JELLEMZŐK	76
11	A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK ÉS ÖRÖKSÉG, JELLEMZŐ TÁJKARAKTER, ZÖLDINFRASTRUKTÚRA-HÁLÓZAT	79
12	KÖZLEKEDÉS	91
13	KÖZMŰVESÍTÉS, ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS, CSAPADÉKVÍZ-GAZDÁLKODÁS	93
14	KATASZTRÓFAVÉDELEM, A TERÜLETEK HASZNÁLATÁT, ÉPÍTÉSI TEVÉKENYSÉGET BEFOLYÁSOLÓ VAGY KORLÁTOZÓ TÉNYEZŐK.....	95
15	MELLÉKLET (MV ÉS AJ TARTALMI KÖVETELMÉNYEIT MEGHATÁROZÓ KT. HATÁROZAT).....	95

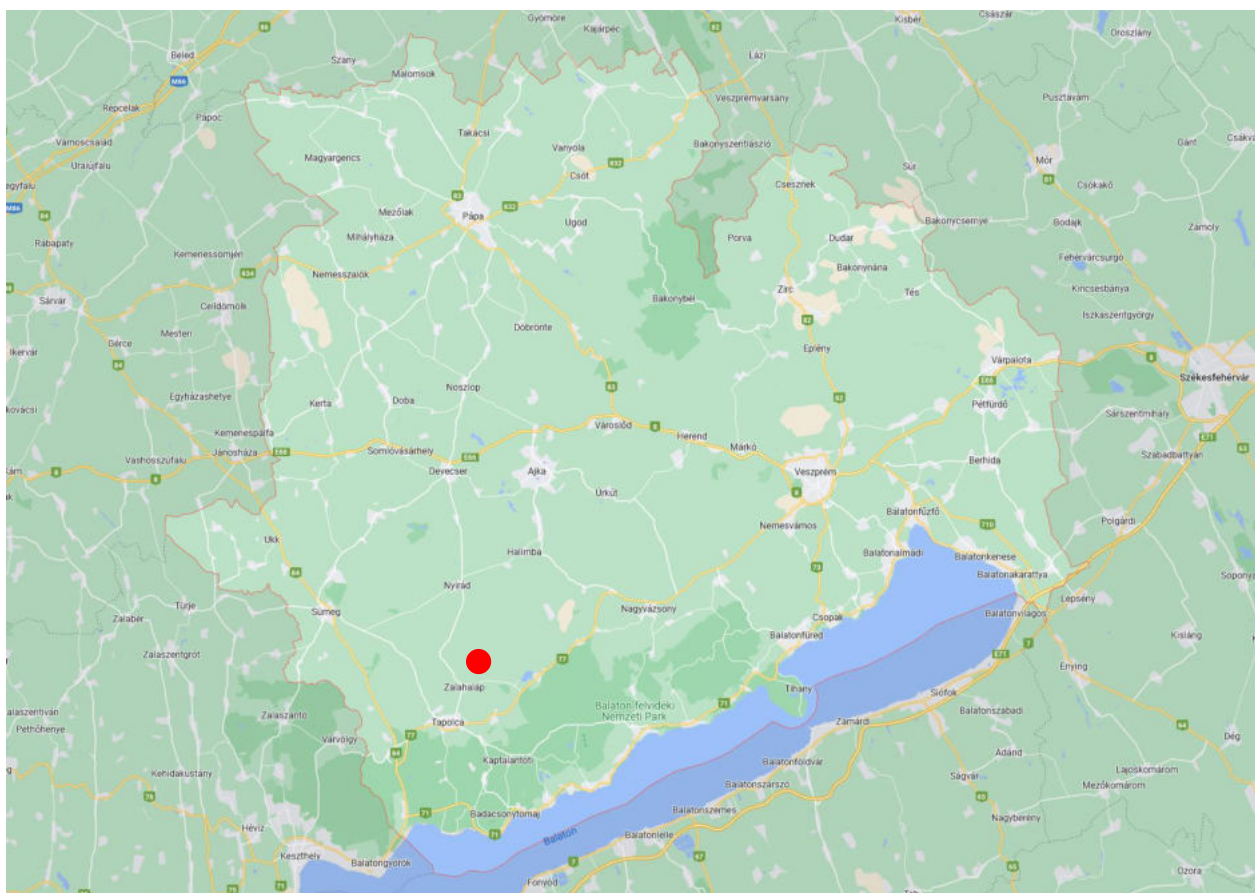
1 TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, TÉRSÉGI ÉS TELEPÜLÉSI KAPCSOLATOK

Sáska település közép-dunántúli régióban a Veszprém-megye belső területén a Balaton-felvidék északi határán fekszik. A Tapolcától 8 kilométerre található zsáktelepülés Zalahaláp felől közelíthető meg.

A település területe 37,48 km²

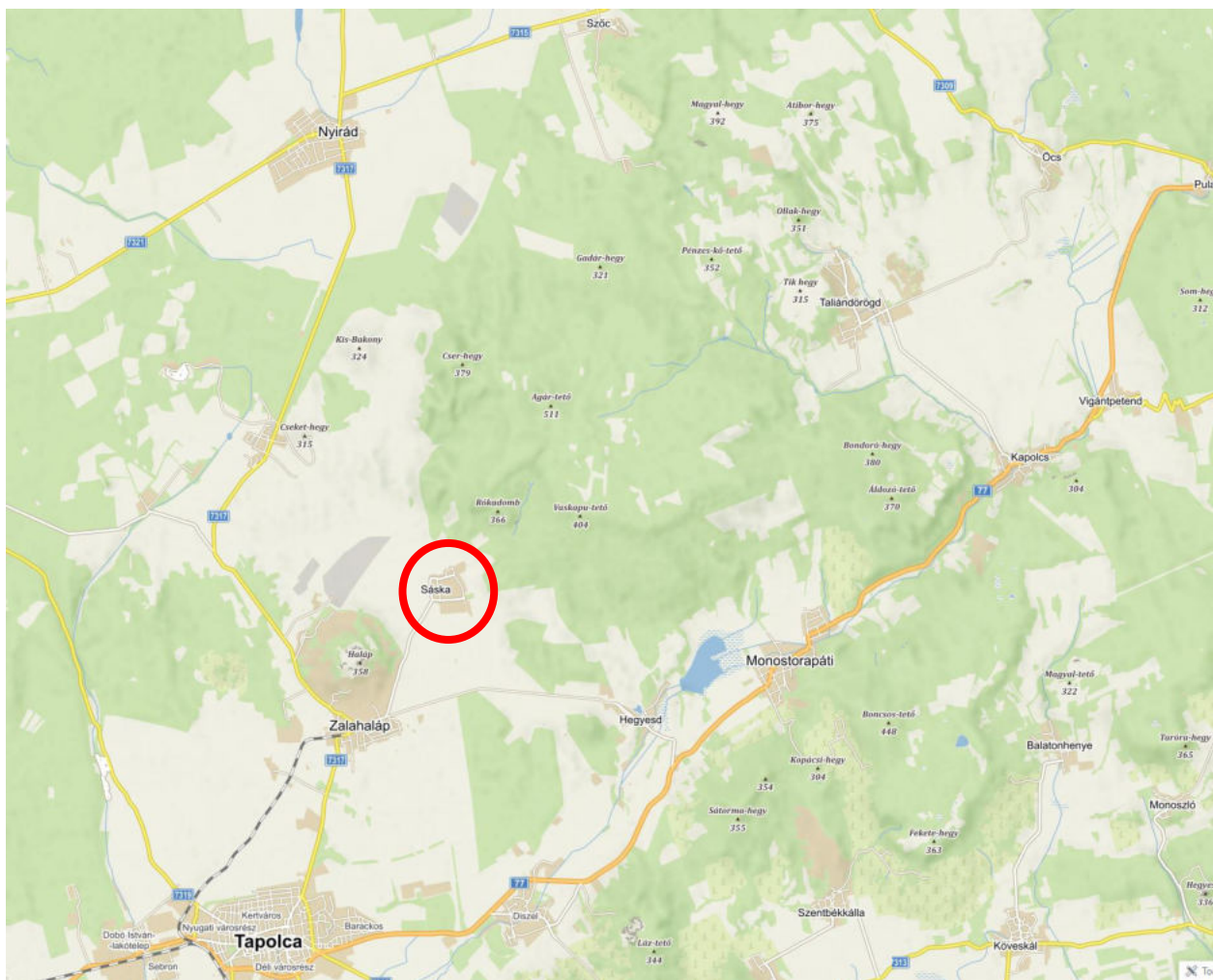
A települést délről Tapolca városa, keletről Hegyesd, Monostorapáti és Taliándörögd települések, északról Szóc, nyugatról pedig Nyirád és Zalahaláp települések határolják.

Közeledésföldrajzi helyzetét tekintve fekvése, amint említettük zsáktelepülés. Feltáró útja a 73147 állami mellékút, amely egyben a falu történeti főutcája. A 73147 útból ágazik ki északi irányban a 73148 állami út. A 73147 állami mellékút a Tapolcát és Devecsert összekötő 7317 állami mellékútról ágazik le Zalahaláp településközpontjában. (Vasútvonal a települést nem érinti.)

forrás: openstreetmap

Sáska földrajzi helyzetét tekintve a Déli-Bakony nyugati részén, az Agár-tető lábánál helyezkedik el. A település része a Tapolcai-medencének, valamint a Káli-medencének.

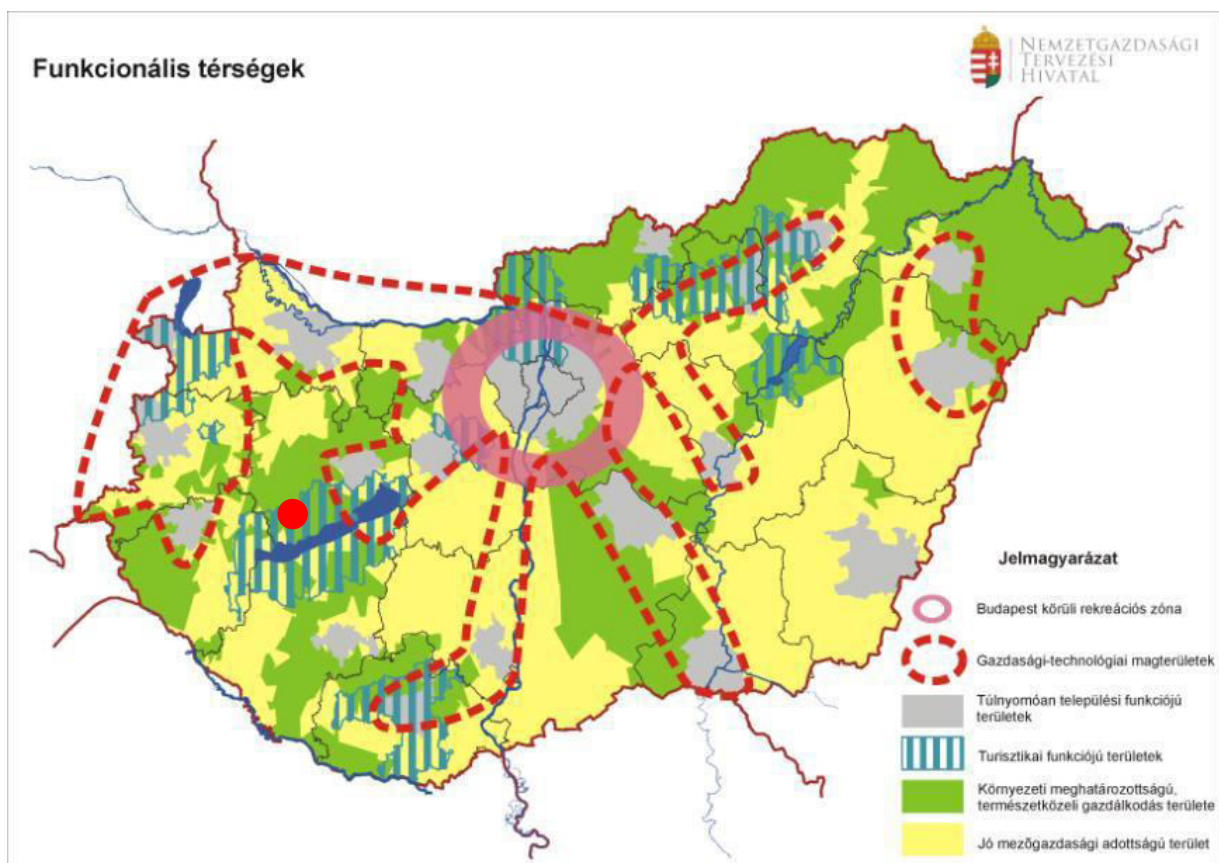
A település térségi kapcsolatait a domborzat és a honvédségi területek jelentősen befolyásolták. Zalahaláp kivételével aszfalt burkolatú, pormentes úton a szomszédos települések nem közelíthetők meg.

2 A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK

2.1. AZ ORSZÁGOS FEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK; elfogadva az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) OGY határozatával) értelmében a településstratégiák célja a többközpontú térszerkezetet biztosító településhálózatok kialakulása, valamint a kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése. Mindezek szem előtt tartásával az OFTK olyan funkcionális térségeket határoz meg, amelyek a jövőben egy-egy, nemzeti szinten is jelentős gazdasági, társadalmi vagy környezeti feladatot fognak ellátni, integrálódva a nemzeti szintű társadalmi és területi munkamegosztásba.

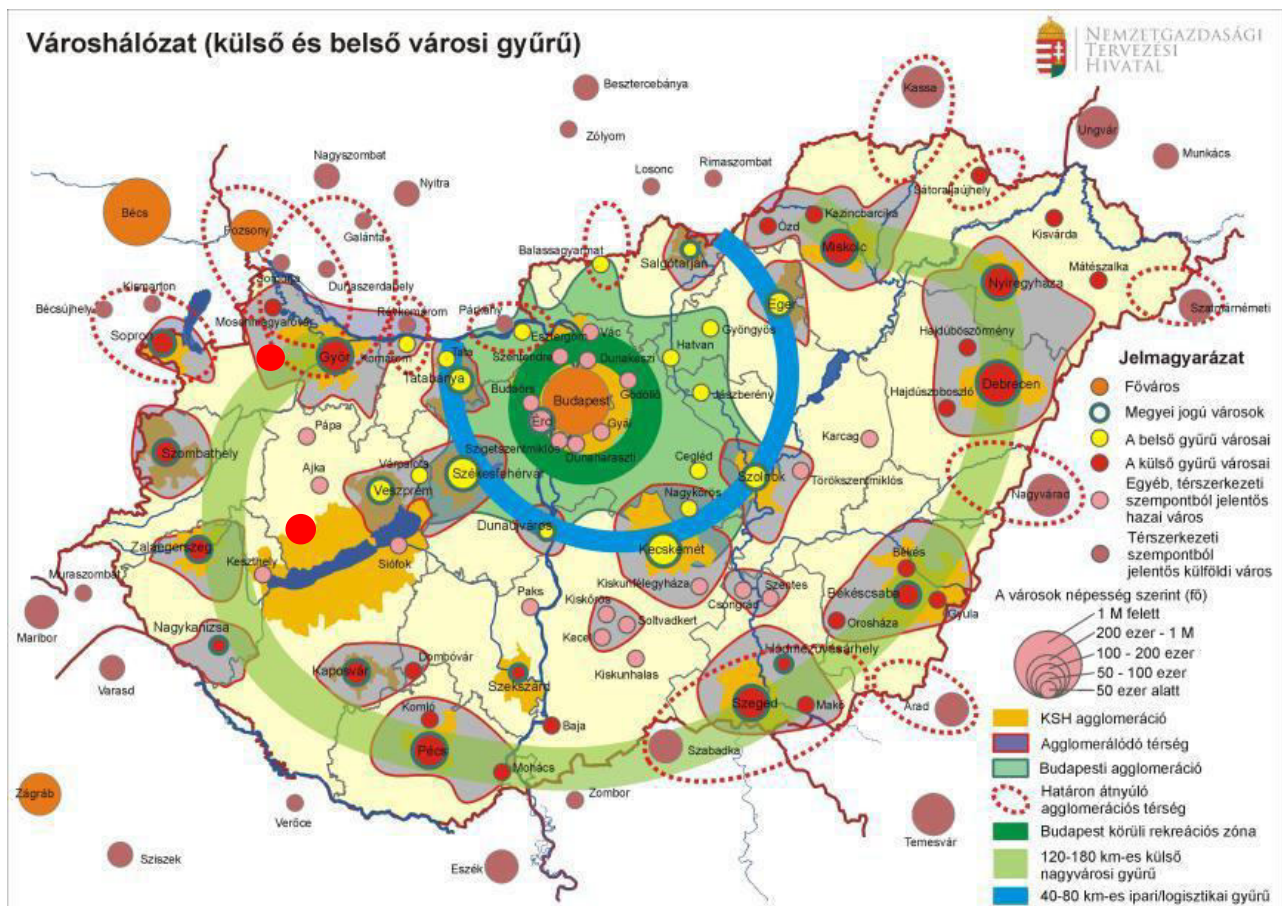
Sáska és környéke az OFTK szerint részét képezi a környezeti meghatározottságú természetközeli gazdálkodás területeinek, valamint a turisztikai funkciójú területeknek.

Az OFTK térszerkezeti jövőképe

A települést fekvése és természeti környezete arra predesztinálja, hogy kellemes lakóhely és egyben egy turisztikai funkciójú terület része legyen.

A meglévő és tervezet városi gyűrűk (agglomerálódó térségek) Sáskát nem érintik.

Az OFTK településhálózati jövőképe

Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió 97/2005. (XII. 25.) OGY határozat

Az Országos Területfejlesztési Konceptió az ország átfogó távlati fejlesztését megalapozó tervdokumentum, amely meghatározza az ország hosszú távú területfejlesztési céljait, és a területfejlesztési programok kidolgozásához szükséges irányelveket, információt biztosít az ágazati és a kapcsolódó területi tervezés és területfejlesztés szereplői számára.

Az Országos Területfejlesztési Konceptió négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt fogalmaz meg. A négy cél üzenetet ad a társadalom és gazdaság egészének, valamint a társadalom és a gazdaság környezethez való viszonyulására is:

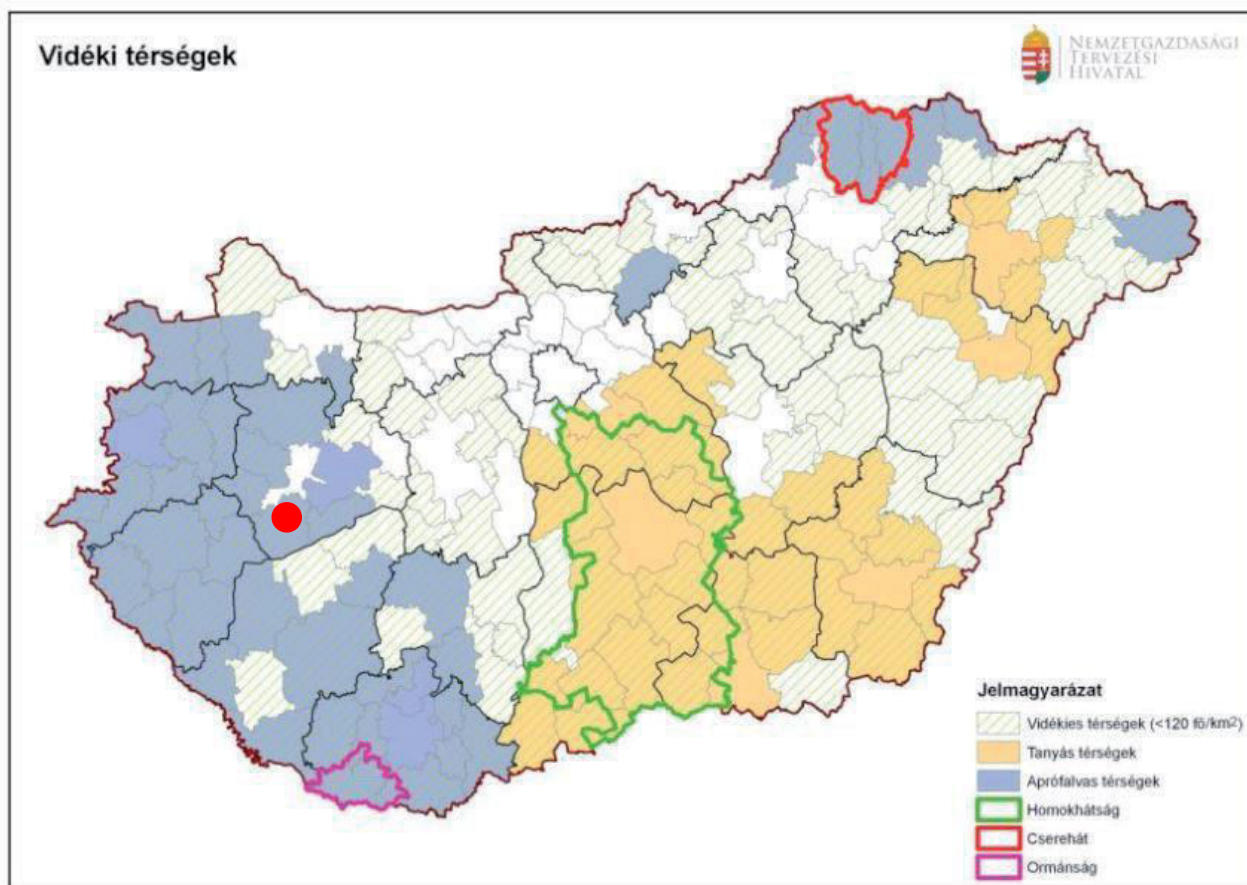
1. értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdaság és növekedés
2. népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom
3. természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme
4. térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet

A nemzeti fejlesztés- és területfejlesztési politika alakítása és a célok elérése során a területi célokat, a lehetséges kitörési pontok és fordulatot igénylő területek alapján az OFTK az alábbiak szerint határozza meg:

1. az ország makro-regionális szerepének erősítése,
2. a többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat,

3. vidéki térségek népességeltartó képességének növelése,
4. kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése,
5. területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése,
6. összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása.

A Tapolcai járás benne Sáska az aprófalvas térségek közé tartozik.

„Társadalmuk kiemelten sérülékeny, többségüket rendkívül kedvezőtlen demográfiai és társadalmi folyamatok jellemzik, amely a gazdasági teljesítményükre is negatív hatással van. demográfiai és a társadalmi problémák halmozottan jelentkeznek azon aprófalvak esetében, amelyek térszerkezeti, településhálózati szempontból és gazdaságilag is perifériális térségben, a gazdasági centrumoktól távol találhatók.” (OFTK)

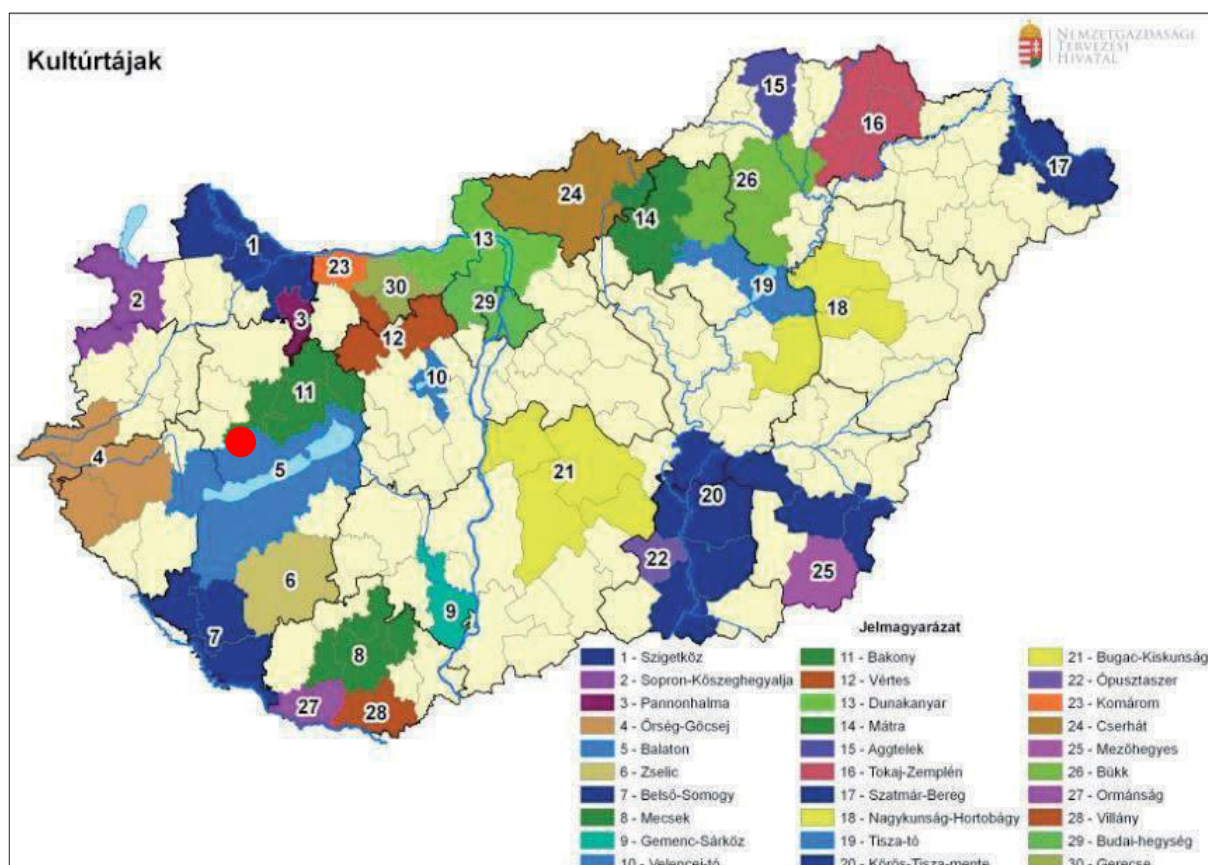
Fejlesztéspolitikai feladatok az aprófalvas térségeknél:

- A napi munkába járás, ingázás igényeihez maximálisan illeszkedő akadálymentes és fenntartható közösségi közlekedés fejlesztése, a hiányzó térségi kapcsolatok kiépítése különösen a zsáktelepülések, határ menti települések esetében.
- Az aprófalvak gazdasági létalapját biztosító gazdasági tevékenységek fejlesztése. Helyi, autonóm ellátási, energetikai rendszerek kialakítása.
- A szociális és önellátó gazdaság kialakulásának, tartós és fenntartható működésének ösztönzése.

- A helyi népesség szociális, egészségügyi, adminisztrációs igényeinek minél kevesebb utazással történő kielégítése, rendszeres mobil szolgáltató rendszerek kiépítésének támogatása.
- klímaváltozás elleni védekezés elősegítése az egészségügyi szolgáltatások fejlesztésével és az agrárium átalakításával (pl. szárazságtűrő, a helyi ökoszisztémába illeszkedő növények elterjesztése).
- A helyben élő tehetséges fiatalok mentorálása. Hosszú távú programmal szükséges őket segíteni taníttatásuk és elhelyezkedésük során. Helyben maradáshoz és letelepedést segítő programokkal az értelmiség helyben tartásának segítése.
- Helyi közösségek kialakulásának, fejlesztési programjaik közös kidolgozásának segítése, a kultúrához való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, kulturális örökség megőrzése.
- Az aprófalvak falusi turizmushoz, öko- és aktív turizmushoz kapcsolódó infrastruktúrájának és a kapcsolódó szolgáltatások kínálatának térségileg összehangolt fejlesztése.
- Az aprófalvas térségekben található nagy számú üresen álló ingatlan felmérése, koncepció kidolgozása a hasznosításukra.

(OFTK Sáska településre vonatkoztatható elemei)

Tapolca és környéke (benne Sáska) az OFTK szerint **Különleges táji értékekkel, rekreációs funkciókkal bíró övezet**

„A természeti környezet, az ahhoz igazodva kialakult, abba harmonikusan illeszkedő gazdálkodási és településrendszer, valamint a tájformáló, tájképi értékű településkép és kulturális

értékek együttese pótolhatatlan és a jövő számára megőrzendő rendszert alkot, amelyeknek védelme, értékeik kibontakoztatása, fenntartható fejlesztése elengedhetetlen.

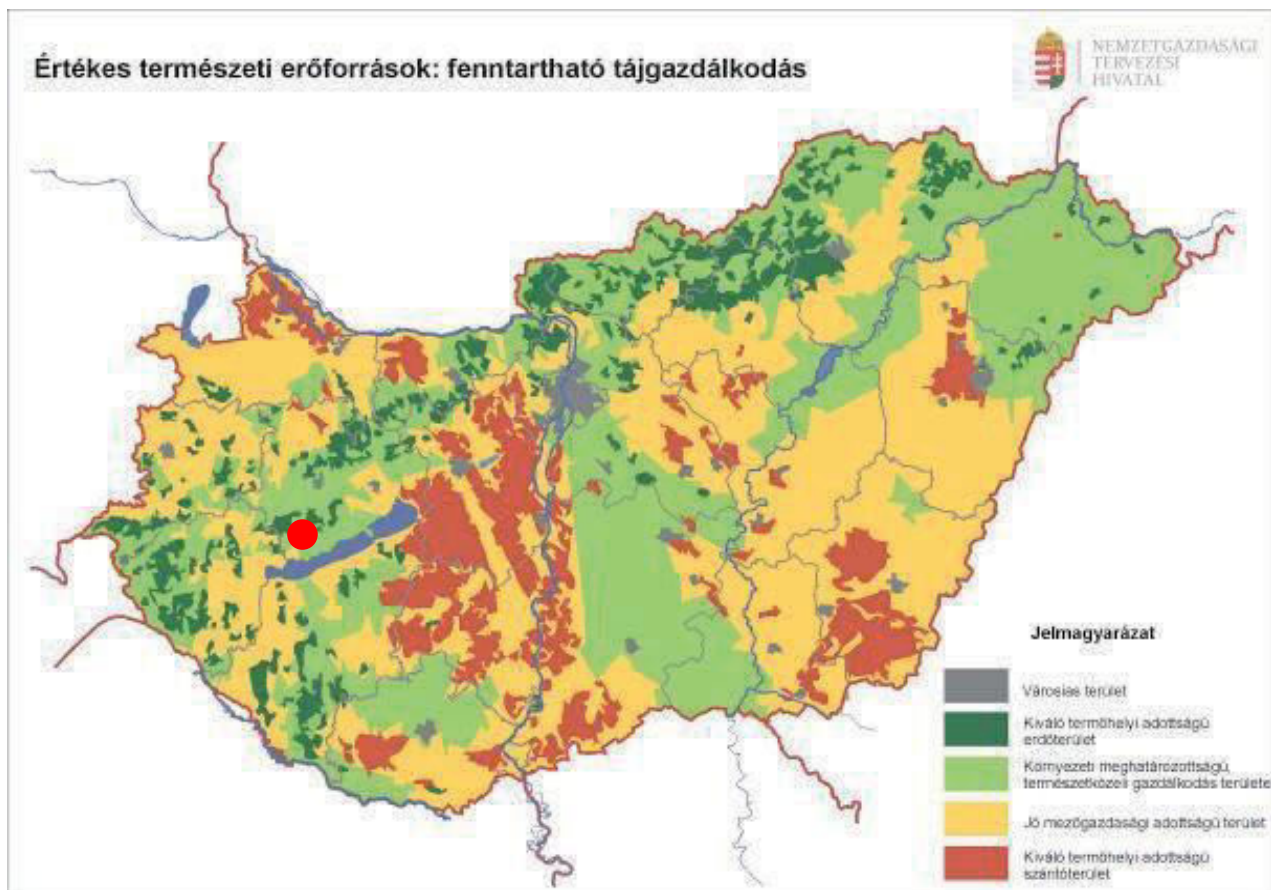
Az idegenforgalom szempontjából is komoly vonzerőt jelentenek ezek a térségek, az aktív, vagy éppen passzív rekreációt egyaránt szolgálhatják.” (OFTK)

Fejlesztéspolitikai feladatok a különleges táji értékekkel, rekreációs funkciókkal bíró övezetekben:

- A jellegzetes táji környezethez alkalmazkodó, hagyományőrző és a tájképet megőrző gazdálkodás támogatása (szőlők, legelők, kisparcellás gazdálkodás).
- A kulturális örökség megőrzése. z épített örökség mellett a településszerkezet és településkép is megőrzendő érték ezekben a térségekben.
- Az épített örökség és a tájhasználat megőrzését támogatja a térségre jellemző hagyományos mesterségek, haszonvétek, iparágak megőrzése és fenntarthatófejlesztése.
- A helyi közösségek, helyi identitástudat fejlesztése, erősítése.
- A jellegzetes táji sajátosságokra épülő fenntartható turizmus fejlesztése, a helyi értékek bemutatása, a lokális adottságokhoz alkalmazkodó idegenforgalmi infrastruktúra, szálláshelyek, desztináció menedzsment kialakítása.
- A "Silver economy" lehetőségeinek kihasználása.
- Kellemes környezetben alkotóhelyek és távmunka lehetőségek biztosításával a kvaterner és + szektorbeli munkahelyek teremtése.

(OFTK Sáska településre vonatkoztatható elemei)

Az OFTK egyik célkitűzése a **természeti erőforrások védelme**, amely célkitűzés Sáska települést is érintő elemi az alábbiakban foglalhatók össze:

- Tájfenntartó mezőgazdaság, mezőgazdasági termőterületek

„egyes térségek tájhasználatában és gazdaságában a mezőgazdaság meghatározó tényező. E kedvező adottságok megőrzése érdekében az intenzív gazdálkodás és a környezeti meghatározottságú, extenzív termelés ideális egyensúlyát kell megtalálni, a mezőgazdaság tájfenntartó szerepének érvényesítésével, a környezeti adottságokhoz igazodó tájhasználatával és gazdálkodással.”

- Erdőterületek térségi szemléletben

„Erdőterületeink jelentősége messze túlmutat az amúgy kiterjedt, az ország területének ötödét kitevő terület szoros erdészeti, erdőgazdasági funkcióján. Pótolhatatlan a szerepük élőhelyként és természet közeli fajgazdagságukban a biodiverzitás megőrzésében, a talaj- klíma- és vízvédelem számára, gazdasági és közjóléti, turisztikai funkcióikban. Egyben gyakorlatilag az egyetlen – belátható időn belül – érdemben fejleszthető, gyarapítható természeti erőforrásunk. fenntartható erdőgazdálkodási módszerek elterjesztése és a sokoldalú funkciók megtartása az ország minden részén támogatandó cél. ontos tényező, hogy az állami tulajdon és gazdálkodás kimagasló az ágazatban. z erdőgazdálkodást fokozott térségi szemléletben kell folytatni.”

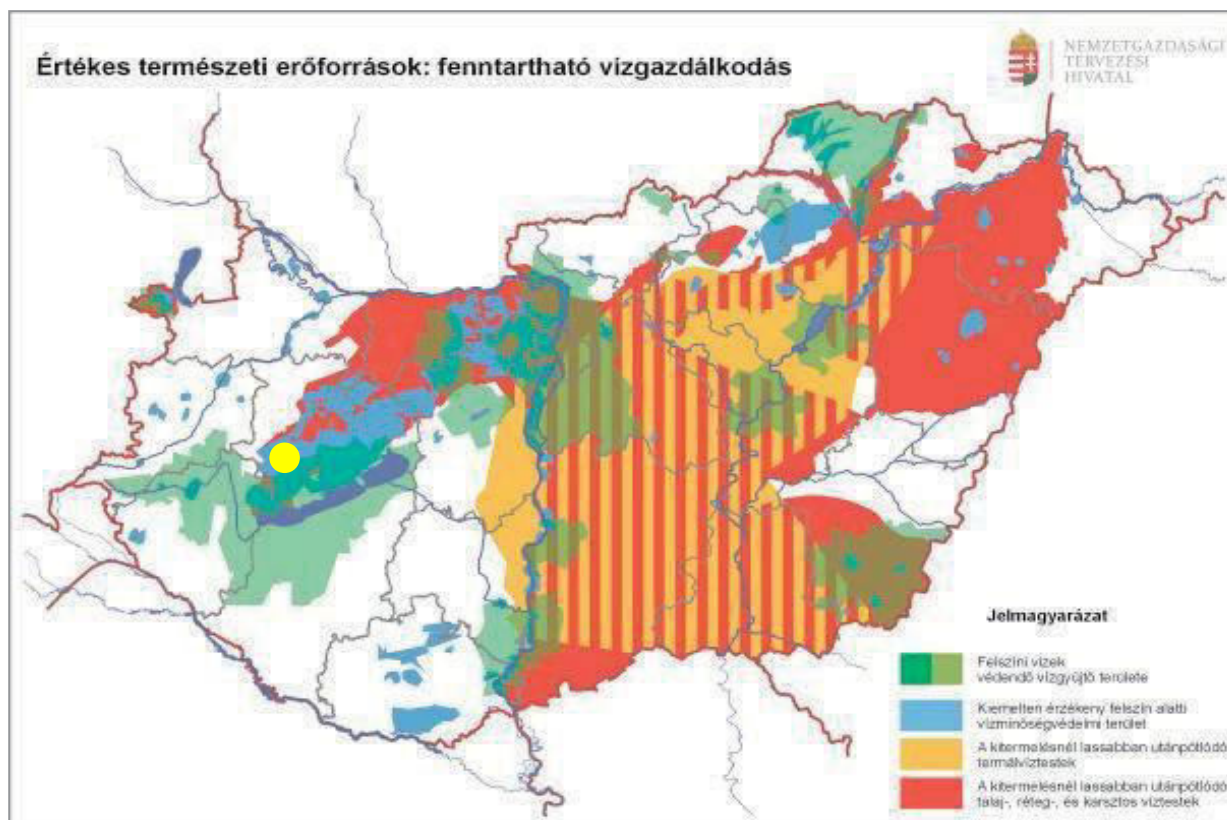
- Az erdőgazdálkodás térségi szemlélete tovább erősítendő (Sáskán kimagaslóan nagy a erdőterületek aránya)
 - az állami területeken való erdő- és vadgazdálkodást a különböző térségi szereplőkkel való fokozott együttműködésben kell megvalósítani (ebbe az irányba kell ösztönözni a magángazdálkodókat is). z erdők funkcióit a térségi önkormányzatok, civil szervezetek és a gazdasági szereplők bevonásával közösen kell kialakítani, figyelembe véve a rekreációs, a nevelési, a tájképvédelmi és a munkahely-biztosító funkciókat egyaránt.

- az állami területeken való erdő- és vadgazdálkodás legfontosabb térségi célja, hogy az erdő minél több helyben élő számára biztosítson tartós munkahelyet, megélhetést, az erdők ökológiai állapotának fenntartása mellett.
- törekedni kell az erdő javainak minél nagyobb mértékű helyi hasznosítására, a helyi kereslet növelésére, pl. az energetika, a feldolgozó- és élelmiszeripar területén, természetesen csak az ilyen gazdálkodásra kijelölt területeken.
- a nagyvad létszám nem veszélyeztetheti sem az erdők ökológiai állapotát, sem a helyi mező- és erdőgazdasági javakat, nem korlátozhatja az erdők rekreációs funkcióit.
- szorgalmazni kell az erdőterületek terület-szemléletű kezelését, melyben fontos tényezők az erdők puffer- és rekreációs funkciói, valamint a minél jobban összekapcsolódó, hálózatba összeálló erdők, a minél nagyobb összefüggő erdőtümbök kialakítása.
- a klímaváltozásra válaszul a helyi adottságoknak megfelelő, a minél magasabb szintű és minél stabilabb ökológiai állapotot eredményező, az idegenhonos fajok terjedését nem támogató erdőművelésre van szükség.
- az erdő által szolgáltatott megújuló energiahordozókat csak települési, legfeljebb kistáji léptékben, és lehetőleg közösségi használatban szabad kiaknázni.
- az erdőszült településeink, kistájaink fejlesztését az organikus, stabil gazdaságuk kialakítása érdekében az erdő által kínált lehetőségekre kell építeni.

Ásványkincs-gazdálkodás térségi szemléletben, az értékes természeti erőforrások, fenntartható vízgazdálkodás (Sáskán található egy dolomit bánya és a település jelentős területe vízminőség-védelmi terület)

„A vízgazdálkodás lehetőségei és az ásványkincsek jellegzetes eloszlása is sajátos övezeteket rajzol ki. Mindkét tényezőcsoport esetében a kedvező adottságok (pl. felszín alatti vízkészlet, energiahordozók, stb.) megőrzése és felhasználása között kell a legfenntarthatóbb megoldásokat megtalálni. Mindkét területen meghatározó jelentőségű a takarékosagra törekvés, hiszen nemzeti tartalékként szolgálhatnak a jelenleginél is kedvezőtlenebb időszakokban.

Különösen az építőiparnak és az energiatermelésnek, de mindennapjainknak is nélkülözhetetlen erőforrásai az ásványi anyagok. Egy ésszerű, kompromisszum kész szabályozás, az állami érdeket előtérbe helyező, de a piaci szereplők számára is nyitott gazdálkodás, valamint a tájvédelmi szempontokat és az erőforrások megújulását figyelembe vevő terület-igénybevétel lehet a gazdasági fejlődés, munkahelyteremtés egyik fontos pillére.”

Veszprém megye

POZICIONÁLÁS

Dunántúl közepén elhelyezkedő megye társadalmi-gazdasági „magterülete” a -Ny irányú 8. sz. főút menti térség Veszprém megyeszékhely központtal; az átlagosnál fejlettebb a Balaton part és háttérterülete; problémákkal leginkább terhelt a Bakony és a Marcal-medence illetve a 8-as számú főúttól északra fekvő terület. Lakosságának 62%-a városlakó, de jellemzően aprófalvas településszerkezetű. Jelentős német nemzetiségű népcsoport él a megyében. ermőhelyi adottságai gyengék, erdősültsége az országos átlagot jóval meghaladó. veszprémi Pannon Egyetem

felsőoktatási potenciálja egyes szakterületeken dunántúli szinten jelentős. nehézipar helyét a feldolgozóipar vette át, versenyképes a jármű- és gépipar, de a vegyipar is korszerűsödött. ereskedelme, logisztikai, turisztikai szolgáltatásai folyamatosan fejlődnek, mégis egy főre jutó GDP-je tartósan a magyarországi átlag alatti.

FEJLESZTÉSI IRÁNYOK

- közösségi közlekedést segítő kelet-nyugati irányú közlekedési infrastruktúra (8-as főút és

vasútvonalak) hálózati fejlesztése, a városok közötti kapcsolat javítása.

- a helyi gazdaság jelenlegi teljesítő képességének, hozzáadott értékének emelése, új perspektivikus ágazatok és a „tudásalapú ipar” megerősödése.*
- a megyében élők szaktudásának, képzettségi színvonalának növelése, a tudományos kutatás és fejlesztés feltételeinek, intézményeinek fejlesztése.*
- az ipari zónák rehabilitációjának folytatása, a turizmus és a koncentrált ipari tevékenységek környezetterhelésének minimalizálása.*
- a megye határain túlnyúló egészségügyi szolgáltatások fejlesztése.*
- a megye táji, természeti és műemléki értékeinek megőrzése, tematikus összekapcsolása, fenntartható hasznosítása, megismertetése.*
- a karsztvíz ivóvízforrás védelmének fejlesztésével a környezet minőségének javítása és a Balaton táji, természeti védelmének növelése.*
- a balatoni turisztikai körzet, mint rekreációs térség szolgáltatás- és minőségi kínálatának a szezonaritást oldó fejlesztése, koordinálása.*
- a városok térség-szervező szerepköreinek élénkítése, kooperálás; az aprófalvas és perifériális térségek komplex fejlesztése a népességmegtartás érdekében.*
- a megyeszékhely és a városok a kultúra és az innovatív tudás központjai.*

TÉRHASZNÁLATI, TERÜLETHASZNÁLATI ELVEK, AJÁNLÁS AZ OFTK-BAN

A területfejlesztés és a területrendezés szorosan egymásra utalt. A területfejlesztés – és a területhasználat szempontjából releváns többi ágazati politika – számára a területrendezés szabályrendszere jelenti az általuk megfogalmazott térhasználati elvek, célok szilárd hátterét, érvényesülésük egyik biztosítékát. Ugyanakkor ez a szilárd szabályrendszer önmagában nem fejlesztéspolitika és nem is lehet kizárólagos területhasználati politika, hiszen nem terjedhet ki minden területi folyamatra, területi jelentőségű gazdasági, társadalmi tevékenységre

A hatékony és korszerű területrendezésnek folyamatos, rendszeresen megújuló, összehangolt rendszert kell alkotnia az ország területi képét megalkotó fejlesztési stratégiákkal, melyek közül a legátfogóbb a területfejlesztésé. A területfejlesztés elképzeléseinek tehát orientálnia kell a rendezés szabályrendszerét, leginkább stratégiai szinten, természetesen nem kizárólagosan

A takarékos és átgondolt területhasználat a legfontosabb térhasználati elvek egyike. A termőföld védelme, mivel rendkívül korlátozottan megújuló erőforrásról van szó, a legfontosabb célja a takarékos területhasználatnak. Hasonló, nem pótolható értékeket véd az ökológiai szempontból jelentős területek (vizes élőhelyek, gyepek, erdők stb.) megőrzése is. A kihasználatlan beépített területek, barnamezők jobb kihasználásával hosszú távon a nemzetgazdaság számára fontos erőforrásokat védünk, biztosítva ezzel a gazdasági növekedés alapfeltételeit, miközben a csökkent értékű területek értékét is növelhetjük. A barnamezős beruházások támogatása tehát nemzetgazdaságilag is fontos. A gazdaságfejlesztés hatékony területi, területhasználati orientálásának része lehet az egyes térségek gazdasági/társadalmi fejlődését szolgáló beruházások tervezésénél a fokozottabb területi megközelítés, a beruházók és a térség számára legkedvezőbb helyszínek központilag segített kiválasztása, a barnamezős területek központi nyilvántartása.

A **takarékos helyhasználatot érvényesíteni kell a településfejlesztésben** is. A városok szétterülésének elkerülése, a tagolt és kompakt városszerkezet kialakítása az agglomerációs településeket is erősen érinti, valódi térségi szintű térszervezési feladat. A vidékies területhasználatnál is kerülni kell a talajpusztulást, visszafordíthatatlan talajvízcsökkenést okozó tevékenységeket. Az infrastruktúra-fejlesztések tervezésénél az ezt figyelembe vevő megoldásokat kell támogatni. Mindez többek között a természeti értékek és erőforrások védelme mellett a tájnak a klímaváltozás hatásaival szembeni ellenálló képességét is fokozza.

Napjainkban különösen fontossá vált **a víz-, az energiaellátás, az infokommunikációs csatornák és a közlekedési hálózatok biztonságos és színvonalas elérhetősége minden térség, és minden település lakói számára**. Külön ki kell emelni a periférikus térségek és az aprófalvak, tanyák infrastrukturális elérésének fejlesztési igényeit, mivel ezek felemelkedéséhez ezek elmaradhatatlanok. A környezeti infrastruktúra (hulladékgazdálkodási rendszerek, szennyvízkezelés) térszervezésében is meghatározó az ellátás- és környezetbiztonság, emellett a fejlesztések gazdasági, foglalkoztatási hatásait is figyelembe kell venni a tervezés során.

Napjainkban különösen fontossá vált **a víz-, az energiaellátás, az infokommunikációs csatornák és a közlekedési hálózatok biztonságos és színvonalas elérhetősége minden térség, és minden település lakói számára**. Külön ki kell emelni a periférikus térségek és az aprófalvak, tanyák infrastrukturális elérésének fejlesztési igényeit, mivel ezek felemelkedéséhez ezek elmaradhatatlanok. A környezeti infrastruktúra (hulladékgazdálkodási rendszerek, szennyvízkezelés) térszervezésében is meghatározó az ellátás- és környezetbiztonság, emellett a fejlesztések gazdasági, foglalkoztatási hatásait is figyelembe kell venni a tervezés során.

A gazdaságfejlesztés, az ellátásbiztonság javítása, a kistelepülések népességmegtartó képességének erősítése, a szállítási igények csökkentése, tágabb értelemben a gazdasági, társadalmi, környezeti fenntarthatóság megőrzése vagy visszaállítása érdekében a **helyi gazdaság fejlesztése**, a helyben meglévő értékek felismerése, tudatos és fenntartható kiaknázása a fejlesztéspolitika egyik kiemelkedő területi célja. Ezt a térszerkezet alakításával a területrendezés is tudja támogatni, az önmagukban is élet- és fejlődőképes funkcionális térségek, városkörnyékek beemelésével a területi tervekbe, a közlekedés- és infrastruktúrafejlesztések orientálásával, a gazdaságfejlesztési célú beruházásokra vonatkozó szabályozással. Mindez nemcsak a gazdaság, az infrastruktúra, a munkahelyek ideálisabb rendszerének kialakítását segíti, de a helyi közösségeket, a működő és életképes szociális kapcsolatrendszereket, a helyi identitást is erősíti.

2.2. VESZPRÉM MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

„A megyei területfejlesztési koncepció hivatott arra, hogy a megye egészének tervezési alapjait lerakja.”

Veszprém Megye Területfejlesztési Koncepciója 33/2021. (IV.21.) MÖK határozat

Veszprém megye jövőképe:

A Dunántúl szívében fekvő, ezerarcú természeti környezettel rendelkező, tradícióit gondoskodva őrző Veszprém megye egészséges társadalmának alkotó munkaerejével, tudásával, innovációra való nyitottságával, feltörekvő gazdaságával vonzó, élhető és versenyképes térség.

Olyan terület, ahol jó és biztonságos az élet, kulturált a társadalom, megvalósul a kiemelkedő táji-, természeti és az emberi erőforrások fenntartható használata. Javul a környezet minősége, a helyi társadalom rétegei széleskörű együttműködésének is köszönhetően erősödik a közösség megtartó ereje és az indokolatlan térbeli és társadalmi egyenlőtlenségek mérséklődnek.

A megye megfogalmazott jövőképeinek Sáskát is érintő/érintható elemei

- *a helyi erőforrások széleskörű hasznosításával erősödik a gazdaság úgy az ipari ágazatok, mint a mezőgazdaság, illetve a szolgáltatások vonatkozásában,*
- *javulnak a lakosság életkörülményei,*
- *nő a foglalkoztatás, az aktív korú lakosság minden rétege és a tenni kívánók számára esély lesz a munkavállalásra, illetve a megélhetést biztosító önfoglalkoztatásra,*
- *fejlődnek a települések, javul a környezet állapota és a lakosság életminősége,*

- nő a megye népességmegtartó és népességvonzó képessége, amelynek eredményeként csökkenni a megyén belül jelentős területi társadalmi-gazdasági különbségek, a multikulturális és érdektagolt helyi társadalom konfliktusai jól kezeltek.
- javulnak a gazdaságfejlesztés infrastrukturális feltételei
- a belső közlekedési hálózat javításával, valamint a közösségi közlekedés feltételei javításával javul a munkahelyek és az ellátást biztosító központok elérhetősége,
- az információs társadalom legújabb vívmányai elterjedtek, és alkalmazásuk megjelenik a gazdasági és társadalmi életben,
- megvalósulnak klímavédelmet és az energiahatékonyságot és a károsanyagkibocsátás csökkentését szolgáló fejlesztések, nő a megújuló energia (különösen a napenergia) hasznosításának és felhasználásának súlya és aránya úgy a megye gazdaságában, mint településeiben és a háztartásokban,
- erősödik a táji-, természeti erőforrások fenntartható használata és az agrárium megyei adottságaira és a termelési hagyományokra, valamint a bővülő értékesítési lehetőségekre alapozva nő a helyben termelt és felhasznált egészséges élelmiszer mennyisége és aránya, kiépülnek a rövid ellátási láncok (REL), amely a magyar gazdaságban, agráriumban és élelmiszerbiztonságban hálózatszerű, támogatott, és a foglalkoztatásban jelentős szerepet vállaló, a világjárvány idején biztonságosabb termelési-piaci rendszert ad,
- kialakulnak a térségi sajátosságokat figyelembe vevő tájgazdálkodás feltételei, a táji, természeti adottságokra és kultúrtörténeti hagyományokra épülve, a helyi környezeti feltételekhez igazodva javul a vidéki térségek értékteremtő képessége, szerepe az e térségekben való megélhetésben, a vidék népesség- és képességmegtartásában,
- a megyében egyre nagyobb teret nyer az energia-, anyag- és környezetkímélő gazdálkodás, a körforgásos gazdaság kialakítása,
- a települések megőrzik és gazdagítják természeti- és épített értékeiket, ápolják helyi hagyományaikat, amelyek így a fejlesztés erőforrásaivá válnak,
- javul a megye térszerkezete, azon belül javul az egyes települések szerkezete is, a társadalmilag indokolt és a gazdasági fejlődéssel összehangolt ütemben folytatódik a városközpontok funkcióbővítő és értékőrző megújítása és megkezdődik a vidéki településeken a helyi értéket és karaktert hordozó településközpontok és településrészek revitalizálása,
- bővülnek a zöldfelületek, egyaránt növekszik azok használati értéke és biológiai aktivitása, fokozatosan kialakulnak a települések zöldfelületi rendszerei (hálózatai),
- tovább nő a megye erdősültsége, javul az erdők állapota és ez egyaránt hozzájárul a térségi gazdaság erősödéséhez, az ökológiai-, a turisztikai- és rekreációs potenciál növekedéséhez,
- a Dunántúli-középhegység karsztvíz készletével való gazdálkodás meghatározó jelentőségűvé válik,
- tovább bővül a nemzetközi és a belföldi idegenforgalom, javulnak a vendégül látás feltételei, a Balaton-felvidék eredményesebben használja ki a kiemelkedő turisztikai potenciáljában rejlő lehetőségeket, kialakul a Balaton-felvidék és a Bakony turisztikai és fejlesztési együttműködése,
- a Bakonyja térségében bővülnek a falusi vendéglátás, a rekreáció lehetőségei, javulnak annak feltételei, térségi együttműködései,
- biztosítottak és elérhetőek az alap-, a közép-, valamint a felsőfokú minőségi oktatás és a képzés, valamint a munkaerő-piaci igények változásához való alkalmazkodást biztosító élethosszig való tanulás feltételei, a különleges helyzetekben a digitális oktatás és képzés feltételeit rendelkezésre állnak,
- kialakul a lakosság sokoldalú ellátásának hatékony rendszere, biztosított az intézményhálózat elérhetősége,
- tovább nő a születéskor várható élettartam, a megye településeiben biztosítottak az egészséges élet megőrzésének, illetve a gyógyulás feltételei, a pandémia okozta szociális és egészségügyi, megelőzési rendszerek,
- megőrződnek a gazdag hagyományok és tradíciók, nő a kultúra szerepe a térségi és a helyi identitás erősödésében, nő a kultúra szerepe a térség és a települések fejlődésében (fejlesztésében).

VESZPRÉM MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁNAK SÁSKA ESETÉBEN IS RELEVÁNS MEGÁLLAPÍTÁSAI, ELHATÁROZÁSAI, FEJLESZTÉSI CÉLKITÚZÉSEI

Veszprém megye 2030-ig szóló kiemelt célkitűzése (Sáskát érintő elemek):

- a helyi potenciálokra épülő gazdaságfejlesztés (iparban, mező- és erdőgazdálkodásban, feldolgozóiparban, turizmusban)
- a szolgáltatások bővítése a lakosság jól-léte biztosítása,
- a megye egésze, azon belül a munkahelyek és a szolgáltatások elérhetőségének a javítása, gyors és kényelmes közlekedés,
- a környezeti állapot javítása, a kedvező környezeti állapot fenntartása,
- a zöld és a kék infrastruktúrák összehangolt fejlesztése, a fenntartható-, tiszta és biztonságos környezet megteremtése,
- a vonzó, vidéki életmód feltételeinek javítása,
- a megye társadalmi fejlesztése, a társadalmi és a területi különbségek, valamint a szegénység csökkentése.

A helyzetelemzés alapján kirajzolódott, hogy milyen erősségei, átlagon felüli kompetenciái vannak a megyének, illetve annak egyes részeinek, illetve, hogy milyen problémákat, veszélyeket sikerült azonosítani tématerületenként.

A vizsgálatok alapján kirajzolódtak a megye belső perifériái, amelyek összefüggő területsávot képeznek a megyeszékhelytől és térségi központoktól rosszabbul elérhető és kevésbé feltárt összefüggő zónában.

Ezek alapján indokoltá vált a gazdaságfejlesztési átfogó cél keretein belül egy harmadik stratégiai cél rögzítése is e térségek vonatkozásában:

- Vidékiek térségek értékalapú megújítása, a vidék élhetőségének és életképességének fokozása, e térségek leszakadásának megállítása, és újbóli fejlődési pályára állítása.

Megállapításra került, hogy többek között a lakhatási körülmények is az aprófalvas térségekben kedvezőtlenebbek, itt rosszabbak és nehezebben elérhetők a mindennapi élethez szükséges műszaki és humán infrastruktúra szolgáltatások, illetve lényegesen szűkebbek az elérhető egészségügyi-, oktatási és szociális szolgáltatások is. Itt magasabb a komfort nélküli lakások aránya is.

A falvakban és főleg az aprófalvakban élő foglalkoztatottak kétharmada naponta ingázik. E miatt az életminőség javítása érdekében kiemelt jelentősége van a közlekedés fejlesztésének. Ennek figyelembevételével jogos és szükséges a lakosság életminősége javítására, „jól léte” biztosítására, illetve a helyi társadalmak fejlesztése irányuló – a korábban jóváhagyott koncepcióban megfogalmazott és elfogadott - átfogó fejlesztési cél megtartása.

Az átfogó cél elérését szolgáló stratégiai célok e vonatkozásban:

- Egészséges társadalom megteremtése, az egészség megőrzése, a járványok és a betegségek megelőzése és a gyógyulás feltételeinek javítása.
- Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása, az élethosszig való tanulás feltételeinek biztosítása, az intelligens települések kialakítása a XXI. század nyújtotta technikai lehetőségek sokoldalú alkalmazásával.
- Az élet- és lakókörülmények fejlesztése a települések élhetőségének javításával, közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris társadalom kialakítása.

Veszprém megye fejlesztésének stratégiai céljai 2030-ig (Sáska vonatkozásában):

- Vidékiek térségek értékalapú megújítása, a vidék élhetőségének és életképességének fokozása, e térségek leszakadásának megállítása, és újbóli fejlődési pályára állítása

- *Egészséges társadalom megteremtése, az egészség megőrzése, a járványok terjedésének és a betegségeknek a megelőzése, a gyógyulás feltételeinek javítása*
- *Az élet- és lakóköörülmények fejlesztése a települések élhetőségének javításával, közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris társadalom kialakítása*
- *A gazdaság versenyképessége erősítését szolgáló fenntartható térszerkezet kialakítása, a munkahelyek és a szolgáltatások elérhetőségének javítása, a mobilitás fejlesztése*
- *A városok és várostérségek összehangolt integrált fejlesztése, zöld és intelligens települések, a környezet, a zöld- és kékinfrastruktúra hálózatok összehangolt fejlesztése*

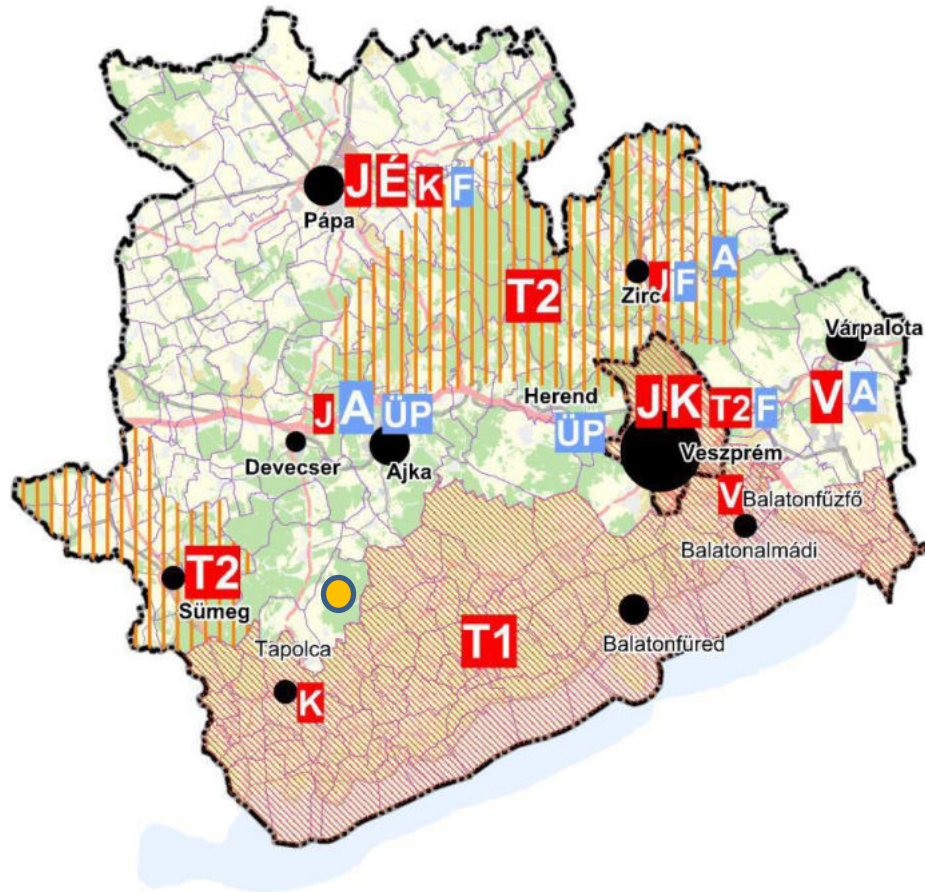
A stratégiai célok részletes leírása:

A turizmus kiemelkedő jelentőségű Veszprém megye gazdaságában kiemelten a megye Balaton üdülőkörzethez tartozó térségekben, a balatoni turisztikai kínálatot bővítő és kiegészítő módon a Bakony és a Bakonyalja településeiben, Veszprémben, a Somló térségében, kiegészítő jelleggel pedig – foglalkoztatást és megélhetési lehetőséget bővítő módon – a megye vidéki térségei sajátos és egyedi helyi turisztikai potenciállal rendelkező településeiben (térségi programkínálattá szervezve)

Az élelmiszer-feldolgozó ipar fejlesztése a helyben termelt egészséges élelmiszereknek helyben, illetve a térségben történő feldolgozottságával, a hozzáadott érték helyben tartása érdekében. Minden termék vonatkozásban támogatott a teljes terméklánc térségi érdekű alakítása.

Veszprém megye fejlődési potenciált hordozó ágazatai fejlesztési célterületeinek Sáska nem része

Veszprém megye fejlődési pontenciált hordozó ágazatai fejlesztési célterületei

	Foglalkoztató és gazdaságszervező központok		A turizmus elsődleges és másodlagos célterületei
	Balaton üdülkörzet kibővített területe		Környezetipar
	A turizmus másodlagos célterületei		Élelmiszeripar
<u>Országos stratégiának tekintett ágazatok fejlesztésének célterületei</u>			
	Járműipar és kapcsolódó gép- és elektronikai ipar	<u>A megye egyes térségeiben stratégiai ágazatok fejlesztésének célterületei</u>	
	Vegyipar		Alumíniumipar
			Üveg- és porcelánipar
			Faipar, bútorgyártás

Vidéki térségek értékalapú megújítása, a vidék élhetőségének és életképességének fokozása, e térségek leszakadásának megállítása, és újbóli fejlődési pályára állítása

A vidékpolitika akkor hatékony, ha – sajátosságait megtartja, de – integrálódik a területfejlesztési politikába. A vidékpolitika funkciója a vidéki térségek fenntartható fejlődésének biztosítása, melynek elemei:

- A táj, a természeti értékek és erőforrások védelme és fenntartható használata, az ökoszisztéma szolgáltatások megőrzése, a környezetminőség javítása.
- Egészséges és biztonságos ételkészítés előállítása és –ellátása.
- Megélhetés, kedvező életfeltételek és életminőség biztosítása a vidéki népesség számára.

Átfogó (országos) vidékpolitikai célkitűzések Veszprém megyére is érvényes elemei:

- Város-vidék kapcsolatok megújítása a kölcsönös együttműködésre, előnyökre alapozva.
- Vidéki települések, falvak fejlesztése, gazdasági létalapjuk megerősítése.
- Vidéki gazdaság, kiemelten az agrár- és élelmiszergazdaság helyi gazdaságfejlesztésbe illeszkedő fejlesztése, erősítése, foglalkoztatási szerepének növelése, helyi gazdaságfejlesztése.
- Általános jellemzők által kijelölt vidéki térségek fejlesztése.
- Speciális táji, környezeti problémák, adottságok alapján kijelölt vidéki térségek fejlesztése.
- Jelentős társadalmi hátrányokkal, problémákkal rendelkező vidéki térségek felzárkóztatása.
- Helyi, térségi vidékfejlesztési együttműködések erősítése.

Falumegújítás/megújulás – a vidék újjászűletése

A fenntartható mezőgazdaság szerepének erősítése mellett azon települések esetében, ahol a mezőgazdaságnak korlátozott lehetőségei vannak, olyan funkcióváltásra van szükség, melyek új távlatokat nyithatnak meg a település fejlődésében. A rekreációs, a lakó, az ökológiai, és az ipari szerepkörű falvak, (vagy ezen funkcióknak az adottságokhoz illesztett kombinációja) fontos kitörési pontként szolgálhat a vidéki települések esetében:

Az ország településhálózatának mintegy harmada, Veszprém megye településhálózatának viszont közel fele (46%-a) 500 főnél kisebb lélekszámú aprófal. Veszprém megye fejlesztésében ezért megkülönböztetett jelentősége van az aprófalvak megőrzésének, népességmegtartó képességük – közvetve pedig tájfenntartó képességük – növelésének.

Az alacsony lélekszámú aprófalvak társadalma kiemelten sérülékeny. Többségüket rendkívül kedvezőtlen demográfiai és társadalmi folyamatok jellemzik, amely a gazdasági teljesítményükre is negatív hatással van. A demográfiai és társadalmi problémák halmozottan jelentkeznek azon aprófalvak esetében, amelyek földrajzilag és gazdaságilag is perifériális térségben, a gazdasági centrumoktól relatíve távol találhatók. Számos aprófal küzd közlekedési, elérhetőségi nehézségekkel, amely a munkába és iskolába járást is ellehetetleníti. A társadalmi és infrastrukturális problémák következtében e térség települései különösen ki vannak téve a klímaváltozás negatív hatásainak.

Aprófalvas térségek fejlesztésének fő elemei

- A napi munkába járás, ingázás igényeihez maximálisan illeszkedő akadálymentes és fenntartható közösségi közlekedést fejlesztése.
- Az aprófalvak gazdasági létalapját biztosító gazdasági tevékenységek fejlesztése.
- A szociális gazdaság kialakulásának, tartós és fenntartható működésének ösztönzése.
- A helyi népesség szociális, egészségügyi, adminisztrációs igényeinek minél kevesebb utazással történő kielégítése, rendszeres mozgó szolgáltató rendszerek kiépítésének támogatása.
- A klímaváltozás elleni védekezés elősegítése az egészségügyi szolgáltatások fejlesztésével és az agrárium átalakításával (pl. szárazságtűrő növények elterjesztés)
- A helyi tehetséges fiatalok mentorálása. Hosszú távú programmal segíteni szükséges őket tanítgatásuk és elhelyezkedésük során. Helyben maradási és letelepedési segítő programokkal az értelmiség helyben maradásának segítése.

- *Helyi közösségek kialakulásának, fejlesztési programjaik közös kidolgozásának segítése.*
- *Az aprófalvak falusi turizmushoz, öko- és aktív turizmushoz kapcsolódó infrastruktúrájának és a kapcsolódó szolgáltatások kínálatának térségileg összehangolt fejlesztése.*

Vidékfejlesztés, a mezőgazdaság fejlesztése, a helyi termékek termesztése, a helyi élelmiszer-feldolgozás, mezőgazdasági termékutak

Fejlesztéspolitikai feladatok (2014-2030)

- *Vidéki foglalkoztatás növelése.*
- *Város-vidék kapcsolatok helyreállítása.*
- *A vidék gazdaságának több lábra állítása, helyi, térségi gazdasági autonómia erősítése. Gazdaságfejlesztési műhelyek, szervezet- és kapcsolatrendszer kialakítása, erősítése.*
- *A helyi termelés, feldolgozás és fogyasztás összehangolása, a gazdasági tevékenységek, tranzakciók térségen belül tartása.*
- *A vidéki népesség egészségügyi ellátásának fejlesztése.*
- *A vidéki települések, falvak közösségi szolgáltatásainak erősítése*
- *A vidéki települések infrastrukturális fejlesztése, elérhetőség-javítás.*
- *A vidék kulturális és épített örökségének megőrzése, helyreállítása, fenntartható fejlesztése, a turizmusba való bekapcsolása.*
- *A vidékfejlesztés szellemi, szemléleti, kulturális megalapozása, tudásátadás.*
- *A vidékfejlesztés képzési, szakmai bázisainak kialakítása, erősítése.*
- *Fontos a helyi termelés, feldolgozás és értékesítés összehangolására ösztönző rendszer kidolgozása. Lényeges a helyben termelt áruk és szolgáltatások helyi értékesítése adóvonzatainak átgondolása, erős csökkentése, esetleg adómentessé tétele, továbbá a bürokrácia terheinek mérséklése.*
- *A civil szervezetek és az önkormányzatok kapcsolatainak erősítése, feladatátvállalások ösztönzése.*
- *A föld és birtokpolitika rendezése.*
- *A vidékfejlesztés támogatási rendszerének összehangolása (hazai és EU-s források), hogy a lehetséges szinergiák egymást erősítsék.*

Fejlesztéspolitikai feladatok az agrárgazdaság terén (2014-2030)

- *A termőföldvagyon védelme, a hazai földtulajdon szerzés és használat elősegítése az uniós szabályozással összhangban lévő eszközökkel.*
- *Az állam kezelésében lévő nemzeti földvagyon nemzetstratégiai célokat, közérdeket szolgáló felhasználása. A fiatalok gazdálkodóvá válásának, a helyben lakó gazdálkodók földhöz jutásának segítése.*
- *A termőföld-kivonások korlátozása, a felhagyott területek újrahasznosítása.*
- *A természeti erőforrásokat és a biodiverzitást megőrző, a termőhelyi adottságokra építő területhasználat, termelési szerkezet és agrotechnika.*
- *Magasabb hozzáadott értéket előállító és nagyobb foglalkoztatást biztosító ágazatokra és gazdálkodási formákra épülő termelési szerkezet kialakítása.*
- *A növénytermesztés-állattenyésztés egyensúlyának helyreállítása.*
- *A fenntarthatóság követelményeit teljesítő, a foglalkoztatást biztosító gazdálkodási formák, családi gazdaságok és társulásaik segítése. A középbirtokok szerepének a megerősítése, átlátható üzemszerkezeti szabályozás.*
- *A több lábon álló és az ökológiai gazdálkodás erősítése, GMO-mentes mezőgazdaság fenntartása.*

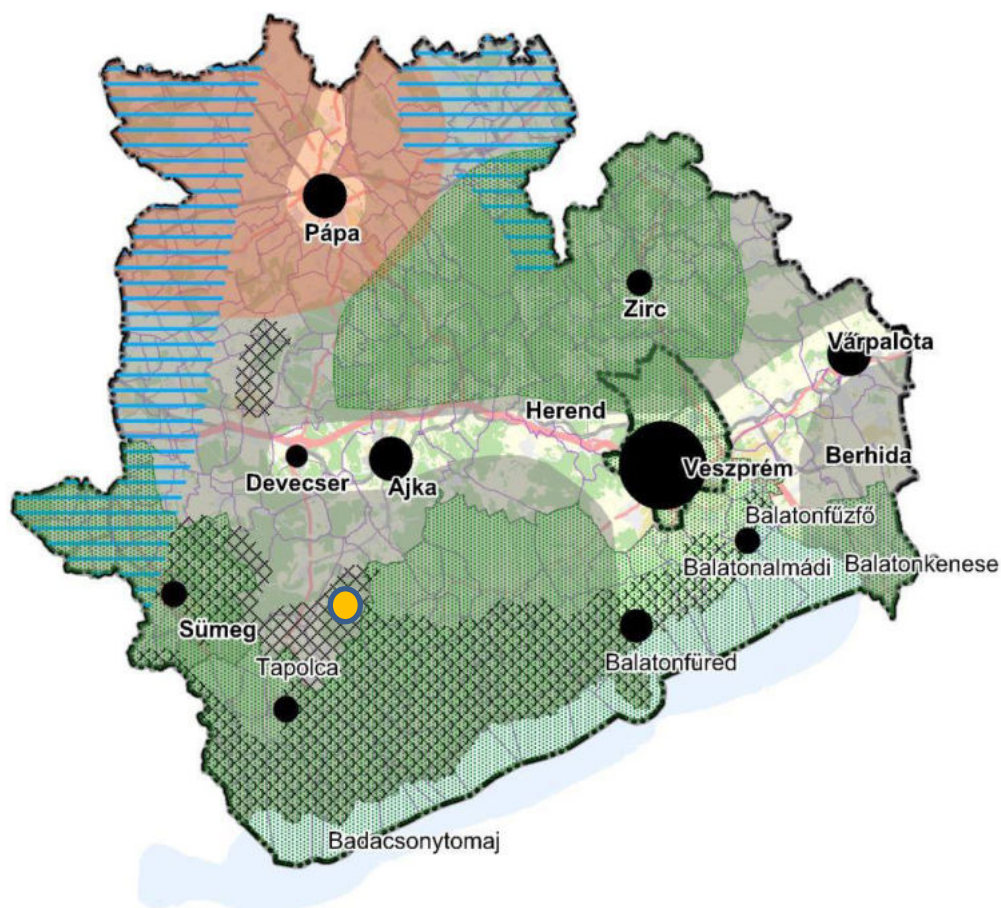
- Az erdők egészségi állapotának megőrzése, az erdőtelepítések ütemének növelése a Nemzeti Erdőprogramban meghatározott 27%-os erdősültség érdekében, elsősorban az őshonos, illetve az adott erdészeti tájba illeszkedő fajok alkalmazásával. Őshonos fafajokból álló természetes vagy a természeteshez közel álló erdőtársulások megőrzése, területüknek a termőhelyi tényezők függvényében történő növelése.
- Az erdők környezeti, gazdasági és szociális szolgáltatásainak hosszú távon való biztosítása többcélú, tartamos (fenntartható) erdőgazdálkodással. A fenntartható gazdálkodáshoz fűződő társadalmi érdekek és a tulajdonosi, ill. a gazdálkodói érdekek közötti összhang megteremtése.

Fejlesztéspolitikai feladatok az élelmiszergazdaság, élelmiszeripar terén (2014-2030)

- Jó minőségű, egészséges és biztonságos élelmiszerek előállítása.
- Az élelmiszerlánc lerövidítése, élelmiszer-önellátás, belső piacok visszaszerzése, fogyasztói tudatosság növelése.
- Az élelmiszer-előállítás és –kereskedelem irányának megváltoztatása a helyi-regionális-országos ellátás-export rangsor alapján haladva.
- A termékek hozzáadott értékének növelése.
- Feldolgozóipari kapacitások megőrzése, bővítése. Helyi feldolgozás erősítése.

A vidékfejlesztési célokat a területfejlesztés átfogó célrendszerébe illesztve Veszprém megye legfontosabb célkitűzései: vidékies térségei értékalapú megújítása, az egészséges élelmiszertermelés és –ellátás lehetőségeinek biztosítása, a vidék élhetőségének és életképességének fokozása e térségek leszakadásának megállítása, és újbóli fejlődési pályára állítása.

**A vidékies térségek értékalapú
megújításának speciális célterületei
Veszprém megyében**

- A vidékfejlesztés célterületei
- A térségi felzárkóztatás célterületei
- Élelmiszertermelés célterületei
- Turizmus célterületei
- Borvidékek

A vidéki térségek felzárkóztatásának kulcskérdése a helyben történő boldogulás feltételeinek megteremtése. Veszprém megye vidéki térségeiben cél a mező- és erdőgazdasági adottságok hasznosítása, illetve a tradíciók erősítése, szükség esetén újraélesztése. A vidéki térségek egyben a megye periférikus térségei is, amelyek a különböző – demográfiai, foglalkoztatási, megélhetési – válságjegyeket leginkább magukon viselik. Alapvető cél e térségek leszakadásának megállítása, és újbóli fejlődési pályára állításuk. Ehhez a meglévő gazdálkodási tradíciók hasznosítása, a

térsegenként eltérő speciális adottságok hasznosítása és a változó gazdasági környezethez való alkalmazkodás képessége egyaránt szükségyszerű.

Önfoglalkoztatás, családi gazdaságok és a középbirtokok élénkítése

A tartósan magas munkanélküliség csökkentésének módja a vidéki térségekben az önfoglalkoztatás különböző formáinak támogatása. Összhangban az új földtörvénnyel is, Veszprém megyében cél a családi méretű gazdaságok, és a legfeljebb közepes méretű birtokok termelési feltételeinek javítása.

Fiatal helyi gazdák helyzetbe hozása

A megye periférikus, elöregedő korstruktúrájú és elvándorlással terhes térségeiben a gazdálkodók száma vagy a gazdálkodásba bevonhatók köre bővítendő. Ezekben a térségekben – Pápa, Sümeg, Tapolca térsége – a mezőgazdálkodás több évszázados tradíciókkal rendelkezik, melyek adaptálása szükséges a mai, válsággal terhelt piacgazdasági környezethez. Azokban a térségeiben a megyének, ahol eleve magas a fiatal gazdák száma – pl. Várpalota, Zirc térségében – a meglévő vállalkozókésztség, szaktudás és képesség támasztotta alapokon történjen a gazdálkodás piaci viszonyokhoz alkalmazkodni képes fejlődési pályára állítása.

Mezőgazdasági termelés, felvásárlás, feldolgozás

A mezőgazdaság és élelmiszergazdaságban hármasszféra egységnek kell megvalósulnia. A mezőgazdasági termelés akkor válhat tartósan jövedelmezővé, és akkor biztosíthatja a vidéki térségekben a foglalkoztatás javulását és a leszakadó térségek revitalizálását, ha hosszú távon is kiszámítható és az önfenntartást lehetővé tevő bevételeket képes biztosítani a helyi gazdálkodóknak. Ennek elérésére szükség van arra a fajta kiszámíthatóságra, amelyet az előállított termények, alapanyagok, esetleg házi termékek biztos piacra juttatása jelent. A piacra juttatás egyik lehetősége a termékek kereskedők általi felvásárlása. Elő kell segíteni a mezőgazdasági termékek helyben történő feldolgozását, és mind nagyobb hányaduk félkész vagy késztermékként történő értékesítését.

Mezőgazdasági termékek feldolgozása helyben

A mezőgazdaságban előállított termékek esetében cél, hogy lehetőség szerint a feldolgozás is helyben történjen. A helyi mezőgazdaságra építő feldolgozóipar kiteljesedésével megyei élelmiszer terméklánc alakul ki, amely a megye sajátos térségeiben az adottságok és a hagyományok szerint szakosodik:

- Zirc térsége: szántóföldi növények közül burgonya, sertés- és szarvasmarha ágazat, juhtenyésztés, tejtermékek kisüzemi előállítása
- Tapolca és Sümeg térsége: szőlőtermesztés, borászat
- Pápa térsége: szántóföldi növénytermesztés, sertésenyésztés, húsfeldolgozás
- Balatonfüred, Balatonalmádi térsége: szőlőművelés- és feldolgozás, nemzetközi és hazai országos piacon versenyképes borászat
- Várpalota térségi tavak: specifikummá teendő az intenzív haltenyésztés, értékesítés

Termelői piacok létrehozása

A helyben előállított mezőgazdasági termékek értékesítése terén a termelői piacok létrehozása célszerű a nagyobb felvevő piacot biztosító településekben, városokban. A termelői piacok létesítésével megvalósul a termékek közvetlen értékesítése, a termelőtől a fogyasztóhoz közvetlenül jut el az élelmiszer. Kiépülnek a megbízható forrásból származó minőségi magyar termékeken és a kölcsönös bizalmon nyugvó termelő-vevő közötti kapcsolatok, törzsvásárlói kör épül ki. A termelői piacok megyei hálózatának kiépülése a mára meggyengült vidék-város kapcsolat újraélesztésének is egyik lehetséges eszköze.

Helyi oktatási-nevelési intézmények számára alapanyagok, élelmiszerek biztosítása

A helyi gazdálkodók termékei stabil piacra juttatásának módja a közvetlen vagy kereskedelmi értékesítés mellett, hogy az egyes településeken működő közintézmények lesznek a helyben megtermelt termények és feldolgozott termékek egy részének felvásárlói. Beszállítói szerződésekkela helyi gazdálkodók termékeik állandó és kiszámítható átvételére számíthatnak, ami a megélhetésük stabilitását javítja.

Földtörvény változásából következő új helyzethez való alkalmazkodás

Az új földtörvény a kis és középbirtokok támogatását helyezi előtérbe. Ugyanakkor a hitelhez jutás feltételei tovább szigorodnak, különösen a társaságok hitelhez jutása nehezebbé válik. Az egyéni vállalkozók száma kevesebb a megyében, pedig ezt a csoportot szándékozik segíteni majd az új földtörvény. Az egyéni gazdálkodók eszköz ellátottsága – pl. szállítóeszközök – hiányosabb mint a társaságoké.

Piaci igényekhez igazodó termékskála

A gazdasági helyzet és a fizetőképes kereslet alakulása abba az irányba mutat, hogy tartósan szükség van jó minőségű, ugyanakkor megfizethető árú mezőgazdasági és élelmiszeripari termékekre. A jóval drágább vadhúsok, szürkemarha, mangalica, liba, stb. termékek piaca is megvan, de ez a szegmens mindössze néhány százalékot tesz ki a teljes értékesítési mennyiségen belül.

Kapcsolódás a turizmushoz – termékutak kialakítása

A vidékfejlesztés egymáshoz több szállal kapcsolódó komplex tevékenység. A megyében az önfoglalkoztatás támogatása a mezőgazdaság lehetőségein túl kiterjed a falusi turizmus feltételeinek javítására is. A helyi gazdálkodók segítségével és a falusi turizmus fejlesztésében a mezőgazdasági termékutak kialakítása kap szerepet. A termékutak, útvonalak a megye sajátos termékeit előállító térségeit fűzik fel, illetve az egyes térségeken belül a helyi termékeket előállító vállalkozók, gazdaságok felkeresését teszik lehetővé, kóstolókkal, egyéb programokkal kiegészítve.

Veszprém megye vidéki térségeiben cél a falusi turizmusban rejlő lehetőségek hasznosítása a helyben foglalkoztatás bővítése, illetve az önfoglalkoztatásban rejlő lehetőségek kihasználása érdekében.

E térségekben a falusi turizmusból származó bevétel többnyire kiegészítő jellegű családok megélhetéséhez, de a sajátos mezőgazdasági- kertészeti termékek helyben való előállításával éshelyben értékesítésével hozzájárul e térségekben élők megélhetéséhez, a helyi gazdaság erősítéséhez, a népességmegtartó képesség erősítéséhez és nem utolsósorban a táj fenntartásához. Ennek érdekében megfogalmazódó célok hasonlóak:

- *a kultúra (ezen belül kiemelten a helyi kultúra) szerepének erősítése a turisztikai kínálat bővítésében,*
- *a speciális helyi és térségi termékek előállításának, helyi termékláncba való integrálásának támogatása,*
- *a falusi turizmus igényes szálláshelyeinek bővítése, a meglévő szálláshelyek vonatkozásában a szolgáltatás minőségének javítását, a térség vonzerejét növelő fejlesztések támogatása,*
- *a térségek átjárhatóságát (a falusi turizmus szolgáltatóhelyei elérhetőségét javító) hálózat fejlesztés támogatása a 4 és 5 számjegyű mellékutak kötelező műszaki paramétereitől elmaradó (kitérőkkel egysávos) útkapcsolatok kialakításával, (ebben a helyi önkormányzatok szerepvállalásának növelésével.)*
- *a kerékpározás lehetőségének és biztonságának javítása,*
- *a jelzett gyalogutak hálózatának bővítése,*

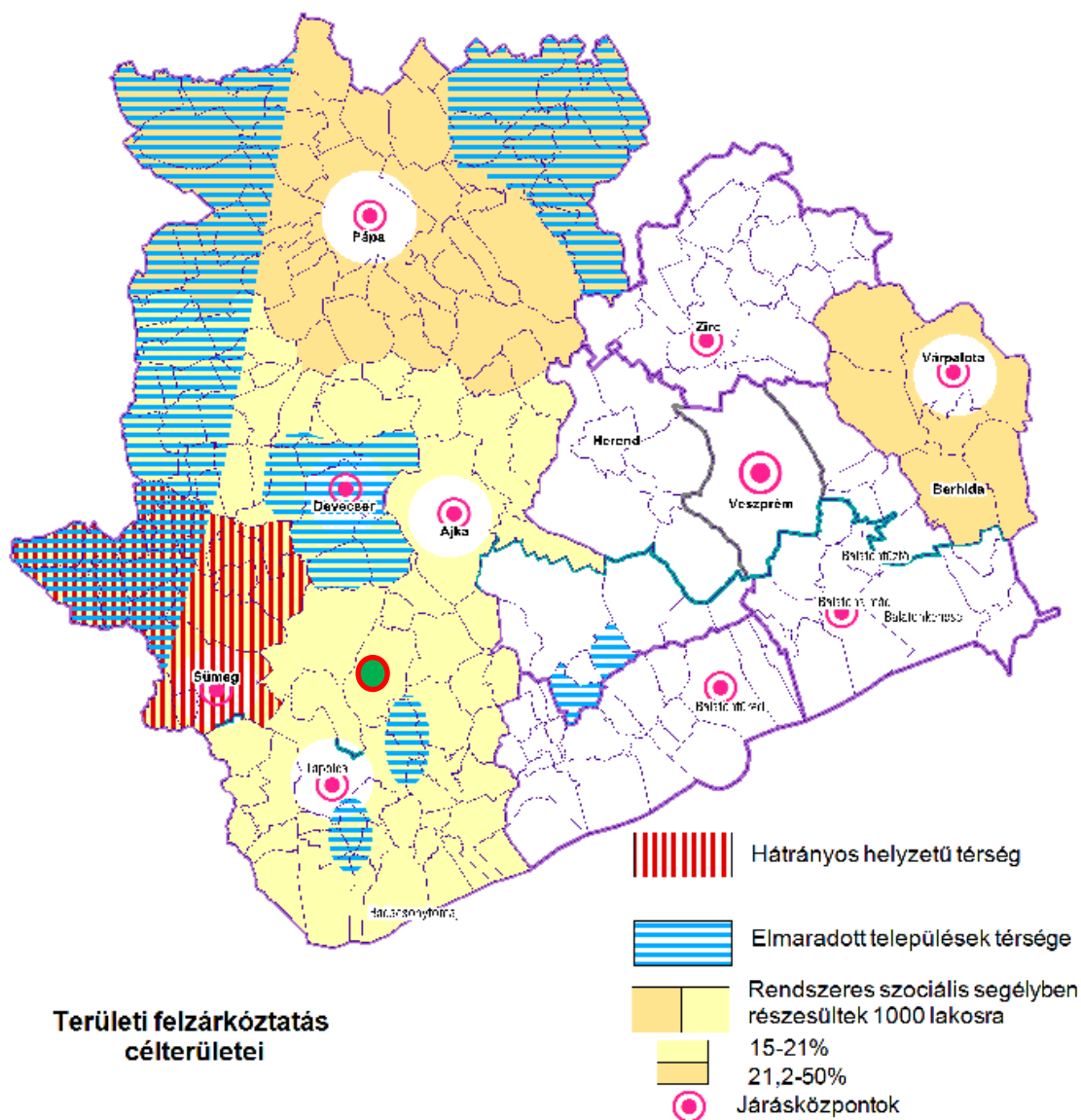
- a gyalogos közlekedés biztonságának és kulturáltságának biztosítása a vidéki települések belterületein (a járdahálózat fejlesztésével)

A helyi mezőgazdasági termelésre alapozott élelmiszer feldolgozóipar a helyi potenciálok hasznosítását biztosító (háztáji-, kis- és középgazdasági) termelésre épülő a termékláncok kialakításával. Ezen belül kiemelt

- Pápa térségében a térségi állattenyésztésre alapozó húsipari és tejipari vertikum fejlesztése,
- a történelmi borvidékeken pedig a helyi szőlészetre épülő minőségi borászatok fejlesztése.

Az élet- és lakókörülmények fejlesztése a települések élhetőségének javításával közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris társadalom kialakítása

Cél a perifériák lemaradásának csökkentése, a területi hátrányokból származó társadalmi hátrányok csökkentése a belső periféria településeiben.

A **mobilitás** módozatainak fejlesztése kiemelt fontosságú Veszprém megyében a munkahelyek és foglalkoztató központok elérhetőségének biztosítása, ezzel a foglalkoztatás növelése érdekében.

Javítani kell a funkcionális és foglalkoztatási központok elérhetőségét, hogy összekötő kapocsként működhessenek vonzáskörzetük és a többi központ között. Annak érdekében, hogy a vidéki, illetve a társadalmi-gazdasági szempontból periférikus térségekben élők minél kevesebb hátrányt szenvedjenek a szolgáltatásokhoz és a munkahelyekhez való hozzáférés tekintetében, alternatív lehetőségek kiaknázásán túl elsősorban a napi munkába járást megbízhatóan lehetővé tevő közösségi, és közúti közlekedés javítása szükséges.

Egyaránt biztosítani kell Veszprém, mint széleskörű szolgáltatásokat nyújtó a megyeszékhely, valamint a kis- és középvárosok elérhetőségét a főúthálózat fejlesztésével, közösségi közlekedés számára pedig az egyéni közlekedéssel versenyképes vasúti kapcsolatokat kell kialakítani, kiegészítve a ráhordó autóbusz hálózattal:

- lehetőség szerint másodrendű főút, vagy jó minőségű mellékút szintű infrastruktúra biztosítása,

- *vasúti közösségi közlekedés fejlesztése;*
- *városok közötti transzverzális főúthálózat fejlesztése, burkolat megerősítése, hiányzó kapcsolatok kiépítése;*
- *integrált, egymást kiegészítő vasúti és autóbusz közlekedés kialakítása;*
- *közvetlen elsőrendű közút (főút vagy gyorsforgalmi út) és vasúti kapcsolat kialakítása a régió*
 - *megyeszékhelyei között;*

A város és térsége esetében alkalmazható megoldások:

- *utazási igény és távolság csökkentése vegyes területhasználattal, a tranzitforgalom kiszűrése (elkerülő útvonalak);*
- *városi tömegközlekedés fejlesztése, intermodális csomópontok, P+R, B+R parkolók kiépítése;*
- *biztosítani kell, hogy a kis- és középvárosok a maguk köré szerveződő települések bármelyikéből elérhetőek legyenek közúton és közösségi közlekedéssel, optimális eljutási idővel és távolsággal.*

Veszprém megyében törekedni kell a **fenntartható várostérségi fejlődés** biztosítására.

Veszprém megye funkcionális várostérségei

- **Veszprém** nagyvárosi térsége, amelynek a veszprémi várostérségen túl része a várpalotai, a zirci, az ajkai, a balatonfüredi és a balatonalmádi térség. A veszprémi nagyváros-térségen belül – a sajátos üdülési-, rekreációs funkciók prioritása miatt – (a kiemelt üdülőkörzeten belül a tapolcai és a sümegi térséggel is együttműködve) önálló várostérséggént fejlesztendő a balatonfüredi és a balatonalmádi térségek együttese.
- **Pápa** nagyvárosi térsége nagy vonzáskörzettel bíró gazdasági, oktatási, kulturális központ, amely több szálon kötődik Győr nagyvárostérségéhez, megyén belüli térségi kihatása a Somló vidékéig illetve Devecser térségéig terjed.

Várostérségek:

- *A várpalotai várostérség – sajátos két nagyváros közötti fekvése és gazdasági kapcsolatrendszere miatt - több szálon kötődik Székesfehérvár nagyvárosi térségéhez is.*
- *Ajka várostérsége Devecser térségével együtt a 8-as főút mentén szerveződő gazdasági termagterülete*
- **Tapolca és Sümeg ikervárosi várostérsége a Balaton nyugati kaputérsége**
- *Zirc várostérsége a Bakony térsége*
- *Balatonfüred és Balatonalmádi: a Balaton keleti medencéjének északi parti szervező központjai*

A várostérségek együtt tervezése során teret kell nyerniük a várostérségi települések által közösen kialakított és megvalósított fejlesztéseknek, és csökkennie kell a települési szinten kiosztott és a pályázati úton elérhető fejlesztési közpénzek jelentőségének. A fejlesztések a térség egészének javát kell, hogy szolgálják.

Természeti-, táji és egyéb stratégiai fontos erőforrások megőrzése, fenntartható használata, energiahatékonyság és környezetünk védelme

Veszprém megye jelentős, sajátos és több vonatkozásban egyedi természeti erőforrásokkal rendelkezik, amelyre építve – a hosszú távú fenntarthatóság követelményeinek is eleget téve – jelen nemzedék érdekében tovább erősíthető és bővíthető a gazdaság, hatékonyabban kihasználhatók (és kihasználandók) a táji-, természeti környezetben, a termőföldben, a vizekben és a rendelkezésre álló ásványi nyersanyagokban rejlő potenciálok. Fontos fejlesztési erőforrás és lehetőség is a hosszú távú gazdasági potenciált és az életfeltételek javítását is biztosító - a hosszú távú fenntarthatóság követelményeinek is eleget téve - természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás, az erőforrások megőrzése a jövő generációk számára, mind mennyiségben, mind minőségben.

Az egész megye területén fontos. Kiemelten fontos a Balaton-felvidéki Nemzeti Park területén, illetve a természetvédelmi oltalom alatt álló területek által érintett térségekben (két tájvédelmi körzet, természetvédelmi területek, ex-lege védett területek, Natura2000 területek), de a táj meghatározó erőforrás jellege miatt fontos a „nem védett” tájaink értékeinek és karakterének, és a földtani értékek megőrzése szempontjából is.

A termőföld jelentette potenciál hasznosítása

A kedvező termőhelyi adottságú területen kiemelt jelentőségű az üzemi gazdálkodásra kevésbé alkalmas birtokméretek esetén a kiegészítő, háztáji gazdálkodás feltételeinek javítása, a felvásárló, feldolgozó hálózat kiépítése a termék-utak racionalizálása ennek a térségi szintű önellátás érdekében fontos gazdálkodási formának (egyúttal a termőföldi potenciál hatékony hasznosításának) bővítése érdekében.

A megye közepes termőhelyi adottságú térségeiben elérendő:

- a termőhelyi adottságoknak megfelelő gazdálkodás kialakítása és támogatása,
- a munkaintenzív kertészeti ágazatok támogatása,
- a kiegészítő, háztáji gazdálkodás feltételeinek javítása a termékek mind nagyobb részének helyben történő értékesítésével és feldolgozásával.

A megye mezőgazdasági művelésre legkevésbé alkalmas - jellemzően kedvezőtlen lejtésviszonyú dombvidéki és erdőszűlt - területein elérendő:

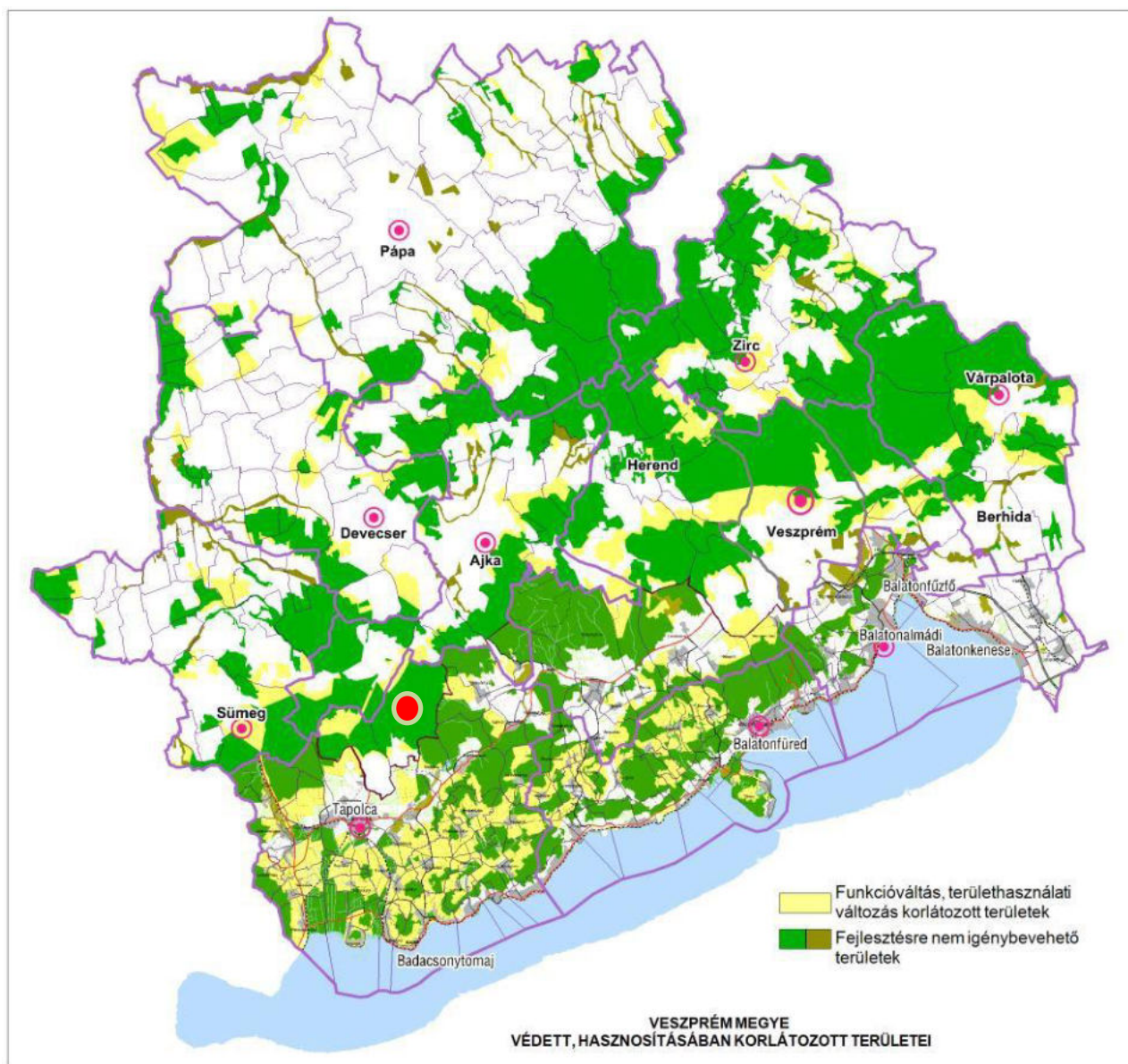
- a rét- és legelőgazdálkodás támogatása,
- az erdőterületek bővítése (elsősorban a megyei területrendezési terv erdőszítésre alkalmas területi lehatárolása figyelembevételével),
- a kisüzemi és háztáji állattartás támogatása, a termékek helyi és térségi piacra jutásának biztosításával, a felvásárlás megszervezésével,
- az erózió elleni védelem.

Az egészséges környezet és a jó környezetállapot, a környezet biztonsága stratégiai erőforrás (az itt élő népesség életminőségének biztosításához illetve a turizmus, az idegenforgalom fejleszthetőségéhez).

A védett természeti területek megőrzése, a biológiai és táji sokszínűség fenntartása érdekében feladat:

- a megyei területrendezési tervben lehatárolt – a megyei ökológiai hálózat részét képező területek védelme, a vonatkozó védelmi előírások érvényesítése a települések tervezése és fejlesztési területek kijelölése során,
- a védelem tárgyát képező elemek fennmaradása elősegítése,
- a biológiai sokszínűség megőrzésének elősegítése,

- *természeti területek és tájak rehabilitációjának támogatása a természeti és táji értékek megőrzésének, hosszú távú fennmaradásának érdekében (az érintett területek adott esetben az ökoturizmus, illetve a helyi lakosság rekreációs színterei is lehetnek),*
- *az allergén gyomnövények visszaszorítása a lakó és üdülőterületek minőségének javítása érdekében az ökológiai hálózatosodásának elősegítése*

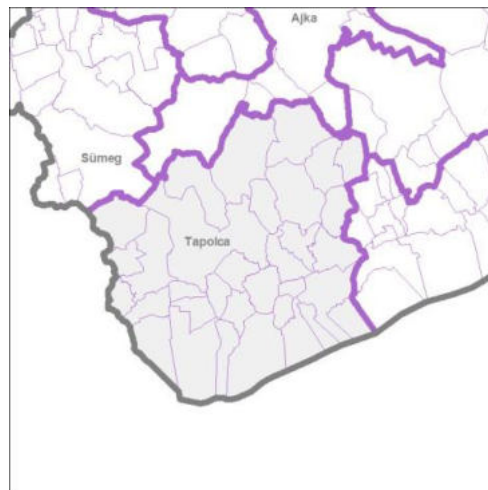
Feladatok:

- a vizek minősége védelme
- a megye karsztvíz bázisának hosszú távú megvédése
- a takarékos vízhasználat ösztönzése és támogatása,
- az egészséges ivóvíz biztosítása és biztonságos szolgáltatása a lakosság és az üdülőnépesség
- részére a megye egész területén,
- a keletkező kommunális szennyvíz ártalmatlanítás javítása
- levegő minőségének javítása
- a zöldfelületek növelése, a kiporzó felületek csökkentése

- a nyugodt lakókörnyezet biztosítására
- a keletkező hulladék mennyiségének csökkentése,
- a komplex hulladékgazdálkodási rendszerek teljessé tétele,
- a szelektív gyűjtés kiterjesztése

TAPOLCA VÁROSTÉRSÉGE

Veszprém megye DNy-i, – területe döntő többségében a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetéhez tartozó – részén a megye területének 11,7%-án itt él a megye lakosságának 9,58%-a. Népességszáma (a megyei átlagnak megfelelő mértékben) csökkenő. (Egy évtized alatt a népesség kétezer fővel csökkent). Tapolca Sümeggel együttműködő „ikerváros”. Térségük együttesen képez funkcionális várostérséget a Balaton nyugati kapujában, amelyhez a Káli medence (Kékkút térsége) is kapcsolódik. Tapolca közel 15 ezer fő népességű harmonikusan fejlődő, attraktív kisváros, jellemzően mezőgazdasági térségének szerves gazdasági-közigazgatási és szolgáltatási központja. Hagyományos borászati központ. Kiemelkedő értéke a gyógyászati célra is hasznosított tavas-barlang és az egyediségében gazdag, vonzó (épített és természeti) települési környezet.

Fejlesztési célok

- **A Balaton nyugati kapuja szerepkör betöltéséhez szükséges fejlesztések megvalósítása**
 - Győr – Pápa – Tapolca közötti É-D-i közúti tengely és kapcsolat fejlesztése (kiépítése, illetve javítása)
 - É-Baltoni vasút rekonstrukciója, a kötőpályás közösségi közlekedés vonzerejének visszaállítására, az utazási idő lerövidítésére, a vasútvonal villamosítása
 - É-D-i kompjárat kialakítása a Balatonon a nyári időszakban Badacsony és Fonyód között az M7-es felé
 - Révfülöp meglévő gazdasági kikötő rehabilitációja, hasznosítása
 - Községi közlekedési szolgáltatások minőségi javítása (pl. járműkorszerűsítés) és járási-városi szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása. Térségi közlekedési rendszer kialakítása.
 - A 84. sz. főút korszerűsítése, felújítása
 - Kékkút települést terhelő kamionforgalom elterelése céljából elkerülő út kiépítése
 - A Veszprém – Tapolca közötti út rekonstrukciója (kétszámjegyű főutaknak megfelelő paraméterekkel való), a hozzá kapcsolódó – a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet feltárását szolgáló alsórendű úthálózat - fejlesztése (biztonságos kerékpározás feltételeinek biztosításával)

- A kerékpárutak hálózatba szervezése, a kerékpárhálózat összehangolása a borászatok és a borutak fejlesztésével.
- Turizmusfejlesztés együttműködésben megvalósuló lehetőségek kihasználása, a minőségi szálláshelyek kapacitásának bővítése, a meglévők szolgáltatási színvonalának emelése (úgy a szállodai, mint a falusi turizmushoz tartozó szektorban), borturizmus
- Gazdaságfejlesztés (a telephelyfejlesztés, az eszközfejlesztés, az önkormányzati vállalkozásokat is magában foglaló vállalkozásfejlesztés) támogatása.
 - Tapolca 40 ha-os gazdasági területének fejlesztése, több kisebb (a foglalkoztatottságot javító, magasabb hozzáadott értéket eredményező) vállalkozás letelepítésével, Lesencetomajon 50 ha gazdasági terület fejlesztése
 - A környezetipar fejlesztése és támogatása.
 - Az összegyűjtött üveg újrahasznosításával összefüggő gazdasági fejlesztések és technológiában rejlő lehetőségek kihasználása.
- A mezőgazdaság támogatása (a nagyüzemek, a kisüzemek, a családok önfenntartó gazdálkodását biztosító kisüzemek és a kereset- kiegészítést biztosító háztáji kisgazdaságok gazdálkodásának összehangolt támogatása) egészséges termékek előállítása. A borászatok fejlődésének biztosítása.
- A vidéki térségek megélhetését szolgáló – a mezőgazdasághoz tartozó – tevékenységek támogatása (a helyben termelés – a felvásárlás - a helyben feldolgozás – az értékesítés) vertikumának összehangolása és fejlesztése a korábbi HANGYA szövetkezetek mintájára annak érdekében, hogy az előállított értéktöbblet mind nagyobb része a térséget, az itt gazdálkodókat gazdagítsa.
- Az alternatív energiaforrások támogatása (zöldáram előállítás, naperőmű parkok fejlesztése)
- A gyógy-barlang adta lehetőségek kihasználása a gyógyászatban és a rehabilitációban. Tapolca város belterületének egy része megkapta a „gyógyhely” minősítést.
- A környezetvédelmi célú fejlesztések támogatása
 - Korszerű szennyvízkezelés biztosítása a járás településeiben
 - Komplex hulladékgyűjtés és hasznosítás kialakítása (gyűjtés – feldolgozás – hasznosítás)
 - Hulladékudvar létesítése az e-hulladékok biztonságos gyűjtésére.

Tapolca várostérségéhez tartozó települések: Tapolca Ábrahámhegy Badacsonytomaj Badacsonytördemic Balatonederics Balatonhenye Balatonrendes Gyulakeszi Hegyesd Hegymagas Kapolcs Káptalanfőti Kékkút Kisapáti Köveskál Kővágóörs Lesencefalu Lesenceistvánd Lesencetomaj Mindszentkál Monostorapáti Nemesgulács Nemesvita Raposka Révfülöp Salföld **Sáska** Szentbékál Szigliget Taliándörögd Uzsa Vigántpetend Zalahaláp

3 TERÜLETRENDEZÉSI KÖVETELMÉNYEK

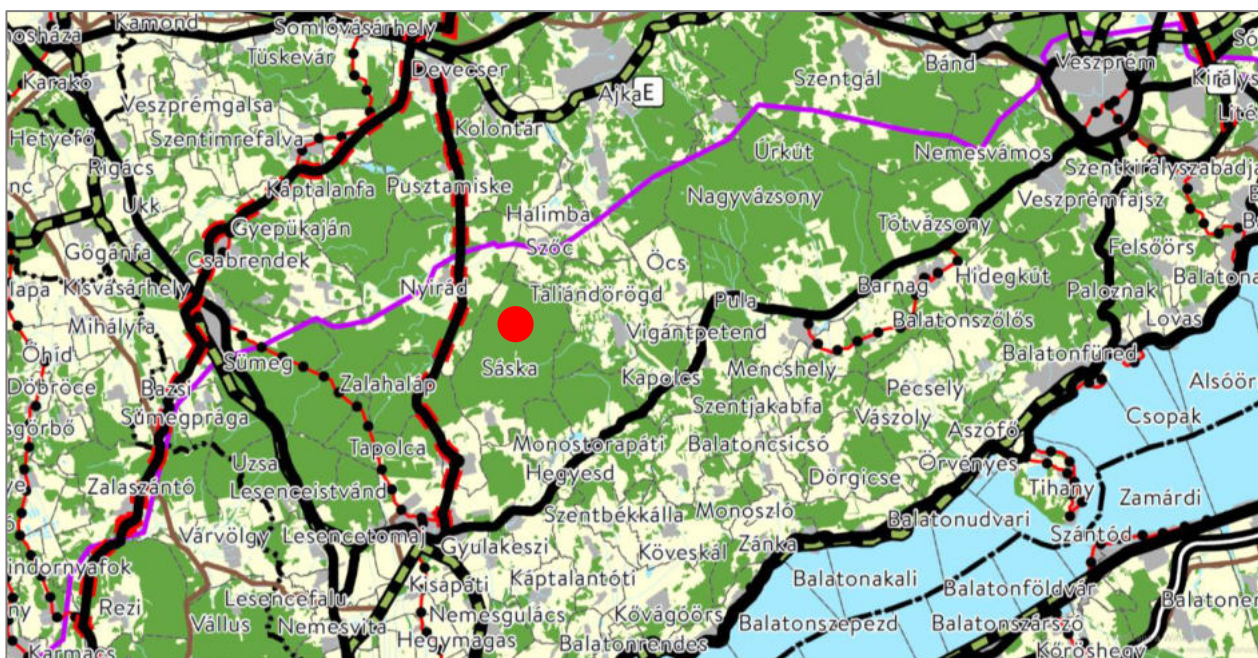
3.1. ORSZÁGOS TERÜLETRENDEZÉSI TERV

A területrendezési tervek a területfejlesztés társadalmi, gazdasági céljaival összehangolt, hierarchikusan egymásra épülő, műszaki és ökológiai szempontok alapján elkészített tervek,

amelyeknek alapvető funkciója a térségi szerkezet meghatározása, és a térségi területhasználat szabályozása. A területrendezési tervek között legjelentősebb az Országos Területrendezési Terv (OTrT.), amely a léptéknek megfelelő mélységben az ország egészére határozza meg a területhasználatra és az infrastruktúra térbeli rendjére vonatkozó jövőképet és az annak elérését szolgáló szabályokat.

Az Országos Területrendezési Tvről szóló 2018. évi CXXXIX. Törvény (a továbbiakban: Törvény) célja, az ország egészére, valamint egyes kiemelt térségekre meghatározza a térségi területfelhasználás feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét, a terület- és gazdaságfejlesztés hatékony területi, területhasználati orientálása érdekében, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek, honvédelmi érdekek és a hagyományos tájhasználat megőrzésére, illetve erőforrások védelmére. A hatékony és korszerű területrendezés ennek érdekében folyamatos, rendszeresen megújuló, összehangolt rendszert alkot az ország területi képét megalkotó fejlesztési stratégiákkal.

Az Országos Területrendezési Terv a település közigazgatási területét **települési, mezőgazdasági és erdőgazdálkodási területfelhasználási térségbe** sorolja.

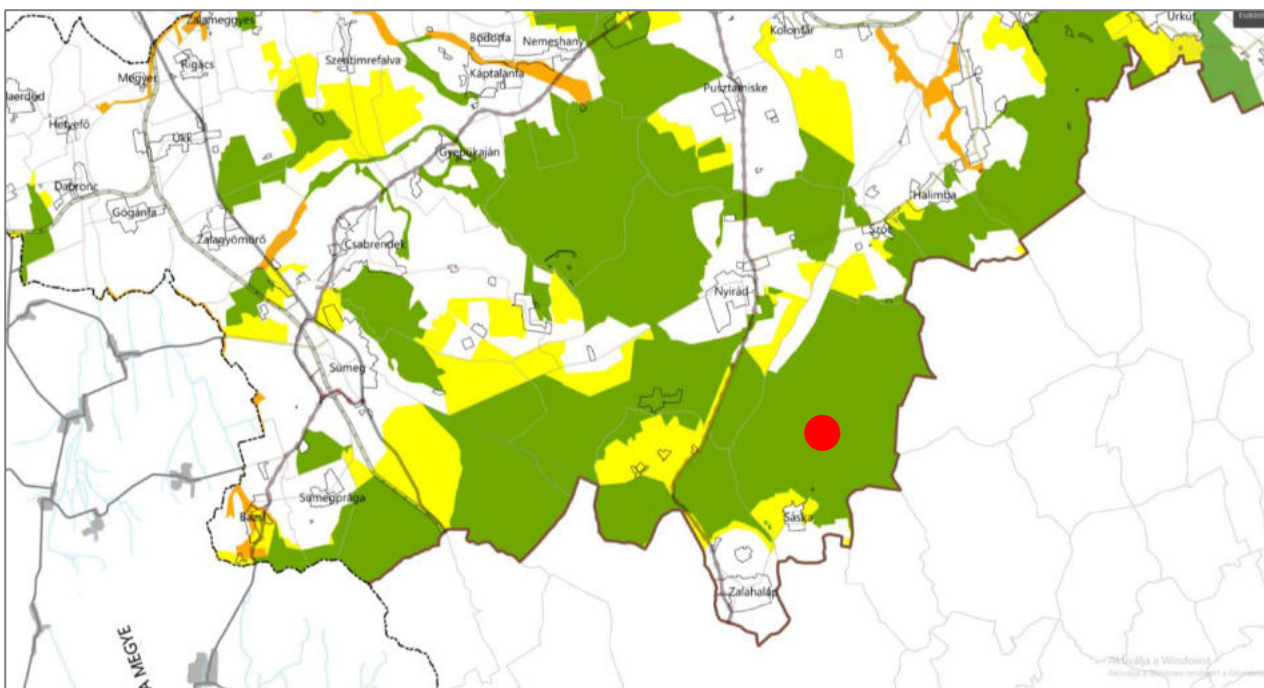

Kivonat az Országos Területrendezési Tervből

Országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények a település területét nem érintik.

Az OTrT által meghatározott övezetek közül a település területét az alábbiak érintik:

Az ökológiai hálózat magterületének övezete és az ökológiai hálózat pufferterületének övezete település területét az alábbiak szerint érinti:

34. *ökológiai hálózat magterületének övezete*: az OTrT-ben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan természetes vagy természetközeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életkörülményeit hosszú távon biztosítani képesek, és több védett vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont;

36. *ökológiai hálózat pufferterületének övezete*: az OTrT-ben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan rendeltetésű területek tartoznak, amelyek megakadályozzák vagy mérséklék azon tevékenységek negatív hatását, amelyek a magterületek és az ökológiai folyosók állapotát kedvezőtlenül befolyásolhatják vagy rendeltetésükkel ellentétesek;

25. § (1) ⁺ Az ökológiai hálózat magterületének övezetében - kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve, vagy a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve, vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg - csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési tervben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

(2) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha:

a) a települési területet az ökológiai hálózat magterülete, vagy az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója körülzárja, továbbá

b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

(3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén beépítésre szánt terület az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

(4) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala a magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.

(5) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, a meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.

(6) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető épületen elhelyezve.

27. § (1)^{*} Az ökológiai hálózat pufferterületének övezetében - kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg - csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési tervben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete, ökológiai folyosója és pufferterülete övezetek természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

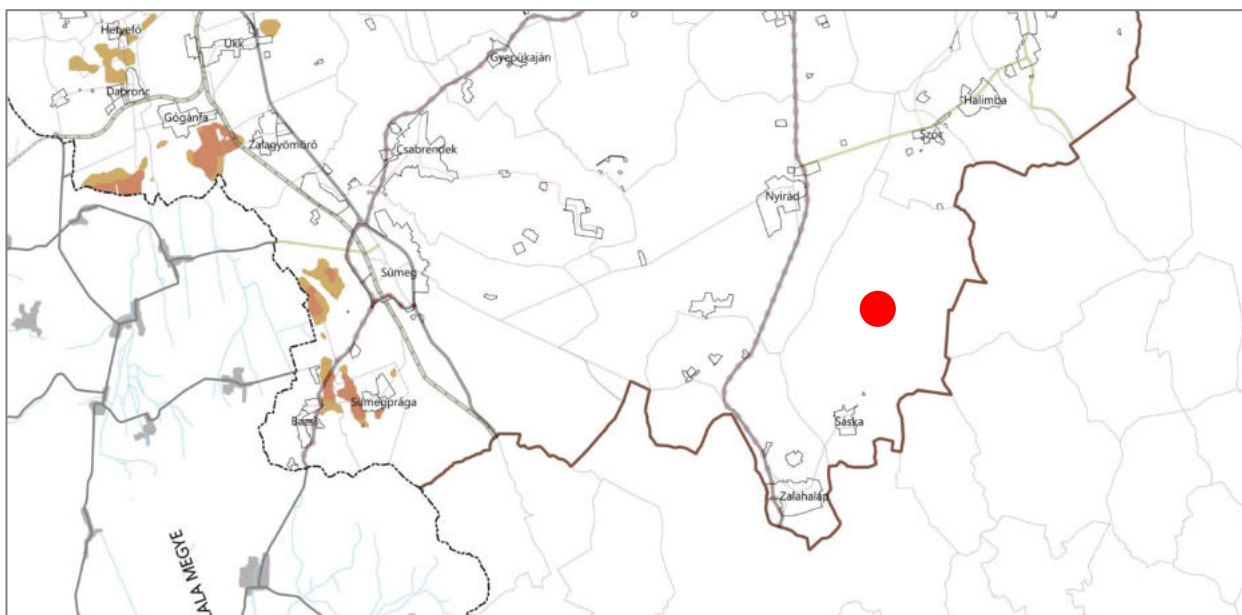
(2)^{*} Az ökológiai hálózat pufferterületének övezetében - a (3) bekezdésben meghatározott feltétel kivételével - a településrendezési terv beépítésre szánt területet csak abban az esetben jelölhet ki, ha az a szomszédos magterület vagy ökológiai folyosó természeti értékeit, biológiai sokféleségét, valamint táji értékeit nem veszélyezteti.

(3) Az ökológiai hálózat pufferterületének övezetében, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg, beépítésre szánt terület a (2) bekezdésben meghatározott feltételektől függetlenül is kijelölhető.

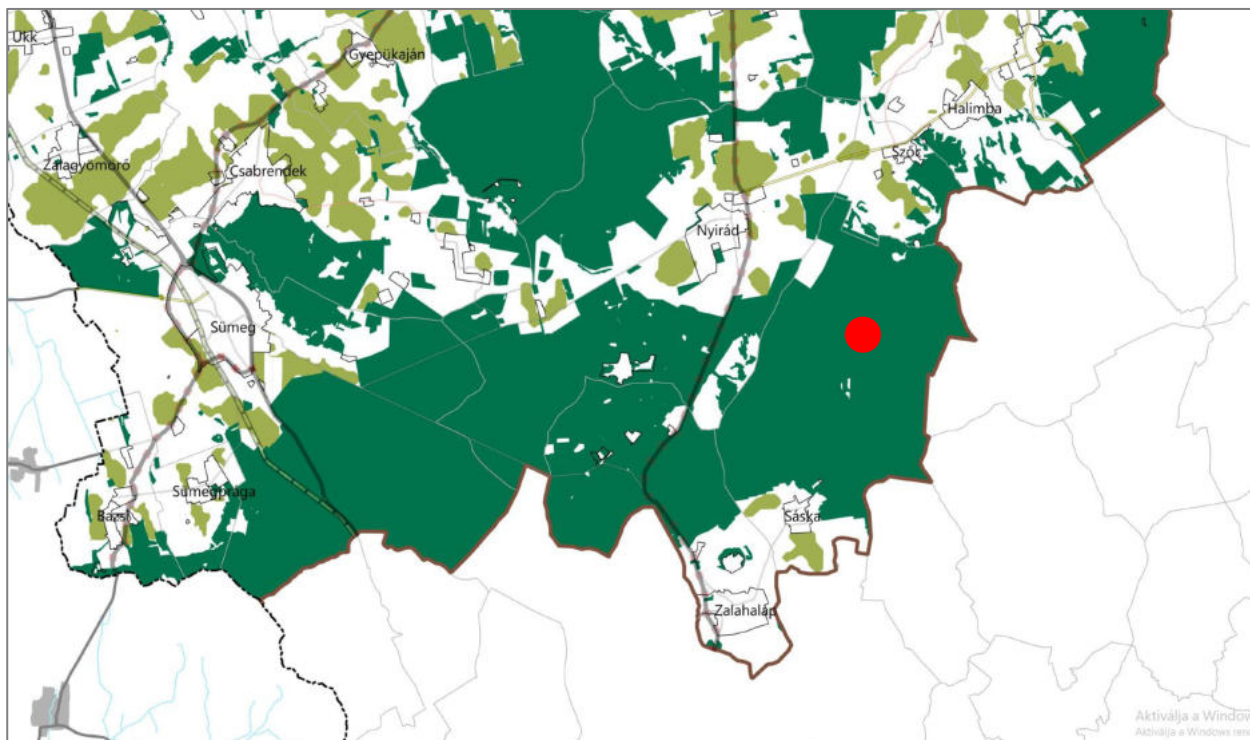
(4) Az ökológiai hálózat pufferterületének övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben célkitermelőhely nem létesíthető.

Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete a település területét nem érinti.

Jó termőhelyi adottságú szántók övezete a település területét nem érinti.

Az erdők övezete és az erdőtelepítésre javasolt terület övezete a település területét az alábbiak szerint érinti:

erdők övezete: az OTRT-ben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe az Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdők és az erdőgazdálkodási célokat közvetlenül szolgáló földterületek tartoznak;

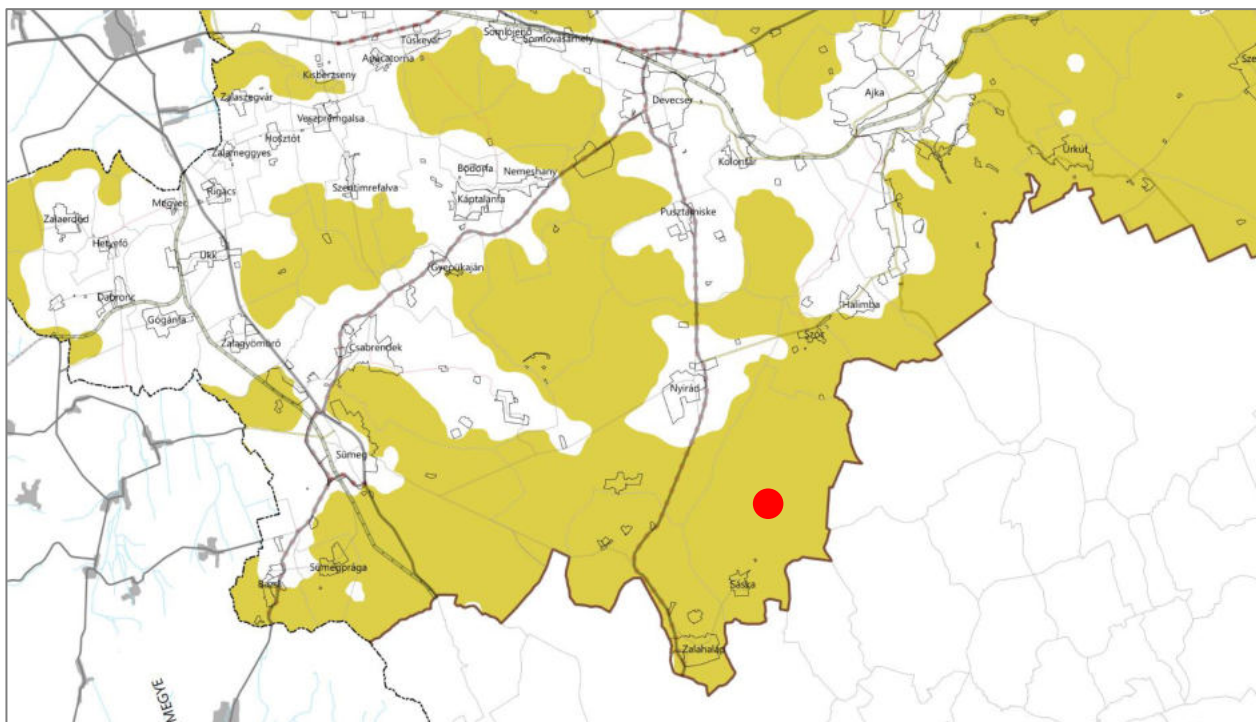
„29. § Az erdők övezetébe tartozó területeket az adott településnek a településrendezési eszközében legalább 95%-ban erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolnia. Az e törvény hatálybalépését megelőzően kijelölt beépítésre szánt területek, valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 4. § (2) bekezdésében meghatározott területek, továbbá az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció

Szerkezeti Terve, valamint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve által kijelölt települési térség területein lévő erdők övezetének területét a számításnál figyelmen kívül kell hagyni.

30. § Az erdők övezetében külfejtéses művelésű bányatelket megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet.”

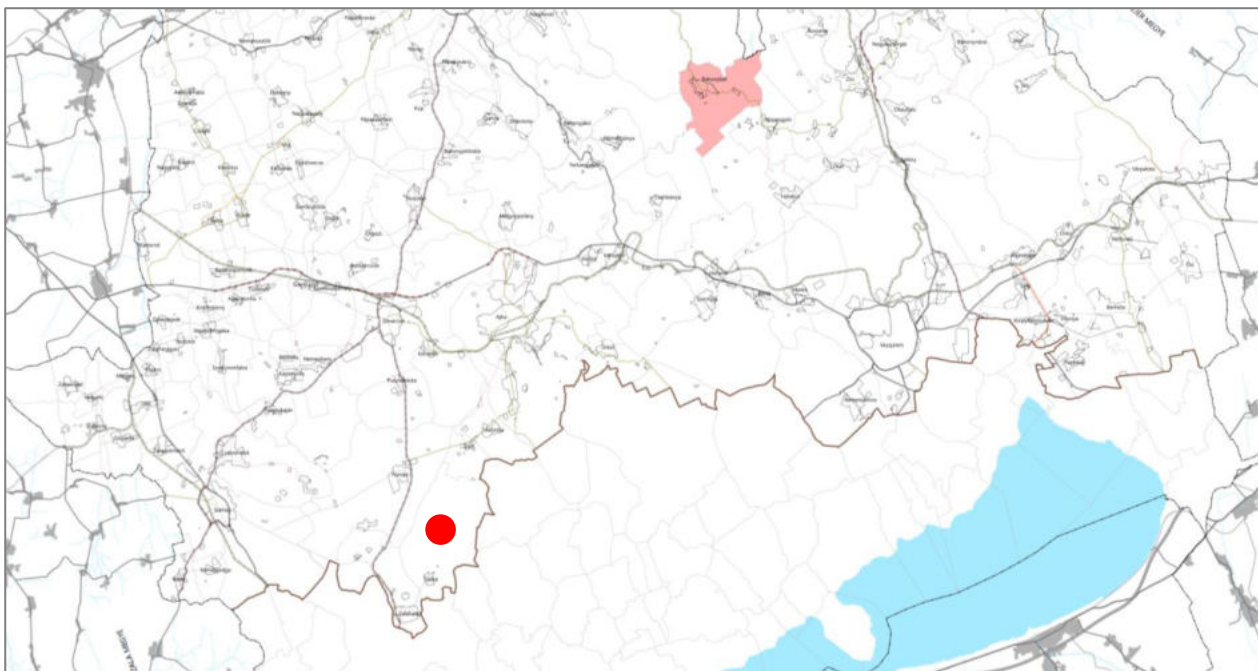
erdőtelepítésre javasolt terület övezete: a területrendezésért felelős miniszter rendeletében megállapított, kiemelt térségi területrendezési terv esetében a területrendezésért felelős miniszter rendeletében, valamint a megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan területek tartoznak, amelyeknek erdőgazdálkodásra való alkalmassága termőhelyi viszonyaik alapján kedvező és az erdőtelepítés környezetvédelmi szempontból szükséges vagy indokolt;

A tájképvédelmi terület övezete a település teljes területét lefedi:

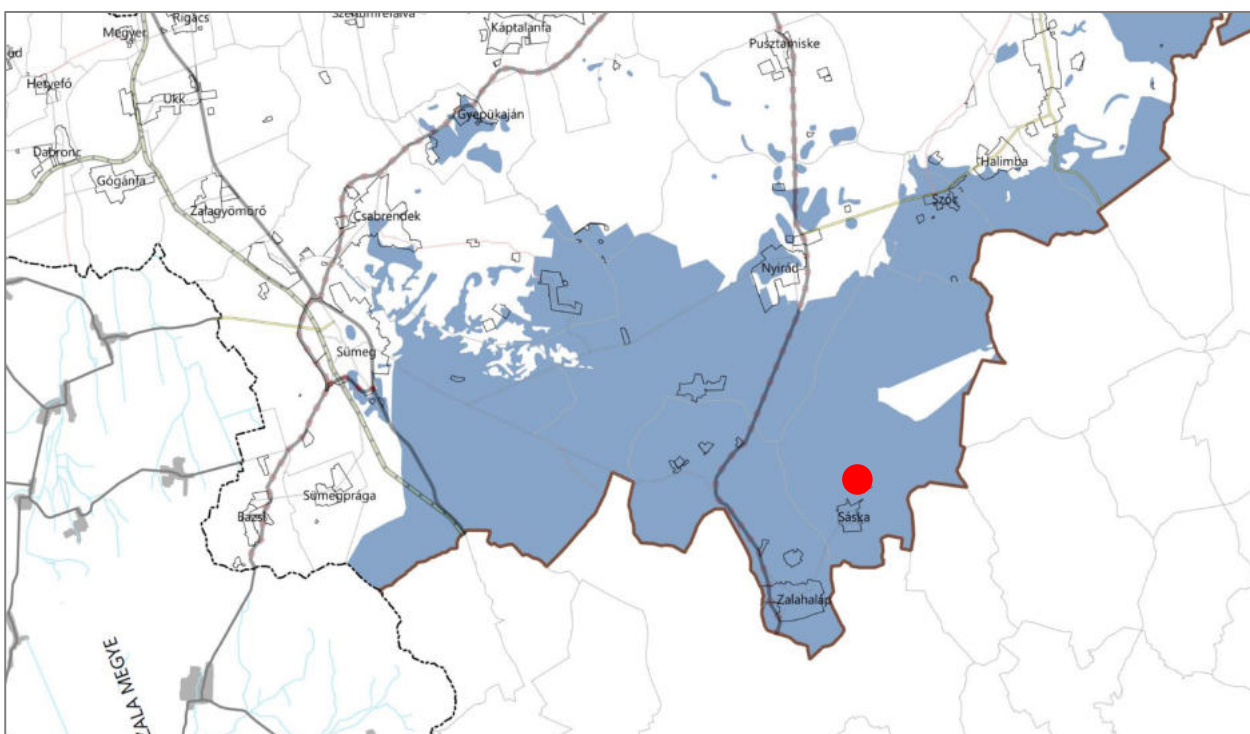

tájképvédelmi terület övezete: a területrendezésért felelős miniszter rendeletében megállapított, kiemelt térségi területrendezési terv esetében a miniszteri rendeletben, valamint a megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak;

A világörökségi és világörökségi várományos területek övezete a település területét nem érinti.

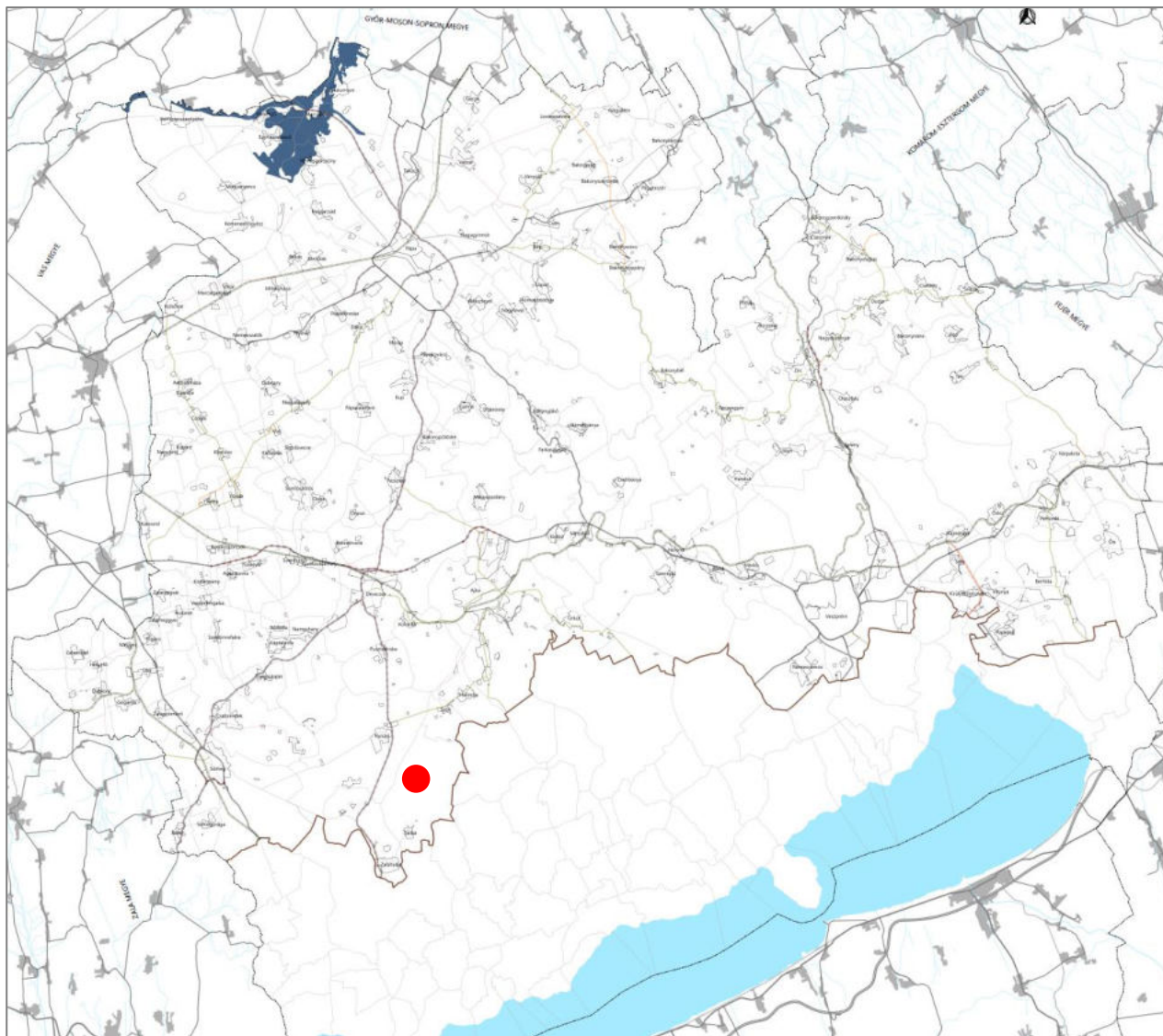

A vízminőség-védelmi terület övezete a település területét az alábbiak szerint érinti:

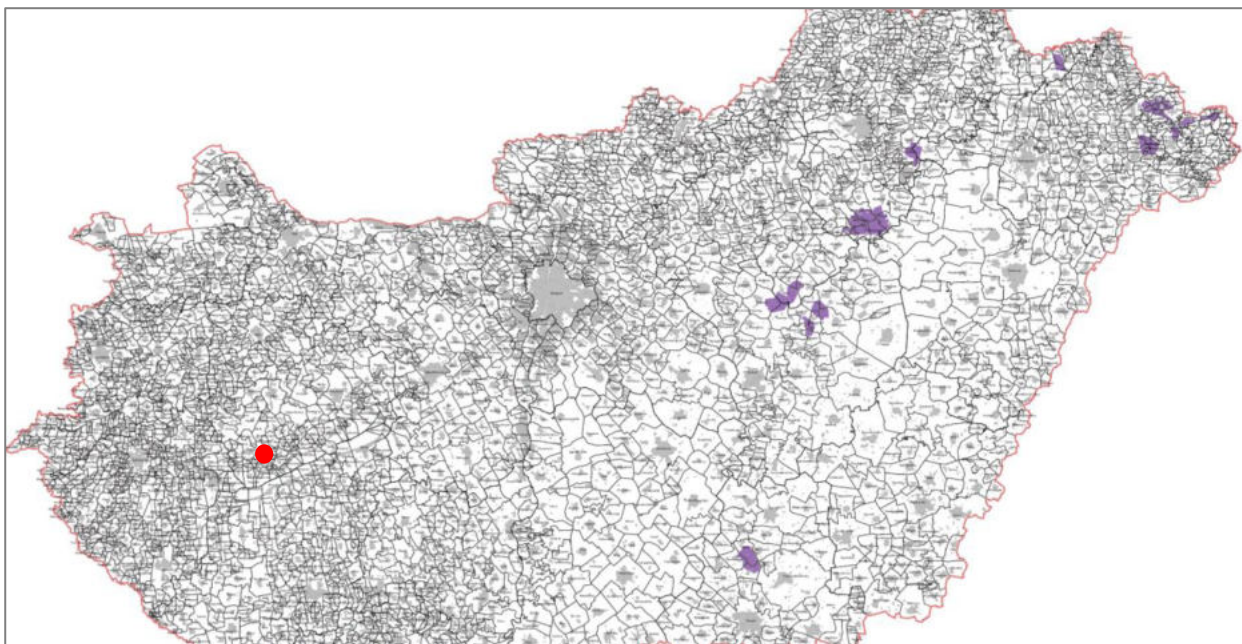

vízminőség-védelmi terület övezete: a területrendezésért felelős miniszter rendeletében megállapított, kiemelt térségi területrendezési terv esetében a miniszteri rendeletben, valamint a megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe a felszíni és felszín alatti vizek, az emberi fogyasztásra, használatra szánt vizek és a vízkivételi művek, továbbá a halak életfeltételeinek biztosítása érdekében kijelölt vizek megóvását szolgáló védelem alatt álló területek tartoznak;

A nagyvízi meder övezete a település területét nem érinti.

A VTT-tározók övezete a település területét nem érinti.

A honvédelmi és katonai célú terület övezete a település területét érinti:

honvédelmi és katonai célú terület övezete: az OTRT-ben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelyben a Magyarország védelmi képességeit alapvetően meghatározó vagy a NATO-tagságból eredő, valamint a nemzetközi szerződésekben vállalt köteleességek teljesítéséhez és a Magyar Honvédség alapfeladatainak rendeltetésszerű, szakszerű és jogszerű ellátásához szükséges építmények elhelyezésére vagy katonai tevékenységek végzésére szolgáló területek találhatók;

„32. § (1)⁺ A honvédelmi és katonai célú terület övezetét a településrendezési tervben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.

(2) Az övezet (1) bekezdés alapján lehatárolt területét a településrendezési tervben⁺

a)⁺ a b) pontban megfogalmazottak kivételével - minden területfelhasználási kategóriában - beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt különleges honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célra szolgáló építési övezetbe vagy övezetbe kell sorolni;

erdőterület, vízgazdálkodási célú mezőgazdasági terület, természetközeli terület, zöldterület, továbbá különleges honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célú terület vagy honvédelmi célú erdőterület övezetbe kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani;

d)* a települési térség területén bármely építési övezet, övezet kijelölhető;

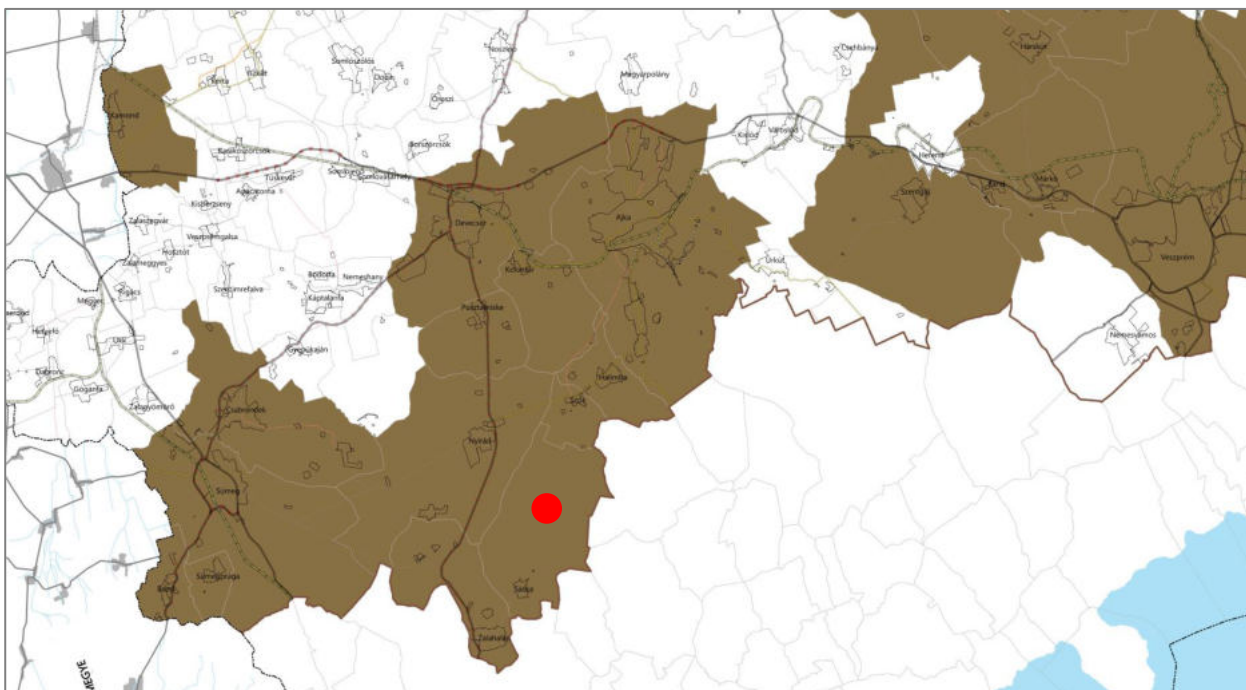
e)* a sajátos területfelhasználású térség területét a terület tervezett felhasználásának megfelelően honvédelmi, különleges, közlekedési, erdő-, gazdasági vagy intézményterület települési övezetbe kell sorolni.”

(OTrT)

A települést térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok elemei nem érintik.

Megyei övezetek:

Ásványi nyersanyagvagyon övezete a település területét érinti:

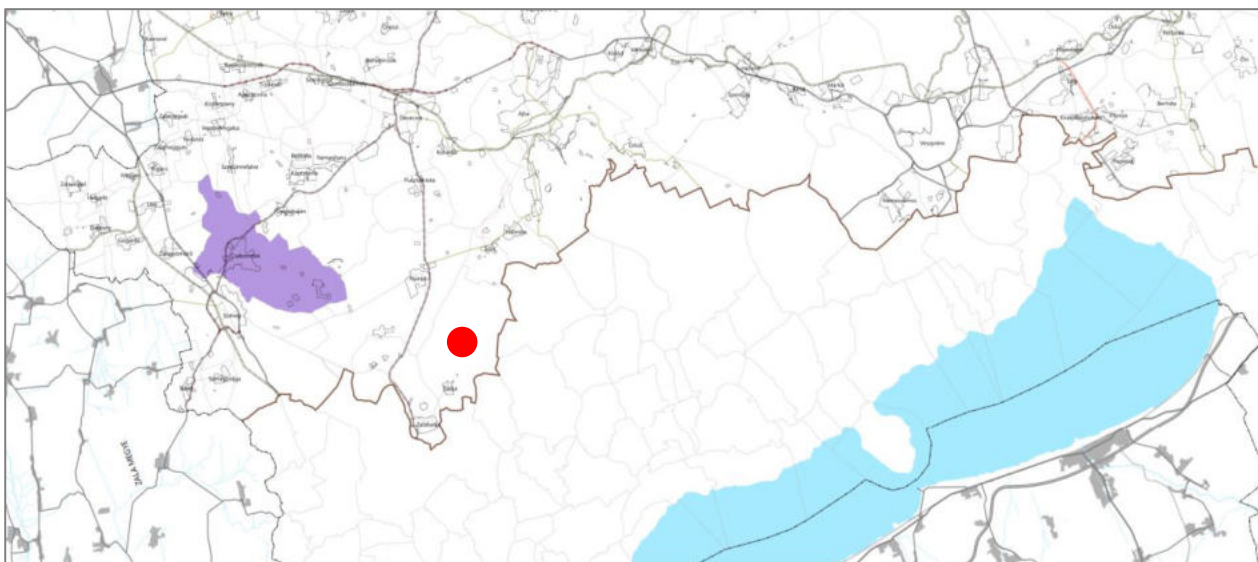

ásványi nyersanyagvagyon övezete: kiemelt térség esetében a területrendezésért felelős miniszter rendeletében, valamint a megyei területrendezési tervben megállapított övezet, amelyben a megállapított bányatelekkel lefedett, valamint bányatelekkel le nem fedett, az állam kizárólagos tulajdonát képező, az állami ásványi nyersanyag és geotermikus energiavagyon nyilvántartás szerint nyilvántartott ásványi nyersanyagvagyon területei találhatók;

Rendszeresen belvízjárta terület övezete, a település területét nem érinti:

Földtani veszélyforrás terület övezete a település területét nem érinti:

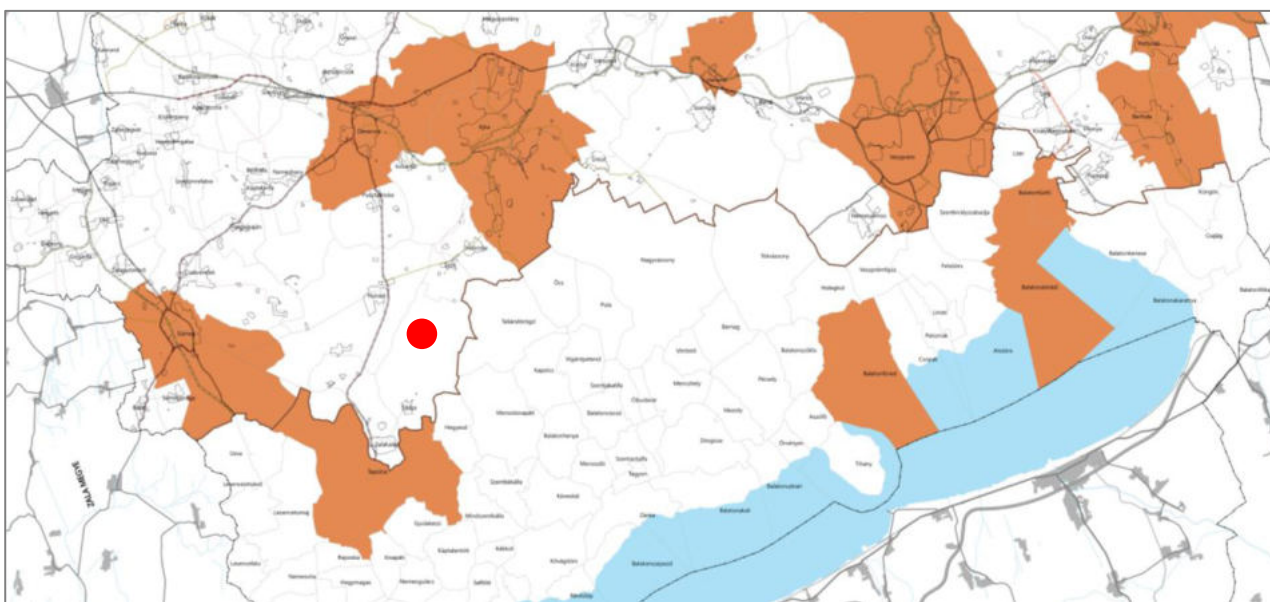

Egyedileg meghatározott megyei övezetek

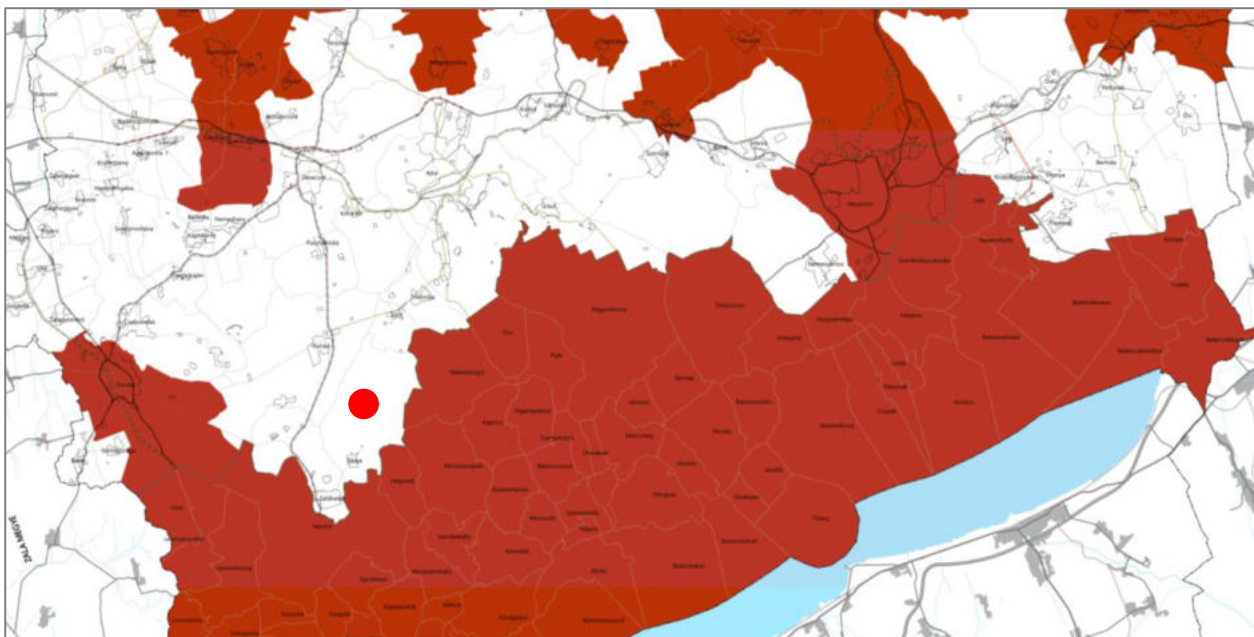
Gazdaságfejlesztés kiemelten támogatott célterületeinek övezete a település területét nem érinti:

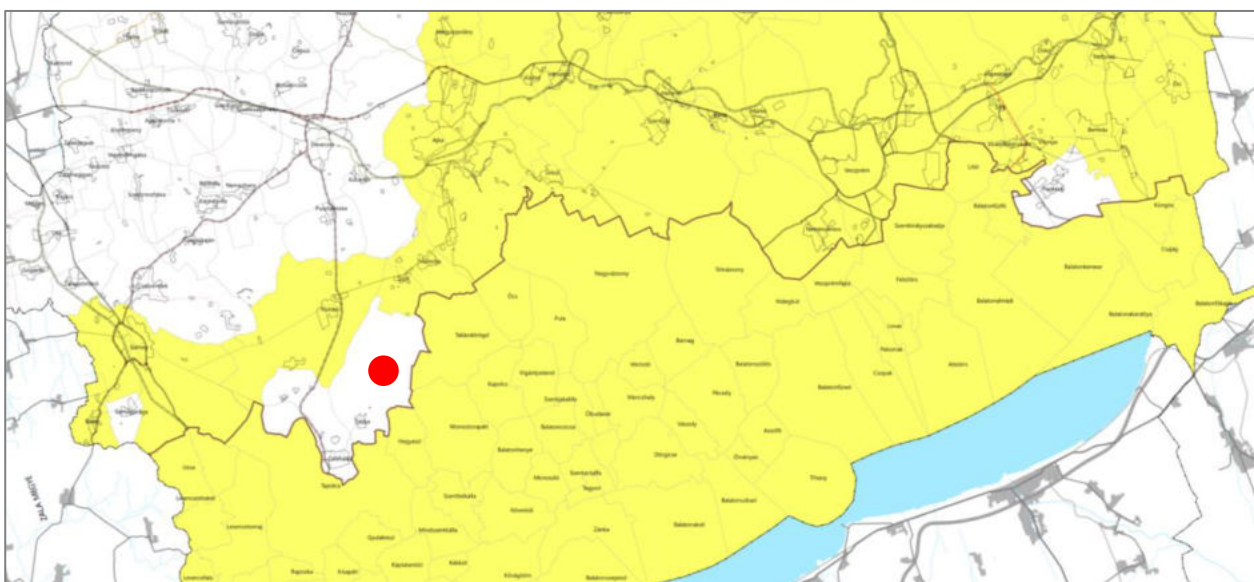
Innovációs-technológiai fejlesztés kiemelten támogatott célterületének övezete cc) Karsztvíz emelkedéssel veszélyeztetett települések övezete a település területét nem érinti:

Turisztikai fejlesztések kiemelten támogatott célterületének övezete ce) Veszprém megye várostérségeinek övezete a település területét nem érinti:

Az „Európa kulturális fővárosa Veszprém 2023” program érdekében együttműködő települések övezete a település területét nem érinti:

4 TERVI ELŐZMÉNYEK, ÉRVÉNYES TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK ÉS AZOK ÉRVÉNYESÜLÉSE

4.1. HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK ÉS ELHATÁROZÁSOK BEMUTATÁSA

Sáska település **hatályos településfejlesztési koncepciója** 2005-ben készült.

A hatályos koncepció főbb elhatározásai, célkitűzései, fejlesztési szándékai:

- a) A fejlesztésnek minőség centrikusnak kell lennie. Nem a település nagyságának, lélekszámának mennyiségi fejlesztése az elsődleges cél, hanem a településen lakók életminőségének javítása.
- b) Semmiféle olyan fejlesztés nem irányozható elő, amely a települést övező természeti környezet károsodását, élővilágának és növényvilágának visszafejlődését vagy részleges pusztulását váltaná ki.
- c) Minden fejlesztési célnak a település meglévő értékes természeti illetve környezeti adottságai hatékony hasznosítását kell szolgálnia ezen adottságok sérelme, pusztulása nélkül.
- d) Ésszerű határokig arra kell törekedni, hogy a fejlesztések eredményeként a település munkaképes korú lakosságának minél kisebb hányada kényszerüljön naponta más településre utazni, hogy munkahelyét elérhesse.
- e) A rendelkezésre álló, illetőleg megszerezhető pénzforrásokat, különféle támogatásokat arra kell felhasználni, hogy ez által a település befektetőkre, illetőleg befektetésekre irányuló fogadókészsége tovább javuljon.
- f) A fejlesztési célok középpontjában a társadalmi, gazdasági fejlesztés feladatainak kell állnia. Az épített környezet ehhez csupán a keretet adja, következésképpen nem elsődlegesen cél, hanem eszköz. Fejlesztésének tehát a társadalmi jólét céljaihoz kell igazodnia.
- g) A fejlesztési célokban, jelentőségének megfelelő súllyal kell szerepelnie a közlekedés, hírközlés, illetőleg minden olyan infrastrukturális fejlesztésnek, amely a település és távolabbi környezete közötti távolság áthidalását célozza.
- h) A település nem elszigetelt része a térségnek. Következésképpen fejlesztési céljai meghatározását és azok végrehajtását is a térségben levő településekre figyelemmel, illetőleg azokkal célszerű együttműködésben kell megoldani.

A hatályos koncepcióban javasolt fejlesztések fő irányai:

A település fejlesztésének meglévő adottságai hatékony kihasználásán kell alapulnia oly módon, hogy annak eredményeként mind a település lakosságának, mind pedig önkormányzatának bevételei, fejlesztésre fordítható forrásai minél gyorsabb ütemben és minél nagyobb mértékben növekedjenek.

Sáska község fejlesztését és fejlődésének irányát meghatározza a település földrajzi elhelyezkedése, művi értékei, a bauxitbányák közelsége, a környező táj szépsége, valamint a Bakony idegenforgalmi vonzerője.

A települést körbe ölelő táj szépsége alapját képezheti a kiránduló turizmus fejlesztésének. Szállásférőhelyek biztosításával további szerepet vállalhat a térség idegenforgalmából.

A lakókörnyezet fejlesztése a meglévő lakóterületek közterületi fejlesztését, új rendezett lakóterületek kialakítását, valamint a teljes települési infrastruktúra kiépítését igényli. A lakóterületek elsősorban a csendes, nyugodt lakókörnyezetben élni kívánó polgárok, illetve a helyi fiatalok igényeit elégíthetik ki, ezért, mint munkaerőbázist képező település, további fejlődésének egyik kiemelten fontos eleme a lakóterület fejlesztés.

Tapolca közelségét a településhez népesség generáló hatású lehet, amely ezen előregedő község gazdaságos működésének egyik alapfeltétele.

A lakóterület fejlesztéséhez és az idegenforgalomhoz is szervesen kapcsolódik ellátó hálózatuk erősítése, amely a kereskedelem, a vendéglátás és a szolgáltatási szféra - tehát a gazdasági élet - fejlesztését kívánja. E körülmény pedig pozitív hatást gyakorolhat arra, hogy a helyi lakosok minél nagyobb hányada találja meg biztos megélhetésének és megfelelő anyagi boldogulásának feltételeit a településen.

A fentiekből következik a helyi munkahelyek számának növelése. Ezért olyan alkalmas területeket kell kijelölni, melyek megfelelő helyet teremthetnek ipari jellegű fejlesztések megvalósítására. A működő vállalkozások fejlesztésével, új vállalkozások beindításával a munkahelykínálat bővülésén túl a település bevételei is növekedhetnek.

A felsorolt tevékenységek magas hatékonyságú és jövedelmező végzése megköveteli, hogy a település továbbra is kiemelt figyelmet fordítson

- az országos viszonylatban is figyelemre méltó értékeket képviselő természeti környezet védelmére (Balaton-felvidék);
- a települést a távolabbi településekkel összekötő közlekedés és hírközlés feltételeinek javítására (kerékpárút hálózat, mobil telekommunikáció);
- meglévő területek optimális hasznosítására, közművekkel ellátandó lakókörzetek kialakítására, külső befektetők fogadási feltételeinek javítására.

A 2005 évi koncepcióban megfogalmazott feladatok:

A mezőgazdaság fejlesztése

- A mezőgazdasági területeken a földterületeknek megfelelő gazdaságos mezőgazdasági művelést a továbbiakban is fenn kell tartani, a mai korszerű technológiák bevonásával fejleszteni kell.
- A lakóterületeken korlátozott számban állatok tarthatók, a lakóterületen kívül a jogszabályi előírások betartásával lehet állattartással foglalkozni (sertéstartás, szürkemarha).
- A mezőgazdaság területén meg kell teremteni a hatékony piacorientált termelés feltételeit.

Ipari jellegű tevékenységek fejlesztése

- Lehetőséget kell teremteni gazdasági terület kijelölésével kisipari beruházások számára
- A község kedvező környezeti állapotának megőrzése, érdekében csak a környezetet nem terhelő gazdasági, illetve mezőgazdasági feldolgozó üzemek települését célszerű támogatni.
- A települést meg kell ismertetni a potenciális befektetőkkel.

A kereskedelem, szolgáltatás fejlesztése

- A lakóterületek fejlesztésével az állandó népesség kisebb növekedésére kell számítani. Ennek megfelelően bővíthet a kereskedelmi, szolgáltató létesítmények iránti igény is. A településnek is az az érdeke, hogy szolgáltatáshálózata egyben vonzza is az ide látogatni, illetve ide költözni vágyókat. Ennek érdekében megfelelő helyet kell biztosítani a kereskedelmi, szolgáltató, vendéglátó létesítményeknek.
- A vállalkozások nagy részének távlati célja legyen a minőségi fejlesztés, a településen.

Az idegenforgalom fejlesztése

- A lovas, vadász és gyalogos turizmus fejlesztési lehetőségeinek feltárása.

- Az érdeklődőket segíteni kell a támogatási források igénybevételéhez való hozzájutásban.
- Fel kell mérni a turizmuspotenciált. A település elsődleges idegenforgalmi vonzereje sajátos táji karakterében található. A település megismertetése érdekében össze kell gyűjteni idegenforgalmi vonzerejét biztosító adottságait (panoráma, templom, stb.), és azt szervezett módon el kell juttatni a település idegenforgalmi célközönségéhez.
- A turizmuspotenciálra alapozva, a szomszédos községekkel összefogva, turisztikai programokat kell szervezni.
- A község kedvező környezeti, építészeti állapotának megőrzésére nagy hangsúlyt kell fordítani.
- Kerékpárutak építése.
- Az idegenforgalom fejlesztése keretében az egyik fő feladat a kiszolgáló kereskedelmi és szolgáltatóhálózat megfelelő kiépítése, biztosítása
- A táj feltárásához a meglévők mellé új turista útvonalakat is ki kell jelölni, amelyek karbantartásáról is gondoskodni kell.
- Színvonalas vendéglátóhelyet, éttermet kell kialakítani.

Lakóterületek fejlesztése

- Lakóterületeket kijelölésének, a lakótelkek felosztásának felülvizsgálata, új telek- osztások (korábbi RT alapján, üres önkormányzati telkek, foghíjak, belterületbe vonás, stb.).
- Védni kell a település helyi építészeti értékeit, az arra érdemes értékek megőrzése érdekében, helyi önkormányzati rendeletet kell alkotni.
- Meg kell vizsgálni újabb közösségi zöldterületek (sportpálya, játszótér, park) kialakításának lehetőségét, a meglévő területeket fejleszteni kell.
- Lakóterületek infrastruktúrájának fejlesztése, pályázati lehetőségek maradéktalan kihasználása.
- Az utak fejlesztése, szilárd burkolattal való ellátása nem elhanyagolható. Ezzel együtt a csapadékvíz elvezetését is meg kell oldani.
- A kedvező környezeti állapot meg kell őrizni.
- A lakóterületek fejlesztésével szorosan összefügg az állattartás szabályozása is. Az állatok (levegőtisztaság és zajvédelmi szempontból) a belterületen csak korlátozottan tarthatók, de dönteni lehet a gazdasági célú állattartás teljes tilalmáról is.

Intézmények fejlesztése

- A meglévő intézmények a jelenlegi mennyiségi igényeknek megfelelnek, az építészeti állaguk javítására és megőrzésére kell törekedni.
- A kultúrház eszközállományának fejlesztése, az intézményhez kapcsolódó programok bővítése, az idegenforgalmi igényeket is figyelembe véve.
- Teleház kiépítése, internetes szolgáltatások elérhetővé tétele.

A közlekedés fejlesztése

- Ki kell építeni az út menti járdákat.
- Csapadékvíz elvezetés csak a Kossuth utcában biztosított, így a többi útszakaszon a vízelvezetést meg kell oldani.

- A Petőfi utcában hordalékfogó kiépítését kell szorgalmazni.
- A kerékpárút hálózat kiépítése napjainkban egyre fontosabbá válik. Kerékpárutakat kell építeni a szomszédos, települések irányába.
- Autóbusz járatok optimalizálása a hétvégi időszakban.

A közművesítés és hírközlés fejlesztése

- A szennyvízcsatorna hálózat teljes kiépítése szükséges.
- A szennyvízcsatorna hálózat kiépítését követően a lakosságot kötelezni kell a keletkező szennyvizek csatornában való elvezetésére.
- A csapadékelvezető árokrendszer karbantartására folyamatosan nagy hangsúlyt kell fektetni, a hiányos szakaszokat ki kell építeni
- Az új közművek építéséhez helyet kell biztosítani a közterületeken, és figyelmet kell fordítani a műtárgyak településképet legkevésbé zavaró kialakítására.
- A hálózatos telekommunikáció további bővítési igényei teljesíthetők a településen teleház kiépítésével.

Környezetvédelem

- A szennyvízcsatorna hálózat kiépítését minél hamarabb el kell végezni.
- A község környezeti állapotát meg kell őrizni, és javítására kell törekedni.
- A nyílt árokhálózat folyamatos karbantartásáról, tisztításáról gondoskodni kell. A hálózat bővítését el kell végezni.

A hatályos koncepcióban megfogalmazott fejlesztések, elképzelések egy része az eltelt időben megvalósult. Kiépült például a szennyvízcsatorna hálózat, a rákötések aránya teljes. A csapadékelvezető árokrendszer kiépült, karbantartása folyamatos. A lakóutcák kivétel nélkül mind szilárd aszfalburkolattal ellátottak. A zöldterületek egy része megvalósult.

Amely fejlesztési feladatok még a település előtt állnak: járdák kiépítése, kerékpárutak kiépítése, intézmények fejlesztése, szolgáltatások fejlesztése, új lakóterületek kialakítása, idegenforgalom - turizmus fejlesztése stb. Ezek között azonban számos feladat túlmutat a település lehetőségein, saját erején, valamint a jelen idejű fejlesztési elképzelésein.

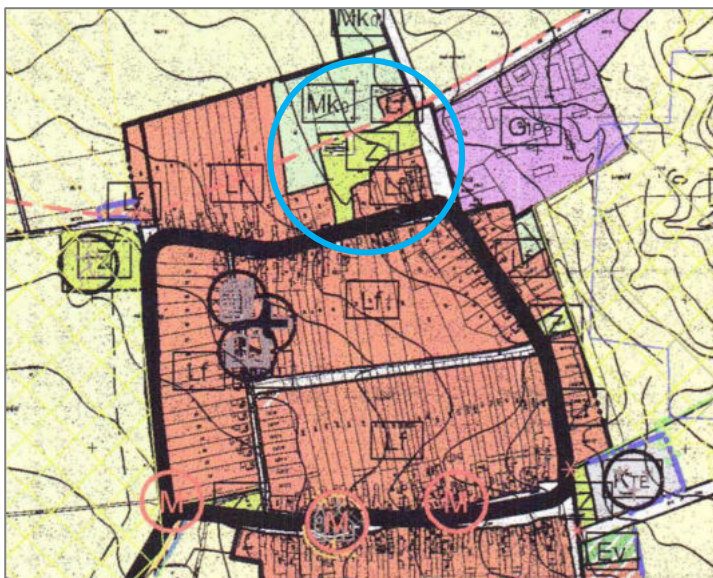
4.2. A TELEPÜLÉS RENDEZÉSI TERVI ELŐZMÉNYEINEK VIZSGÁLATA

Sáska község 2005 évben készítette el a hatályos településrendezési tervét.

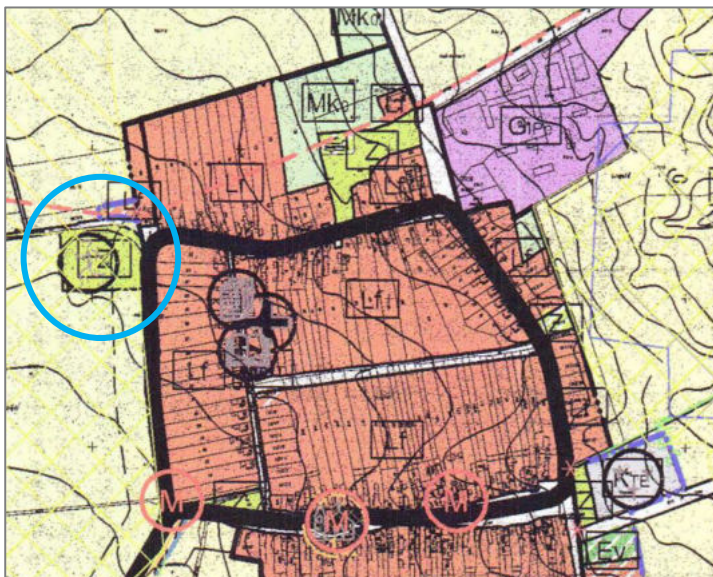
Településszerkezeti terv: Sáska Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 98/2005.(X.27.) sz. határozata

Helyi építési szabályzat: Sáska Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2005.(XI.02.) sz. rendelete

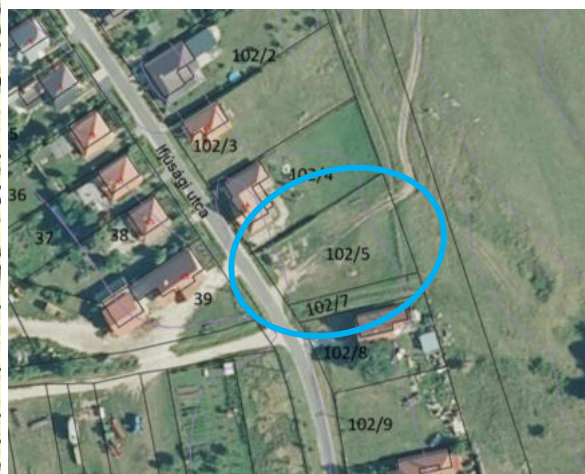
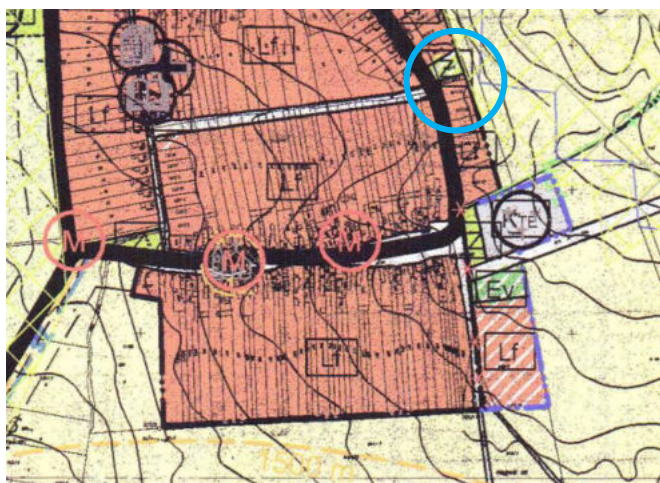
A hatályos településszerkezeti terv megvalósult és meg nem valósult elemei

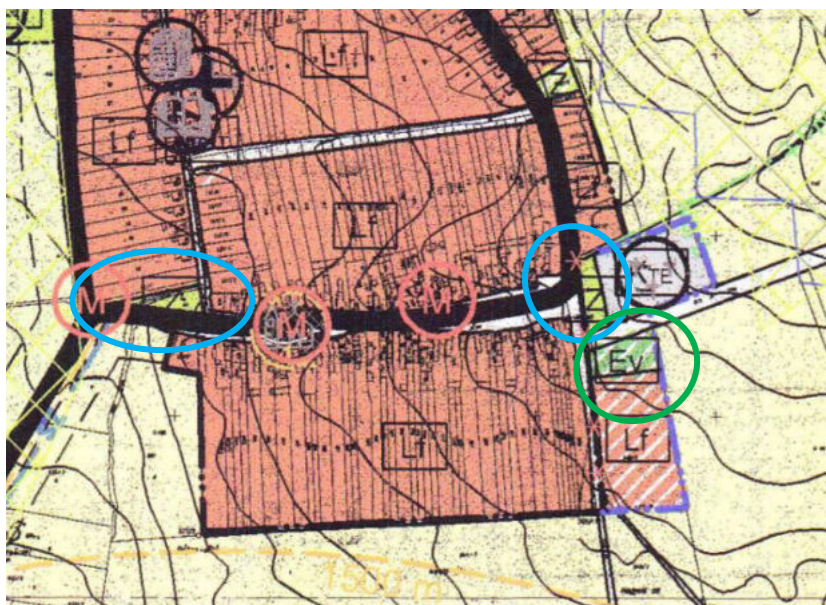
A Faluház mellett kiépült egy szép közpark, benne játszóérrel, sportpályával.

A sportpálya kiépítése nem történ meg, a terület jelenleg kaszáló.

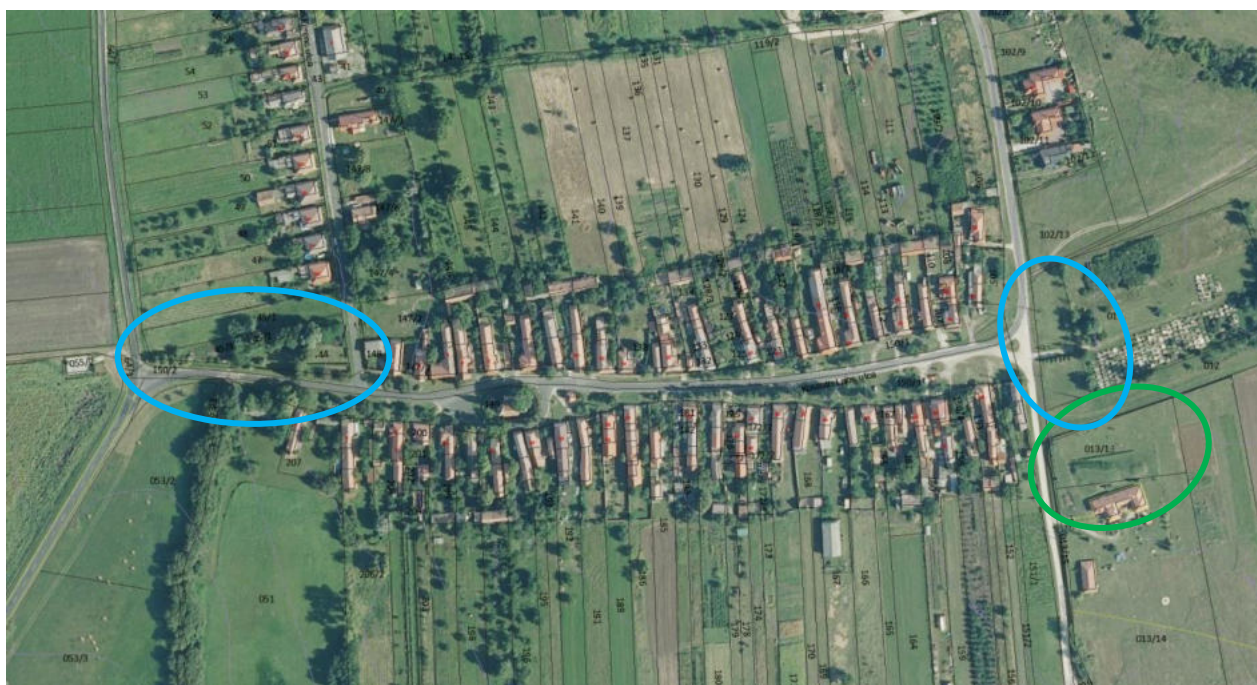

Az Ifjúság utcába tervezett közpark nem valósult meg.

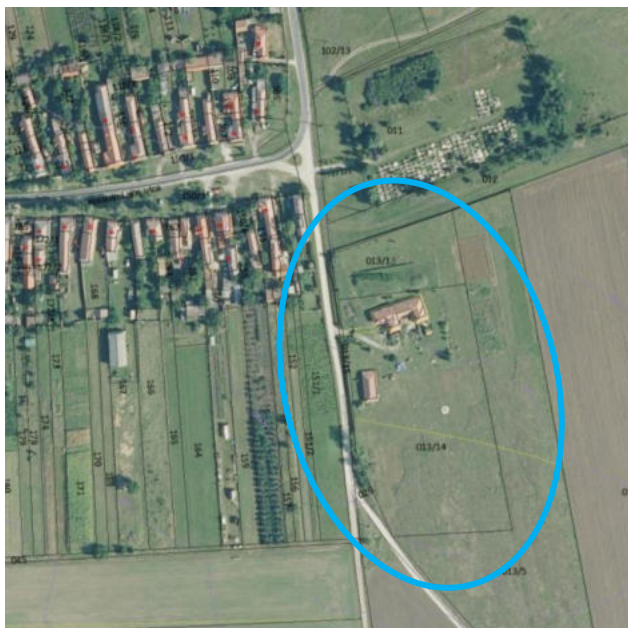
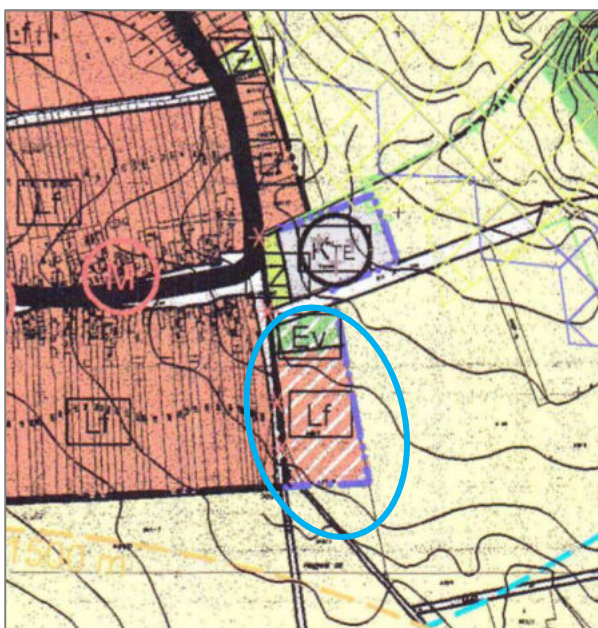

A Kossuth utcában és a temető előtt megvalósult a zöldterület.

A tervezett védőerdő kialakítására azonban nem került sor.

Az Ifjúság utca déli folytatásában a rendezési tervben előírányzott lakóterületfejlesztés területe lakóterületként funkcionál. (Telekosztás nem történt az ingatlanon, a területet egy tulajdonos használja lakóterületként.)

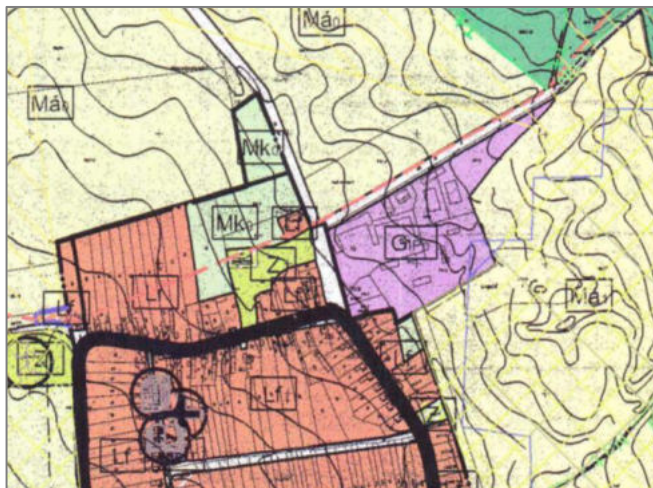

A szabályozási tervben javasolt tömbfeltárás az eltelt időben nem valósult meg.

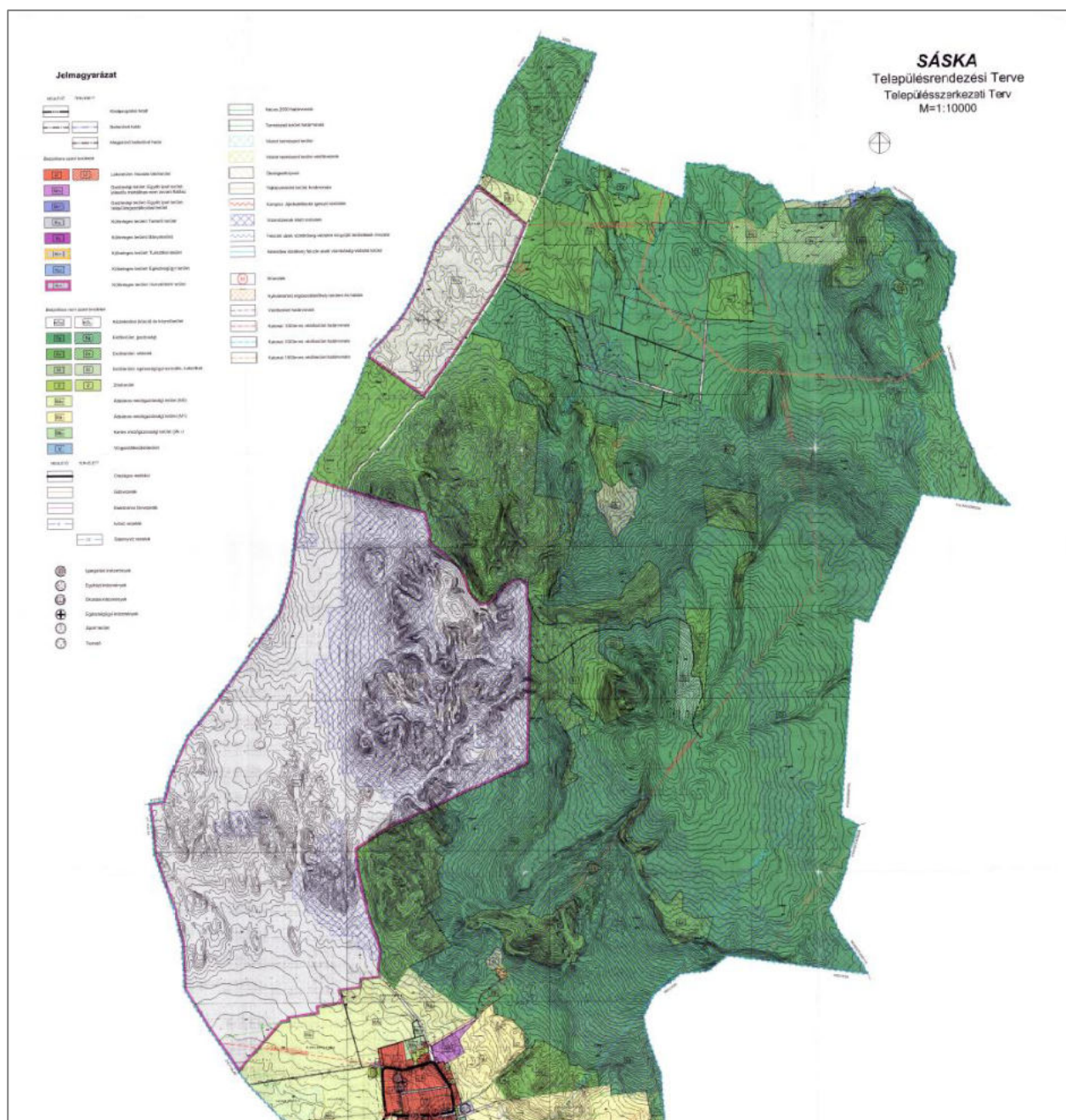

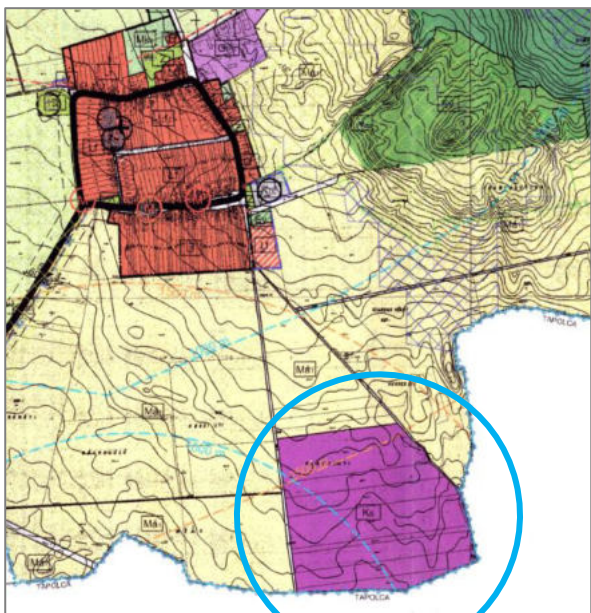

A településszerkezeti terven ipari gazdasági területként jelölt ingatlanok, gazdasági területként funkcionálnak. (Volt tsz major területe.)

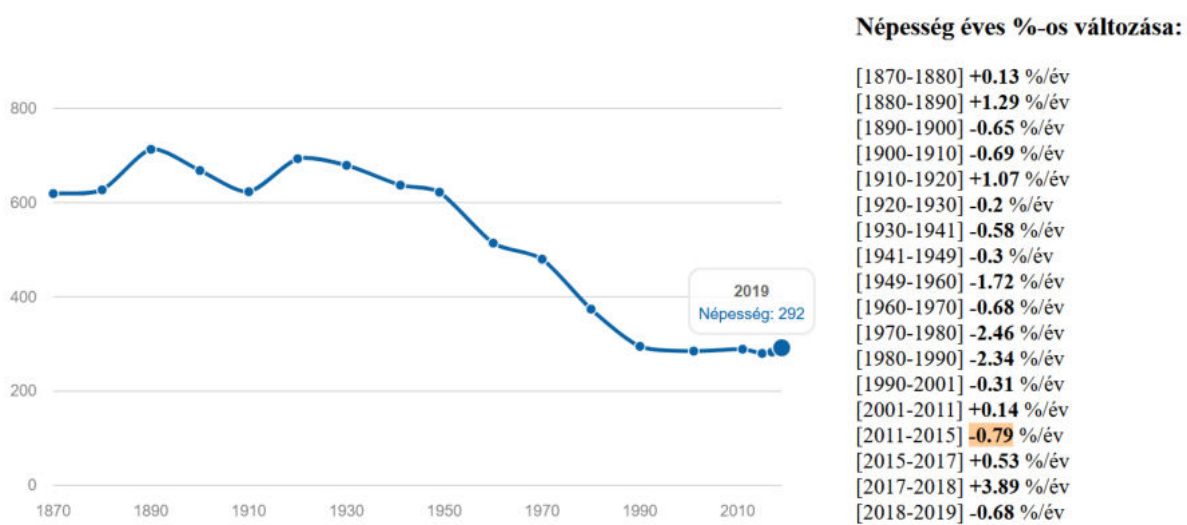
A honvédségi területek kiterjedése változatlan.

5 A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI HELYZETE

Az alábbi ábrán Sáska demográfiai mutatóinak alakulását látjuk 1870-2019 intervallum között.

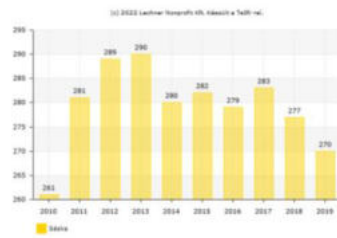
<http://nepesseg.com>

A település jelenlegi népessége **301 fő** (2020 évben)

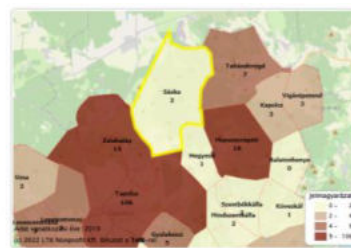
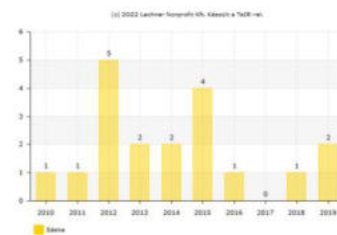
Lakónépesség (az adott területen lakóhellyel rendelkező és másutt tartózkodási engedéllyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a helyen tartózkodási engedéllyel rendelkező személyek együttes száma)

Lakónépesség (fő)

A lakónépesség az adott területen lakóhellyel rendelkező és másutt tartózkodási helytel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási helytel rendelkező személyek együttes száma.

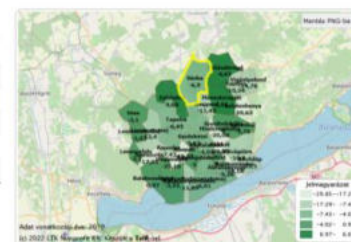
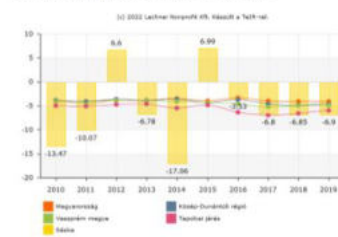
Élveszületések száma (fő)

Természetes szaporodás / fogyás (az élveszületések és halálozások különbözete ezer lakosra vetítve)

Természetes szaporodás/fogyás (ezrelék)

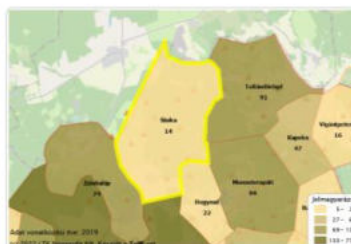
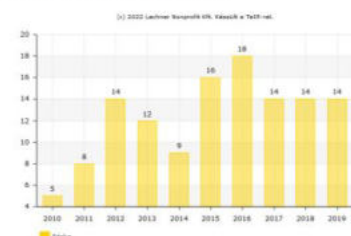
Az élveszületések és a halálozások különbözete ezer lakosra vetítve.

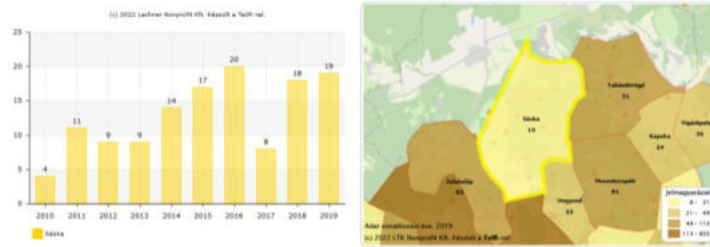
Odavándorlások száma (fő)

Odavándorlások száma (fő)

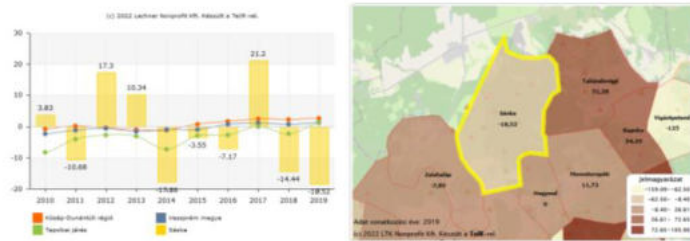
Állandó és ideiglenes befutó odavándorlások összege.

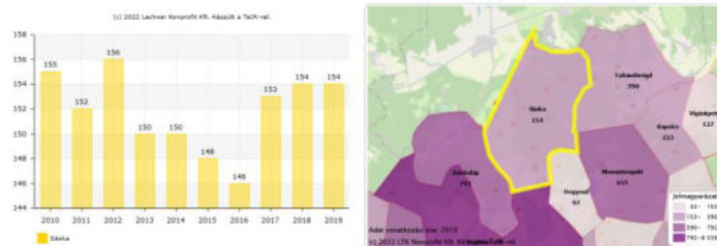
Elvándorlások száma (fő)

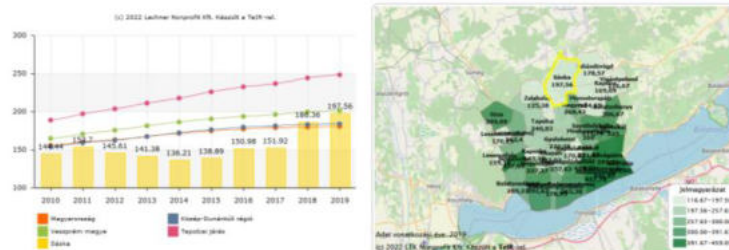
Vándorlási egyenleg

Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)

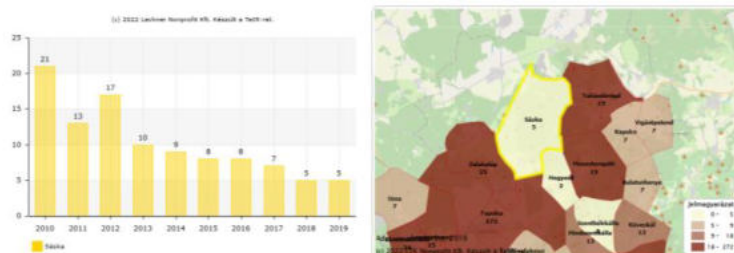
Öregedési mutató (állandó népességből a 100 0-14 évesre jutó 60-x évesek száma)

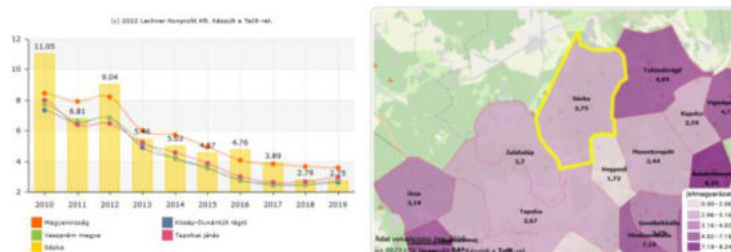
6 A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA, KÖZSZOLGÁLTATÁSOK

6.1. FOGLALKOZTATOTTSÁG, JÖVEDELEMKÉPESSÉG, ÉLETSZÍNVONAL

Az alábbi ábrán a településen élő regisztrált munkanélküliek számának alakulása látható, amely szerencsére nagyon kedvezően alakult az ábrázolt időszakban. A járási értékekhez viszonyítva is nagyon kedvező a település helyzete.

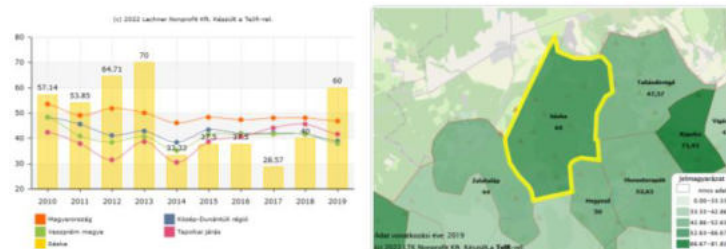

Nyilvántartott álláskereső a munkaképes korú népesség százalékában

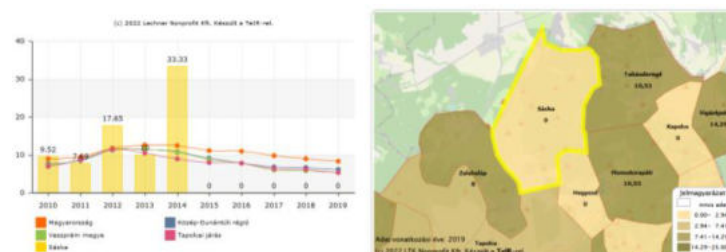

Tartós munkanélküliek aránya (%)

180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek az összes munkanélküli százalékában.

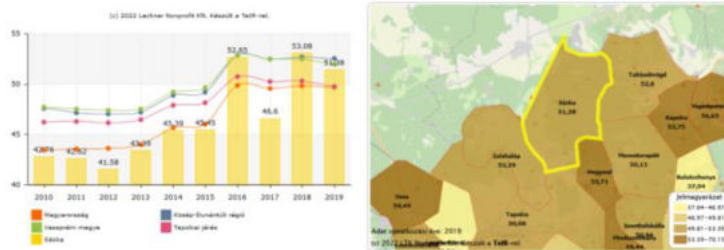

Pályakezdő munkanélküliek aránya (százalék) a pályakezdő álláskeresők aránya a nyilvántartott álláskeresők között.

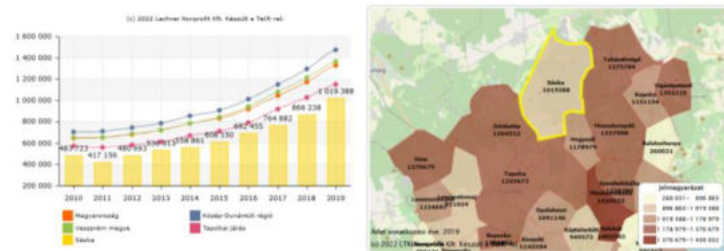

Települési adatszolgáltatás alapján 2020-ban a településen a regisztrált munkanélküliek száma: 1 fő.

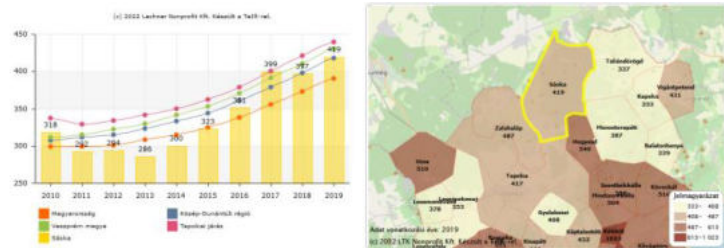
Adófizetők aránya (százalék) SZJA alapot képező jövedelemmel rendelkezők száz állandó lakosra vetített száma.

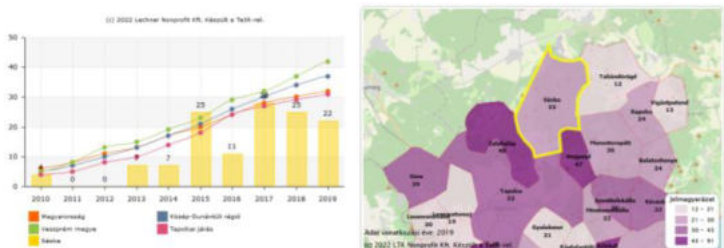
Egy lakosra jutó összes nettó jövedelem (Ft) SZJA alapot képező nettó jövedelem egy állandó lakosra vetített összege.

Személygépkocsik száma, ezer lakosra (db)

Újonnan forgalomba helyezett személygépkocsik száma, ezer lakosra (db)

6.2. A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA

Oktatás

A településen bölcsőde nem működik. A településről a Tapolcai és Monostorapáti óvodák vehetők igénybe.

Óvoda és általános iskola szintén nem működik a településen. A gyermekek óvodai ellátása Zalahalápon történik. Általános iskolába a gyerekek Zalahalápra és Tapolcára járnak.

A továbbtanulás tekintetében a továbbtanulás aránya (becsült adat):

gimnázium	40 %
szakközépiskola	40 %
szakmunkásképző	20 %

Egészségügyi ellátás

A településen a **felnőtt háziorvosi ellátás időszakos** (rendelő helye: Rákóczi u. 4.), **gyermekorvos, védőnő, ápolónő nincs**. Ezen ellátásokat és **fogorvosi ellátást, gyógyszerterápiát** a szomszédos településeken lehet igénybe venni.

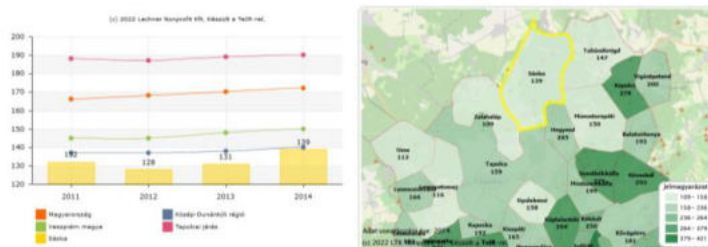
7 A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA

A községben a mezőgazdaság melléküzemága, ipara jelentette a fő megélhetési forrást a termelőségvetkezett megszűnéséig. Jelenleg a helyben lévő ipari alapanyagok gyártásával foglalkozó Za-Sa Kft-nél, a szomszédos település, Zalahalápi parkettagyárába, illetve Tapolcán tudnak elhelyezkedni a település aktív dolgozói.

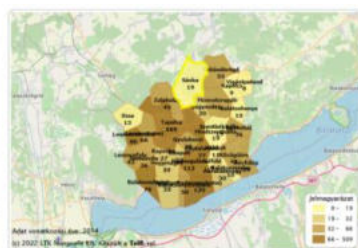
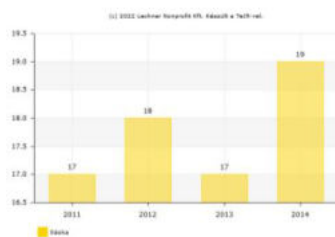
A településen 25 regisztrált vállalkozás működik. A település iparüzési adó bevételeinek legnagyobb részét a társas vállalkozások fizetik be. Jelentős a helyi ZA-SA-Kft, a Kámán Bt., a Bakonyerdő Erdészeti és Faipari Zrt. befizetése, valamint az - országos vagy regionális működési területű cégek befizetése, - mint a Magyar Telekom Távközlési Nyrt., az E.ON Energiaszolgáltató Kft., E.ON ÉDÁSZ Zrt., KDT Gázszolgáltató Rt. DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft., - amelyek a településre is kiterjedő vonalas létesítményeik után fizetik az adót.

(Gazdasági Program 2020-2025)

Regisztrált gazdasági vállalkozások száma ezer lakosra, 2011-től (db)

Regisztrált vállalkozások száma a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat nemzeti gazdasági ágakban, 2011-től (db)

Gazdasági szereplők

Gazdasági társaságok száma: 23 db

Egyéni vállalkozók száma: 32 db

Ebből: mezőgazdaság, élelmiszeripar: 11 db

kereskedelem: 2 db

szolgáltatás: 14 db

egyéb: 5 db

8 TELEPÜLÉSRENDEZÉSI, TELEPÜLÉSSZERKEZETI VIZSGÁLAT

Településszerkezet, telekstruktúra vizsgálata

Első Katonai Felmérés (1782-1785)

Az első katonai felmérés térképén már jól látható a település érdekes négyzetes szerkezetű úthálózata. A mai Petőfi utca a Sümeg felé vezető út mentén épült be házakkal, a Kossuth utca – középen a templommal – pedig a Tapolcára vezető út mentén épült be házakkal. A lakóházak mögött mindenhol kertek.

A településről utak vezetnek Sümeg, Tapolca (Haláp), Hegyesd és Nyírád-Szőc irányba valamint az erdőben megbújó Szent Jakab kolostor romjai felé.

A táj harmonikus képet mutat: a hegyekben erdőségek, a dombokon legelők, a mélyeb fekvésű részeken pedig rétek és kaszálók.

Második Katonai Felmérés (1819-1869)

A két felmérés között eltelt 100 évben a település és a táj képe szinte változatlan. A két meglévő utca keleti és nyugati irányban tovább épül, gyarapodik a település. A lakóházak mögött jól kivehetőek a kereszt irányban megépített csűrök.

Harmadik Katonai Felmérés (1869-1887) Felső-Sáska és Alsó-Sáska

Kataszteri térkép 1858-ból

Területfelhasználás vizsgálata

A község belterületén a lakóterületi funkciók dominálnak, jellemzően egy lakásos családiházakkal. A lakóépületek közé beékelődött intézmények épületei méretükben, formájukban követik a családiházas beépítést. Újabb építésű családiházak az Ifjúság utcában találhatók.

A lakóterületeket és az intézmények ingatlanjait a hatályos településrendezési terv falusias lakóterülettbe sorolta. Gazdasági területfelhasználású terület a belterület közvetlen határában található volt tsz terület, amelyen jelenleg is gazdasági funkció működik.

Egyéb területfelhasználás a belterületen a temető, mint különleges terület és a települési zöldfelületek, közparkok területei.

A külterület jelentős részén az erdők dominálnak. Mezőgazdasági rét, legelő és szántóterületek a belterület körül a közigazgatási terület déli részén található. A közigazgatási terület északkeleti részén nagy kiterjedésű honvédségi terület, délen pedig egy nagy méretű bánya művelésű terület található.

MŰVELÉSI ÁGAK - Sáska Településterve

Jelmagyarázat

- Szántó
- Gyep (rét)
- Szőlő
- Kert
- Gyümölcsös
- Gyep (legelő)
- Nádas
- Erdő
- Kivett
- Halastó
- Fásított terület

Tulajdonjogi vizsgálat

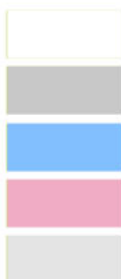
természetes személyek tulajdona

állami tulajdon

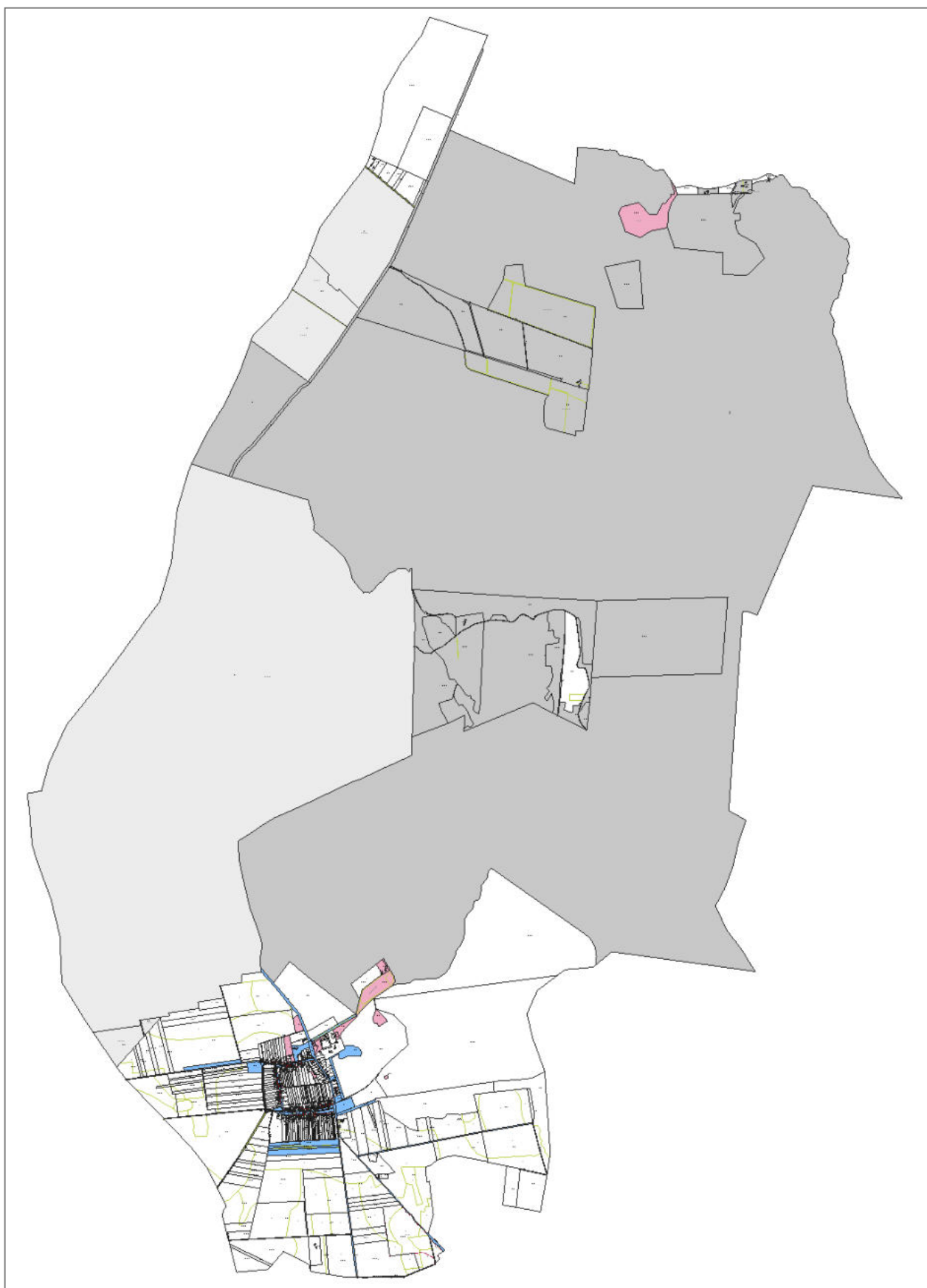
önkormányzati tulajdon

gazdasági társaságok tulajdona

honvédségi területek

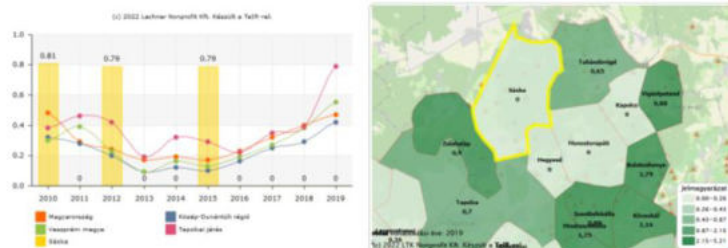

Az átlagos településektől eltérően, Sáskán jelentős területek vannak honvédségi tulajdonban és állami tulajdonban. A település közigazgatási területén található nagy kiterjedésű erdőterületek állami tulajdonban vannak.

Az épületállomány

Új építésű lakások aránya (százalék)

A település épületállománya az építési idő tekintetében nagyon vegyes. A két történeti főutcában a Kossuth utcában és a Petőfi utcában még szép számmal található az 1800-as években épült szép régi lakóházak is.

Ezek mellett vegyesen sorakoznak az 1930-40-es években épült, majd az 1960-70-es években épült „kockaházak”. Újabb korban épült lakóházak ebben a két utcában nem találhatóak. A Rákóczi utca beépítésére az 1960-70-es években került sor.

A falu legújabb építésű utcája az Ifjúság utca, amelyben az 1990-es évektől napjainkig megépült lakóházak állnak.

Beépítési jellemzők

A település lakóterületei mindenhol oldalhatáron álló beépítésűek, a falusias telekhasználatnak megfelelő kert és épületarányokkal. Az Ifjúság utca kivételével a lakóépületek a közterülethez közel, előkert nélkül vagy kis előkerttel kerültek elhelyezésre, az oldalkertek mérete szintén keskeny. Nagyobb előkert és oldalkertek csak az újabb beépítésű Ifjúság utcában található.

A két történeti főutca lakóházai mögötti hosszúkertek beépítése nem indult meg. A belterület közepén nagy összefüggő beépítetlen kertségekből álló terület található.

Kossuth és a Petőfi utcában az átlagos telekszélesség 13-17 méter, telekhosszúság 170-200 méter. A Rákóczi utcában már valamivel zömökebb telkek találhatók, amelyek szélessége jellemzően 17 méter mélysége 100 méter. Az utca keleti oldalán ezzel ellentétben a hagyományos telekszerkezettől eltérő fekvőtelek, valamint 30 méter széles telek alakultak ki, amelyek a Petőfi és a Kossuth utca szélső telkeinek megosztásával jöttek létre.

Az ifjúság utca telkei 18-25 méter szélesek, átlagos telekmélységük 50 méter.

A Kossuth és a Petőfi utca telekszerkezete az 1858-as térképpel szinte máig megegyező.

A gazdasági terület beépítése vegyes: oldalhatáron álló és szabadon álló helyenként lazább, helyenként intenzívebb beépítettséggel.

Az épületállomány és az egyes ingatlanok funkciói

A belterületi épületek domináns része lakó funkciójú, ill lakóházakhoz kapcsolódó gazdasági épület. A közösségi funkciójú területek a lakóutcákban elszórtan helyezkednek el.

A lakóépületek mögött szinte mindenhol hatalmas mezőgazdasági művelésű területek találhatók.

9 AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉS AZ ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉG VIZSGÁLATA

Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

A településterv készítésével egyidőben örökségvédelmi hatástanulmány készül a településre.

A településen az alábbi **országosan védett műemlékek** találhatók:

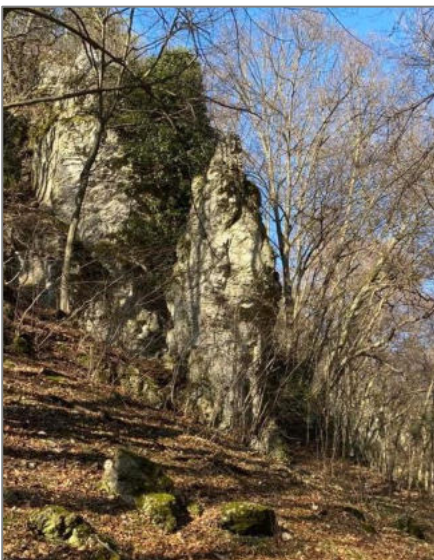
A műemléki védettséget élvező tájház, római katolikus templom, a Nepomuki Szt. János szobor, a Szt. Jakab kolostorrom, Dabospusztai templomrom.

Cím	Műemléki törzsszám	Hrsz.
Kossuth u. 36-38. Tájház	5256	123
Katolikus templom román stílusú	5257	149
Nepomuki Szt. János szobor késő barokk	5258	64/3
Szt. Jakab pálos kolostorrom	5259	083/22
Dabospusztai templomrom	4971	083/22

Helyi védelem

Az országosan védett műemlék mellett az önkormányzat helyi védelemben részesíti a település területén található kőkereszteket, itatókutakat, közkutat és a „kőember” elnevezésű képződményt. (Sáska község Képviselő-testületének 3/2018(III.23..) önkormányzati rendelete a településkép védelméről)

10 KÖRNYEZETIÁLLAPOT-JELLEMZŐK

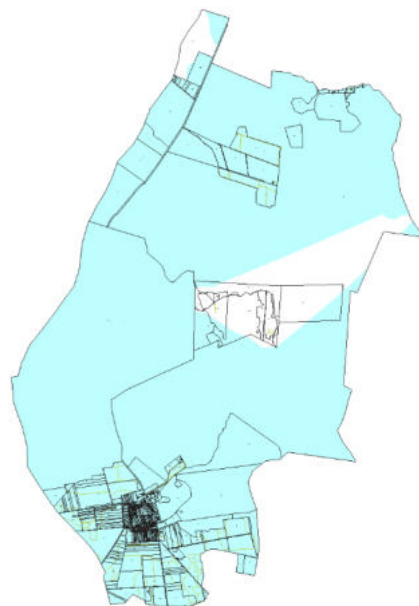
Felszíni és felszín alatti vizek védelme

Az Országos területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. tv. szerint Sáska község közigazgatási területét érinti az országos vízminőség-védelmi terület övezete.

A település a 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet és a 27/2004 (XII.25.) KvVm r. melléklete alapján felszín alatti víz szempontjából **fokozottan érzékeny és kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen fekszik**. A Korm. rendelet 2. sz. mellékletében felsorolt kategóriák szerint a település teljes közigazgatási területén nyílt karsztos területek találhatóak (fokozottan érzékeny I. kategória).

(A csatornahálózat a településen kiépült.)

A település a Balaton vízgyűjtő területéhez tartozik. Felszíni vagy felszín alatti vizek szennyezettségéről, talajszennyezettségéről a településen nincs tudomásunk.

Levegőtisztaság és védelme

Mivel a település belterületén szennyező, környezetet terhelő ipari jellegű termelés vagy mezőgazdasági üzemi terület nincs, illetve a település külterülete növénytakaróval és nagy kiterjedésű erdőkkel, legelőkkel borított, a levegő nem szennyezett.

A település egyetlen légszennyező forrása a külterületen található dolomitbánya, amely azonban a lakott területektől távol esik.

Esetenként előfordulhat a mezőgazdasági területek műveléséből eredő porszennyezése, amely száraz időben végzett mezőgazdasági munkák esetén léphet fel.

Közlekedésből eredő levegőszennyezés a településen nincs, a bel- és külterületet átmenő közlekedési forgalom nem terheli.

A településen már régen megtörtént a gáz hálózat bevezetése, így a fűtési szezonból adódó levegőszennyezés minimális.

Sáska a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet alapján a 10. számú zónába tartozik.

Talajvédelem

Sáskán és környékén kiváló és jó termőhelyi adottságú szántóterületek nem találhatók. A településen ebből eredően magas a gyepgazdálkodásra használt vagy legelő hasznosítású területek aránya.

A meglévő erdőterületek nagy része kiváló termőhelyi adottságú erdőterület.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. Törvény (a továbbiakban Kvt.) 14. § (1) bekezdése kimondja, hogy „a föld védelme kiterjed a föld felszínére és a felszín alatti rétegeire, a talajra, a kőzetekre és az ásványokra, ezek természetes és átmeneti formáira és folyamataira”. Általános érvényű elv, hogy a föld védelme szempontjából meghatározó a termőföldek mennyiségi és minőség védelme.

Zaj- és rezgésterhelés

Sáskán a légszennyeződéshez hasonlóan a belterület zaj- és rezgésterheléssel nem érintett.

A közút személygépkocsi és teherautó forgalom nem számottevő, így közlekedési eredetű zajterhelés nincs.

A dolomitbánya teherautó forgalma a települést nem érinti.

A településen általános érvényű, hogy a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet előírásait, valamint a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet előírásait, a zaj és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet határértékeinek betarthatóságát biztosítani kell.

Sugárzás védelem

A településen sugárzást indukáló tevékenység nincs és nem is tervezett, védett területek nem kerültek kijelölésre.

Hulladékkezelés

A települési szilárd hulladék szállítását jelenleg az NHSZ. Csobánc Kft. Tapolca, Halápi u.33. végzi. Az önkormányzat tagja az Észak- Balatoni Térség Regionális Települési Szilárdhulladék Kezelési Önkormányzati Társulásban, melynek célja a települési hulladék környezetvédelmi előírásoknak megfelelő gyűjtése, szelektálása, kezelése, megsemmisítése.

A hulladékgazdálkodásban feltétlen prioritást nyer a „Megelőzés” elve, azaz, hogy minél kevesebb hulladék keletkezzen, valamint fontos a keletkezett hulladék lerakásának csökkentése. Ez együtt jár különböző hulladékkezelési technológiák alkalmazásával, különösképp a hulladékhasznosítással. Sorrend: megelőzés- hasznosítás-lerakás.

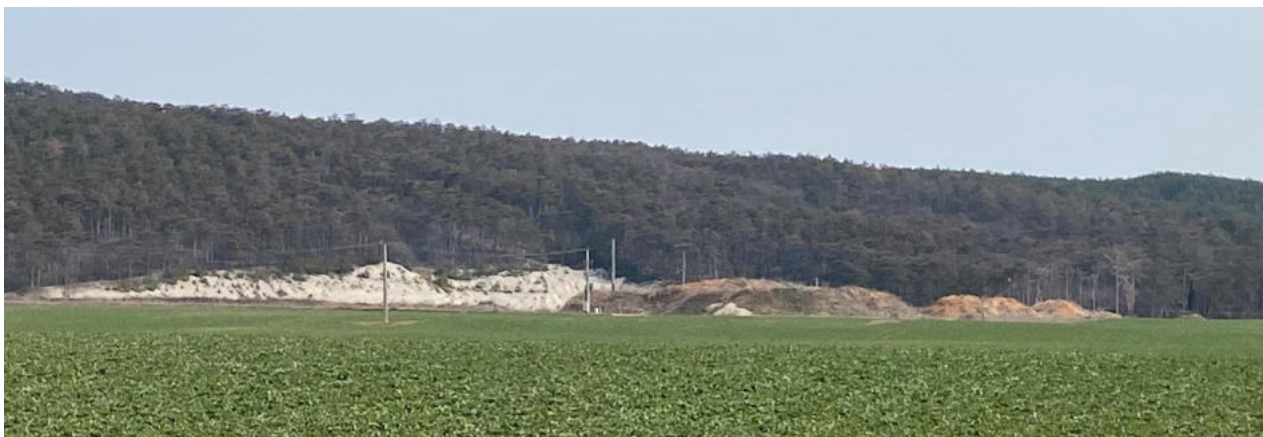
A hulladékgazdálkodási szempontokat a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (továbbiakban: Ht.) által megfogalmazott általános szabályok szerint, valamint a hatályos felhatalmazó rendelkezésekben a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás végzésének feltételeiről szóló a 385/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet és a Ht. 88. § (1) pontja szerintieknek megfelelően kell alkalmazni.

Vizuális környezetterhelés

Vizuális környezetterhelésről a belterület közelében jelenleg nincs tudomás a településen.

Külterületen a dolomitbánya jelent „vizuális környezetszennyezést”.

A településképet és tájképet egyéb tekinteten külterületen jelentősebb épületek, építmények nem terhelik.

Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A településen érzékelhető konfliktus nincs, a külterületek használata során jelentősen eltérő használat (a dolomitbánya kivételével) nem tapasztalható. A külterületeken jelentős részben erdőgazdasági és mezőgazdasági tevékenység, erdőgazdálkodás és növénytermesztés folyik.

11 A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK ÉS ÖRÖKSÉG, JELLEMZŐ TÁJKARAKTER, ZÖLDINFRASTRUKTÚRA-HÁLÓZAT

Természeti adottságok

Sáska község Veszprém megyében található, 'Magyarország kistájainak katasztere' szerint a település Ny-i részeit a Sümeg-Tapolcai-hát kistáj, K-i területeit pedig a Kab-hegy-Agártető-csoport kistáj érinti.

Domborzat, földtani és talajtani adottságok:

A település Ny-i területeinek átlagos tszf-i magassága 200m, alakrajzilag alacsony fekvésű fennsík. Itt elsősorban késő-jura és kréta időszi kőzetek fordulnak elő. A kistáj legkiterjedtebb talajtípusa a periglaciális vagy harmadidőszaki üledékeken képződött, többnyire homok mechanikai összetételű, agyagbemosódásos barna erdőtalaj. Az erózió következtében szinte mindenütt sekély termőrétegűek és szélsőséges vízgazdálkodásúak. A település K-i területei a Kab-hegy-Agártető-csoport kistáj részét képezik. Mikroformákban gazdag, változatos geomorfológiai arculatú kistáj. Alaphegységi domborzata töréses szerkezetű, ÉNy-DK-i és erre merőleges törésvonalak mentén horizontális és vertikális mozgásokkal sasbérce szerkezetűvé formálódott. Mai geomorfológiai képét bazaltból álló vulkáni kúpok (Kab-hegy), lávatakarók (Agártető), mezozoos mészkő- és dolomitformációkból épült fedett és részben fedett, exhumált sasbérce sorok, fennsíkok, ezeket tagoló hegyközi medencék, keskeny, enyhén lejtő hegyláb felszínek formacsoportjai határozzák meg. Az erősen tagolt felszínű kistáj harmadidőszaki laza üledékein vagy az azokra települt vékony löszrétegen erdőtalajok, míg a fennsíkok dolomitján és mészkövén rendzinák, valamint köves sziklás váz talajok találhatók.

Éghajlat:

Mérsékelt hűvös- mérsékelt nedves és a mérsékelt száraz éghajlati típus határán lévő település. Az évi napfénytartam 1980 óra körüli, s ebből nyáron közel 800 óra napsütésre számíthatunk. Télen, a legmagasabb pontokon a napfényes órák száma meghaladja a 200-at, máshol 190 óra. A hőmérséklet évi átlaga 9,5 és 9,8 °C közötti, a minimumoké -15,0 és -16,0 °C között van. Az évi abszolút hőmérsékleti maximumok sokévi átlaga 33,0 °C körüli. A csapadék évi és nyári félévi átlaga 670-700 mm körüli, ill. 390-400 mm. Uralkodó az É-i, ÉNy-i szél; az átlagos sebesség a csúcsokon 4,5 m/s körüli, máshol 3-3,5 m/s.

Vízrajz:

Jelentős vízfeleslegű terület. A terület vízfolyásai a Balatonba folynak le. A kistájnak csak É-i felében találunk összefüggő „talajvízszintet” ahol mélysége 4-6m közötti, mennyisége sem számottevő. Kémiaiilag kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos jellegű. Keménysége 15-25 nm között, szulfáttartalma 60 mg/l alatt van. Rétegvízkészlete csekély. Az artézi kutak száma kevés; mélységük helyenként igen nagy, de vízhozamaik általában mérsékelték.

Növényzet:

A belterület körül aprózódó dolomiton kialakult száraz gyepi vegetáció a meghatározó (nyílt sziklagyepek, sziklafüves lejtősztyepppek, félszáraz gyepek: lappangó sás – *Carex humilis*, deres csenkesz – *Festuca pallens*, sudár rozsnok – *Bromus erectus*, borzas szulák – *Convolvulus cantabrica*). A gyepeket csak kisebb molyhos tölgyes erdőfoltok tarkítják.

Az uralkodó vegetációtípust északon a bükkösök jelentik, ehhez kisebb arányban és inkább délebben gyertyános tölgyesek csatlakoznak. Száraz tölgyesek elsősorban a kistáj keleti és déli részén jellemzők: keleten, dolomiton mészkedvelő tölgyesek (molyhos tölgygyel), a Kab-hegy és az Agár-tető déli oldalán cseres-kocsánytalan tölgyesek. Gyakoriak a jellegtelen állományok. Érdekesekek az erdőkkel körülvett kis tavak (Kab-hegy) és nedves-üde rétek (Kab-hegy, Agár-tető: kékperje – *Molinia caerulea*, kornistárnics – *Gentiana pneumonanthe*, őszi vérfű – *Sanguisorba officinalis*, sárga sásliliom – *Hemerocallis lilio-asphodelus*, nyúlkömény – *Selinum carvifolia*, lápi pitypang – *Taraxacum palustre*, szibériai nőszirm – *Iris sibirica*). A flóra meghatározói az erdei fajok, így az üde erdőkben szagos galaj (*Galium odoratum*), medvehagyma (*Allium ursinum*), erdei ibolya (*Viola sylvestris*), erdei szélfű (*Mercurialis perennis*), erdei tisztesfű (*Stachys sylvatica*), farkasölő sisakvirág (*Aconitum vulparia*), a fényben gazdag tölgyes állományokban: baracklevelű harangvirág (*Campanula persicifolia*), borzas ibolya (*Viola hirta*), erdei szamóca (*Fragaria vesca*), felemáslevelű csenkesz (*Festuca heterophylla*), egyvirágú gyöngyperje (*Melica uniflora*), erdei gyöngyköles (*Buglossoides purpureo-coerulea*), méreggyilok (*Vincetoxicum hirundinaria*). Az erdők korábbi tulajdonviszonyaiban, használatában és jelenlegi képében is észrevehető különbség van a kistáj keleti és nyugati része közt. A nyugati rész alapvetően nagybirtokosi tulajdonban volt (pl. Zichy család), így erdei szabályos nyiladékkal szabdaltnak, többnyire homogén szerkezetű szálerdők.

Gyakori élőhelyek:

- Cseres-kocsánytalan tölgyesek (L2a)
- Cseres-kocsányos tölgyesek (L2b)
- Felnyíló, mészkedvelő lejtő- és törmelékgyepek (H2)
- Mész- és melegkedvelő tölgyesek (L1)
- Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek (K2)
- Jellegtelen száraz- félszáraz gyepek (OC)
- Jellegtelen üde gyepek (OB)
- Bükkösök (K5)
- Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek (K2)
- Mész- és melegkedvelő tölgyesek (L1)
- Cseres-kocsánytalan tölgyesek (L2a)
- Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők (RC)

Tájtörténeti vizsgálat:

A sáskai erdő királyok vadászterülete volt az Árpádok korában. 1385-ben említi először egy hivatalos oklevél „Saaska” birtokként, mint a Rátóti Gyulaffy család birtokát. A község nyugati szélén áll a román stílusú római katolikus templom, melynek felszentelése 1250 nyarán, Sarlós Boldogasszony napján történt, Szent Imre herceg tiszteletére.

Az I-II. világháborúban hősi halált halt lakosokról a templomnál elhelyezett emléktáblán, és az emlékkönyvben emlékeztek meg. A késő barokk stílusú Nepomuki Szent János szobrot, melyet 1892-ben állítottak, a zalahalápi úton találjuk.

A falu feletti erdőben áll az Emberkő (Küember) szikla, melyet valószínűleg vízmosás alakított ki, de a környék népe szerint a régi időkben, a Rátóti Gyula által 1260-ban alapított Pálos Kolostor egyik szerzetese faragta ki útmutatásul az eltévedt utazónak. A szomszjas kiránduló a tiszta vízű Szent Jakab forrásból olthatja szomját.

A hegyoldalban, az erdő rejtekében állnak a Hertelendy vadászkastély romjai. A kastélyt Békássy István, vas megyei főispán építtette. Feltehetően egy középkori templom, vagy kolostor romjaira építtette Békássy István a kastélyt, melynek utolsó tulajdonosa Hertelendy Kálmán volt. Az épületet feltehetően a II. világháború alatt, után hagyták el. A kastély falai sok helyen két emelet magasan állnak, a beomlott pince egy része is kivehető, a tetőzet teljesen elpusztult. A belső tereket visszahódította a természet, az egykori termekben sűrűn burjánzik az erdei aljnövényzet.

/forrás: saska.hu/

A település tájhasználatának alakulását nyomon követhetjük az első-, második- és harmadik katonai felmérésen.

Az I. katonai felmérésen (1782-1785) látható, hogy a település nagy részét erdők alkotják. A település Ny-i területein – viszonylag nagyobb foltokban – a rét, legelő és szántó területhasználatok is megjelennek. A legelőkön fákat, facsoportokat jeleztek. Az erdőben kisebb lakott helyet, a Dobosi templomot is jelölik. A lakott terület ekkor két rövid utcában jelenik meg, látható a templom és három útszéli kereszt. A házak mögött kert, gyümölcsös van jelölve.

A II. katonai felmérésen (1819-1869) szintén az erdő az uralkodó területhasználat. A lakóterület néhány házzal bővült, ezen kívül az I. katonai felméréshez képest nagyobb tájhasználati változás nem érzékelhető. A II. katonai felmérés érdekessége, hogy a térképszelvényről számos helynév leolvasható, amelyekből következtethetünk a táj természeti adottságainak sokszínűségéről: Felhőkiáltó -, Tüzes-, Disznoszár-, Csiplek-, Cser-, Agártető-, Magyal-, Kádár- hágó. A térképen ekkor már megjelenik a kápolna épülete is (Dobosi templom). A faluban a házak mögött a kereszt csűrök szépen kirajzolódnak. A falutól ÉK-re egy nagyobb, különálló, gazdaság rajzolódik ki. A temető helye jelölve.

A III. katonai felmérésen (1869-1887) még mindig csupán két utcából áll a település beépített része (alsó- és felső Sáska). A területhasználatok arányaiban változatlanok maradtak. Az eddigiekhez képest jelentősebb változás az erdőfoltokban megjelenő szabályos, egyenes nyiladékok, illetve az utak menti fasorok jelölése. A templomromot ezen a térképen jelölik először.

I. katonai felmérés (1782-1785)

II. katonai felmérés (1819-1869)

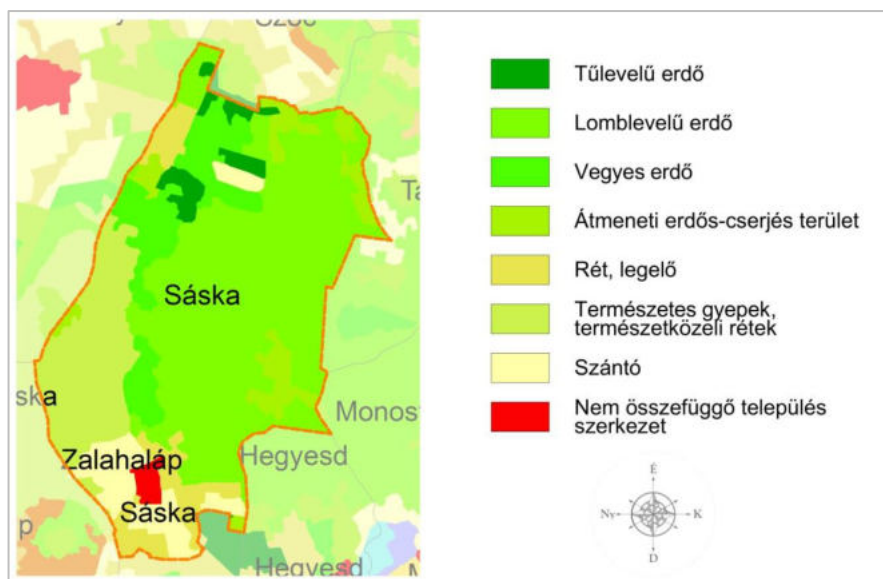
III. katonai felmérés (1869-1887)

Jelenleg az egykor jellemző legeltető állattartás már nincs jelen. Ennek csak nyomait fedezhetjük fel a falu itatóinál, közkútjainál. Szerencsésen a régi rétek nagy része még meg található, csak kisebb mértékben cserjésedtek be. Ez segít megláttatni a táj finom, izgalmas terepplasztikáját.

A külterületre dél felől érkezve az út keleti oldalán idős nyárfákból álló foghíjas fasor fogad bennünket. Ezek koruknál fogva megtartásra javasoltak. Ezekkel szemben a nyugati oldalon régi útszéli kereszt áll. A faluhoz közeledve jegenyenyárfák szép elemei a tájnak. A falut elérve az út keleti oldalán szép fűzest láthatunk egy csapadékvíz elvezető árok mentén felnőve. A település felé közeledve a szemünket észak felé a Babuka-hegy és a Kecskvár gyönyörű domborzati formája ragadja meg. Mivel fa alig van rajtuk csak gyepek, ezért tisztán tárul elénk ez a különleges alakzat. A falutól délre három jelentős elem jelenik meg a tájban. Az egyik egy mezőgazdasági major kicsit szegényes növényzettel övezve. A másik, a mészkőbánya külfejtéses területe, amelyből messziről inkább csak a meddőhányók füves, rendezetlen halmai látszódnak. A harmadik egy kissé árván, önmagában álló, régi kis házikó boros pincével, körülötte szépen művelt gyümölcsösökkel és szőlővel. Becsülendő és példamutató a telek növényes szerkezete, de az épített elemei is régi, mives parasztépítészeti elemeket mutatják. A ház ajtaja előtt kis szőlő van lugasra futtatva. A ház körül idős eperfa és diófák. A falutól keletre, DK-re kisebb foltban- valószínűleg régebbi felhagyott kert maradványaként van egy eperfa és néhány idős szilvafa. Innen tovább menve keletre értékes fás-bokros mezsgyék vannak a szántók és a kaszálók között. Az egyik táblában kisebb fákat is ültettek, amelyek idővel szép hagyásfás legelő karakterét mutatják majd. A falu DK-i útjánál, épp csak a házakat elhagyva, egy nagyméretű felújított útszéli kereszt áll. A falut ÉK-re elhagyva, az Agár-tető felé vezető út mentén idős akácfasor van. A fák nagy részén száradó ágak, azonban a fák kora miatt meg kellene tartani őket, csak egy kis gyógyító metszéssel kellene segíteni nekik. Ezek környezetében törmeléklerakás folyik. Innen az erdő felé haladva, az úttól délre egy idős, hatalmas tölgyfákból álló liget van, a *Jóbarát pihenőhely*, ahol fapadoknál és asztaloknál le lehet pihenni. A tölgyek között van egy

150cm törzsátmérőjű is. Sajnos több ágcsont, száradó ág van rajta, gondos metszést és gondozást igényelne! Ennek közelében az erdő szélén egy régi gazdaság területe van, régi házakkal és egy értékes hársfa sorral. A falutól északra hatalmas gyepek területek vannak, helyenként eróziós barázdákkal, utakkal. A gyepek elkezdtek helyenként bebokrosodni, fákkal betelepülni. Nagyrészt honos fafajokból álló erdők között több helyen fekete- és erdeifenyőkből álló erdőket láthatunk, amik az erdőszegélyeken, van ahol a táj ékeivé válnak, van ahol nagyobb foltokban, már a táj idegen elemei. Az északi gyepek területek egy része katonai gyakorlótér, ami a táj szépségéből sokat elvesz.

Tájhasználat értékelése

Corine felszínborítottság (2018)

A tájtörténeti vizsgálat tanulsága szerint a településen mindig is az erdőgazdálkodás és a legeltetés volt az uralkodó területhasználat. Az erdők legnagyobb része lombhullató fajokból áll, tűlevelű erdő egy-egy kisebb foltban található az É-i határ mentén. A tűlevelű fákat jobb lenne kisebb területre visszafogni.

A gyepterületek szintén viszonylag nagy arányban vannak jelen, ezek főleg az északi és a K-i részre koncentrálnak. Bár már nincs legeltető állattartás, de ezek fenntartása nagyon fontos lenne az ökoszisztéma számára, valamint a táj összképe szempontjából is.

A belterület közelében kapott helyet a szántóföldi termesztés. A szántók minősége változó, általában a belterülettől Ny-ra találkozhatunk jó minőségű (sz2-3) szántóföldekkel. A gyümölcsös és kert területhasználatok csak a belső telkeken jellemzőek.

A művelés alól kivett területek döntő része lakófunkciót lát el. A beépített területek a település méreteihez képest nem foglalnak el nagy helyet.

Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

A tájképvédelmi terület övezet kijelölésének célja, hogy lehatárolja a megőrzendő, fenntartandó esztétikai jellemzőkkel bíró tájrészleteket a települési szintű tervezés számára.

Jelen tervezés feladata, hogy a megalapozó vizsgálat keretében meghatározza az övezetbe tartozó területeken a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit. Erre alapozva kell települési szinten kialakítani az övezeten belül a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályrendszerét a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében. A tájképvédelmi terület övezete a település teljes egészét lefedi.

A lehatárolt területen található tájképi értékek az alábbiakban foglalhatók össze:

- kiemelkedő jelentőségű tájképi látványelemek, egyedi tájértékek sokfélesége
- gazdag és értékes műemlékállomány
- a maga nemében egyedülálló növény-és állatvilág, a területen előforduló értékes madárfajok vonulási, illetve fészkelő helyei
- őshonos fafajú erdők, facsoportok, fasorok, erdősávok
- az aprózódó dolomiton kialakult nagy kiterjedésű száraz gyepi vegetáció viszonylag zavartalanul megőrzött, természetközeli élőhelyei
- egyedi tájértékek, mint kiemelkedő jelentőségű tájképi látványelemek a domborzatok formáiban jelennek meg, valamint tájhasználati formák emlékei mint idős fák, eperfák, gyümölcsös, kőkeresztek,

Natura 2000 terület:

természetmegőrzési terület

Az Európai Unió által létrehozott Natura 2000 területek egy olyan összefüggő európai ökológiai hálózat, amely a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmén keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megőrzését és hozzájárul kedvező természetvédelmi helyzetük fenntartásához, illetve helyreállításához. A Natura2000 hálózat két típusa a madárfajok védelmére kijelölt Különleges Madárvédelmi Területek (SPA), valamint a növény-, és egyéb állatfajok védelme érdekében kijelölt Különleges Természetmegőrzési Területek alkotják. Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 14/2010. (V.11.) KvVM alapján a települést az alábbi Natura 2000 területek érintik:

- Agár-tető (HUBF20004) kiemelt jelentőségű

Kijelölés alapjául szolgáló fajok:

vöröshasú unka (*Bombina bombina*), sárgahasú unka (*Bombina variegata*), gyászcsincér (*Morimus funereus*), lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*), csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*), havasi cincér (*Rosalia alpina*) Nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*) Szent István-szegfű (*Dianthus plumarius regis-stephani*) Homoki nőszirm (*Iris humilis ssp. arenaria*) Magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*) Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*) Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*) Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*) Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)

Kijelölés alapjául szolgáló élőhelytípusok:

pannon sziklagyepek, törmeléklejtő- és szurdokerdők, pannon cseres-tölgyesek, pannon gyertyános-tölgyesek, éger- és kőrisligetek, puhafás ligeterdők, láperdők, veres csenkeszes rétek és sovány gyepek, pannon molyhos tölgyesek, dombvidéki száraz borókás cserjések, szubmontán és montán bükkösök, kékperjés láprétek, pannon lejtősztyepppek és sziklafüves lejtők

Ex lege védett értékek:

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 23. § (2) bekezdésének hatálya alá tartozik a törvény ereje által valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhaolm, földvár. Közülük a források, víznyelők, kunhalmok, földvárak a Tvt. 28. § (5) bekezdése értelmében országos jelentőségű természeti emlékeknek minősülnek.

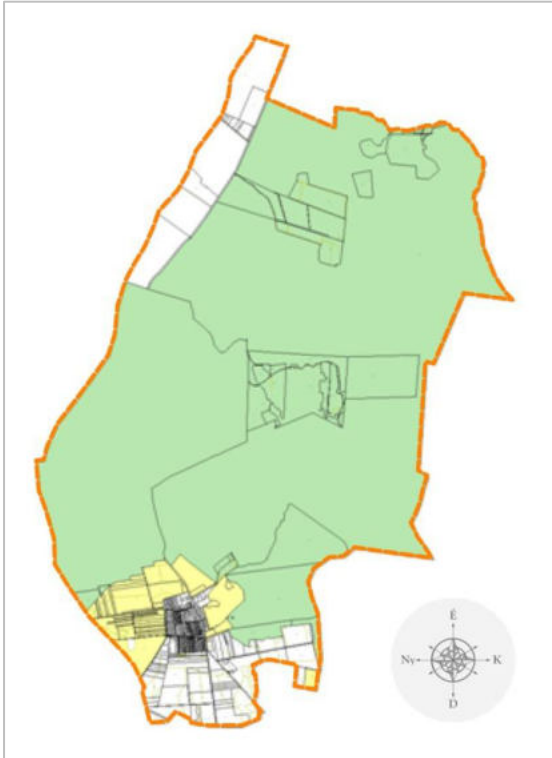
Sáska településen található ex lege források, barlang és védett lápterület helyét a T1 – Tájrendezési vizsgálat tervlapon ábrázoltuk, a Balaton-Felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása alapján.

Folyamatban van Magyarország földtani alapszelvényeinek védetté nyilvánítása (országos jelentőségű védett természeti emlékek). Az Országos Alapszelvény Nyilvántartás alapján a település területén található a Pa-47 jelű, Agár-tető nevű alapszelvény, amelynek pontos helyét szintén a Balaton-Felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása alapján ábrázoltuk.

Érzékeny Természeti Területek (ÉTT):

Az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról szóló 2/2002. (I.23.) KöM-FVM együttes rendelet 2. számú melléklete alapján Sáska település közigazgatási területe ÉTT által érintett (Fontos ÉTT-ek térsége – a Dörögdi-medence részeként).

Ökológiai hálózat:

A természetes és természetközeli élőhelyek fennmaradását, megőrzését és a területek közötti ökológiai kapcsolatokat biztosítja az országos ökológiai hálózat, amely magterületből, ökológiai folyosóból, és pufferterületből áll.

A település legnagyobb részét a magterület övezete érinti. A magterület a lehető legtöbb populációnak, illetve az ezekből felépülő életközösségeknek az élőhelye. Ezek túlnyomórészt természetközeli erdők és gyepek területei.

A magterületek és ökológiai folyosók körül védőzónát kell kijelölni, feladatuk az élőhelyek védelme az esetleges külső káros hatásoktól. A belterület környezetében találhatóak pufferterületek, amelyek nagy része szántóföldi művelés helyszínéül szolgál.

Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

A táj ökológiai, ökonómiai és tájképi értékeit rontó tevékenységek tájhasználati konfliktusok forrásaivá válhatnak.

Funkcionális tájhasználati konfliktust az egymást akadályozó, egymás területét megszüntető, rendeltetését zavaró, egymással konkuráló területhasználatok okoznak.

Tájökológiai tájhasználati konfliktusról beszélünk, az egymást károsító, pusztító, megszüntető, egymás létét veszélyeztető területhasználati módok fennállása esetén.

A rendezetlenség, a rendetlenség, a megoldatlanság, a befejezetlenség, a folyamatosság érzékelhető megszakadása, hiánya vizuális-esztétikai tájhasználati konfliktust eredményez.

Sáska község területén található tájhasználati konfliktusok a következők:

- Az invazív fajok kiszorítják a tájra jellemző őshonos fajokat, ezzel ökológiai és egyben vizuális esztétikai konfliktust okoznak. Ez itt az akácfák megjelenésében mutatkozik meg.
- A nagyüzemi művelésű szántókon, a legtöbb helyen nincs se fasor, se mezsgye. Ezek hiánya tájökológiai és funkcionális konfliktust eredményez.
- Az országos viszonyokhoz hasonlóan problémát okoznak az illegális szemétkerakók.

- A magyar honvédség a külterület északi részének jelentős részét használja gyakorló területként.

Zöldinfrastruktúra-hálózat

A zöldfelületi rendszer alatt a növényzettel időszakosan vagy tartósan fedett, biológiailag aktív, termesztési illetve kondicionáló célú felületek összességét értjük egy településen belül. Egy település „élhetőségét”, az ott élők életminőségét, a település képét nagymértékben meghatározza a zöldfelületek aránya és azok állapota. A zöldfelületi rendszer különböző elemeit térbeli helyzetük és használatuk módja szerint csoportosíthatjuk. Elhelyezkedésük szerint megkülönböztetünk:

- sávos helyzetű zöldterületeket, ilyenek a település telkes lakóterületei;
- vonalas helyzetű zöldterületeket, ilyenek az utcai zöldsávok és a vízfolyások partja;
- és szigetes helyzetű zöldterületeket, mint a közparkok, a temetők, a sportpálya és az intézménykertek.

Használatuk módja szerint megkülönböztetünk:

- Korlátlan közhasználatú zöldterületeket, ide sorolhatók a belterületi erdők, a közparkok és közkertek, valamint az utcai zöldsávok,
- Korlátozott közhasználatú zöldterületeket, ami alatt a zöldterületi jellegű intézmények (temető, sportpálya) és a jelentős zöldfelülettel rendelkező intézmények (iskola, óvoda, művelődési ház, templom stb.) értendők, ahol a használat térben és időben korlátozva van,
- A közhasználat elől elzárt zöldfelületeket, melyhez a település magántelkein található kertek tartoznak.

A zöldfelületi karaktert meghatározó elemek:

- Közparkok, közkertek, közterek

A faluhoz érkezve az útkereszteződésben Nepomuki Szent János szobor kőfülkéje fogad bennünket, előtte virágokkal díszítve. Közeliében egy falu köszöntő táblát is elhelyeztek, amely szépen faragott, mellette két oldalt virágok és fűzfák. A fűzfák kapcsolatot teremtenek a Nepomuki szoborral, mivel az a vizek védőszentje, így most ahogy víz nélküli helyen áll, legalább a növényzet üzenete kötődik hozzá, kapcsolatot teremt vele. Ez jó érzetű megérkezést teremt és ezzel a hangulattal kíváncsian fordul az ember a falu többi részei felé. Innen a falu régi fő utcáján a templom felé haladva egy kisebb teresedéshez érkezünk, ahol régi ásott kutak és itatókat láthatunk. Ezek jelzik, hogy régen komoly állattartás volt itt. Jó hogy ezeket így megőrizték az utókornak. Itt két idős hársfa is áll, védelemre érdemesek.

Az Ifjúság utca északi végénél van egy nagyobb park, ahol három funkciót helyeztek el. Így van ott egy játszótér, egy gyepes focipálya és egy sportpark. A játszótér rendezett állapotú, szépen cserjékkel körülvett. A játékok modern karakterűek, jó állapotúak. A

sportpark új építésű, azonban a környezetében lévő növényeket már régebben elkezdtek odaültetni. A sporteszközök rendezettek, a növényzet viszont nagy összevisszaságot mutat.

A faluház környezete kínál még pihenésre, szórakozásra kellemes zöldfelületet. A faluház felé új ültetésű nyírfa fasor vezet gyepest zöldfelülettel kísérve. A ház előtti teresedésen régi kerek kút áll.

- Fasorok, utcai zöldsávok

A faluban régi, értékes utcai fasor nincs. Az utcák vegyes kiültetésűek. Több helyen idős diófák, szivarfák, juharok, nyírfák, gyümölcsfák vannak vegyes kiültetésben, amelyek kedvessé teszik az adott helyet. Ez a hangulat sajnos az újabb kori beépítéseknel sok helyen hiányzik.

Az utcákon több felé láthatunk idős hársfákat is, ezek védelemre érdemesek.

Az utcákon több helyen láthatunk tujákat és tájidegen örökzöldeket, azonban nincsenek túlsúlyban a többiek kárára. Jobb lenne a honos fajokra vagy a gyümölcsfákra koncentrálni. A tájház előtt egy régi kerek kút.

Az Ifjúság és a Petőfi utca kereszteződésében egy kis körforgalmat alakítottak ki. A zöld szigeten törzses yuccákat ültettek. Kissé ambivalens hangulatot teremt, nem illik ez egy ilyen szép táji környezetbe belesimuló faluba. A Petőfi utca nyugati végében egy kőkereszt áll egy utakkal közrefogott zöld szigeten. A kőkereszt előtt kovácsoltvas kerítés, előtte virág. Zavaró, hogy kocsival közvetlen a kereszt mellé lehet állni.

- Korlátozott közhasználatú zöldfelületek

A templom a Kossuth utcában, utak által közrefogott kis szigeten áll, ami érdekes településszerkezeti elem és méltó kiemelése az épületnek, amely hajdan keresztényi szellemi központja volt a településnek. A templom körül néhány szép idős juharfa és hársfa áll. Körülöttük kevésbé odaillő vérszilvák vannak, valamint a közelmúltban erősen visszavágott tuják. Ezeket érdemes lenne végleg eltávolítani illetve a vérszilvák helyett illőbb fákat ültetni. A Szent Imre templom mögött kőkereszt áll, kovácsoltvas kerítéssel és liliummal. A templom főbejárata előtt egy kevésbé sikeres alkotás áll, Szent Imrét megjelenítve. A templom kerítése, kapui és burkolatai nem illenek ehhez a régi templomhoz.

A temető előtt nagy gyepest terület, ami biztosítja a parkolást az érkezőknek. A temető kapuja régi, szép lakatos munka, csak kissé elhanyagolt állapotú. A kaputartó oszlopok betonból készültek, úgy, mint a mellette futó kerítés lábazata is. Ez kevésbé szerencsés összeállítás. A bejárathoz tujasor vezet – nem volt jó választás. A temetőben van néhány idősebb fa. Van egy régi és egy új része. A régiben sok szép régi terméskő sír látható, szép faragásokkal, egyedi motívumokkal. Az új részben a beton, műkö sírhelyek dominálnak, igen sűrű elhelyezéssel, növényzet alig van benne. A ravatalozó új, szép kialakítású. Van itt egy kőkereszt is, de némi felújításra szorul.

- Közhasználat elől elzárt zöldfelületek

A családi házakhoz tartozó haszon- és díszkertek alkotják a belterület zöldfelületének legnagyobb részét ezért fontos, hogy azok milyen állapotban vannak. A régi telekosztásnak köszönhetően, illetve mert ebbe eddig még nem nagyon avatkoztak bele, szép nagy telkek tartoznak egy-egy házhoz. A faluban ezek a kertek általában szépen gondozottak, több helyen idős diófa és körtefa, van ahol idős hársfa is van a kertben. Ezekre vigyázni kell.

A mezőgazdasági telep területén nagy ipari épületek találhatóak. A helyet barátságosabbá és a faluhoz illőbbé tenné, ha nagy árnyat adó fákat ültetnének bele, a kerítés mentén cserjék ültetése lenne fontos.

A zöldfelületi ellátottság értékelése

A belterületen a lakóterületek kertjei alkotják a zöldfelületek legnagyobb részét. A korlátlan közhasználatú zöldterületek állapota elég jó. Az utak menti fásítás koncepció nélküli és összefüggéstelen, emiatt a zöldfelületi rendszer nem alkot összefüggő hálózatot.

Pozitívumként említhető, hogy a rendelkezésre álló kis tereit jól kihasználja a település, szépen építi, gondozza. A temető zöldfelületi állapota nem elég jó, fejlesztése, növényekkel való jobb ellátottsága kívánatos lenne.

A település a széles utcái miatt is zöldfelületében jó adottságokkal rendelkezik. Az idős fák állapota és a róluk való gondoskodás nagyobb odafigyelést kíván. Az inváziós fajok irtására, főként a bálványfa irtására, vagy kordában tartására oda kell figyelni.

A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

- A belterületen kevés az út menti fasor, emiatt a település zöldfelületi rendszere nem alkot összefüggő hálózatot.
- Az inváziós fajok megjelentek a belterületen is, ezek irtása fontos feladat.
- A kőkeresztek környezete nincs mindenhol megfelelően kialakítva, egy kicsit még nagyobb gondoskodást igényelnének.
- A közterületekre ültetett növények sok esetben nincsenek összhangban a táji és kulturális adottságokkal.
- A templomkert növényei nincsenek összhangban a szakrális épülettel.
- A templomkert bejáratai és burkolatai rossz állapotúak.
- A temető jelentős zöldfelület a településen. Nagy az ellentét a régi és az új temetőrész között, kevés a fa és a hagyományos temetőkereti növényzet, a kapu és a bevezető út nem méltó a helyhez.
- A sportpark körüli növényzet nagy összevisszaságot mutat.

12 KÖZLEKEDÉS

A település közúton a **73147 állami mellékút** (belterületen Kossuth utca), amely Zalahaláp településközpontjában a Tapolcát és Devecsert összekötő 7317 állami mellékútról ágazik le.

A település belterületén a 73147 útból ágazik ki északi irányban a **73148 állami mellékút** (Petőfi utca).

A térségi kapcsolatokat biztosító 77. sz. főút és 84. sz. főút Tapolcán keresztül a 8. sz. főút pedig Devecseren keresztül érhető el a településről.

A szomszédos települések közül csak Zalahaláp érhető el aszfalt burkolatú (73147 állami mellékúton) úton.

Szomszéd települések megközelítése állami utakon csak Zalahaláp településen keresztül lehetséges.

A szomszéd települések nem hivatalos elérhetősége:

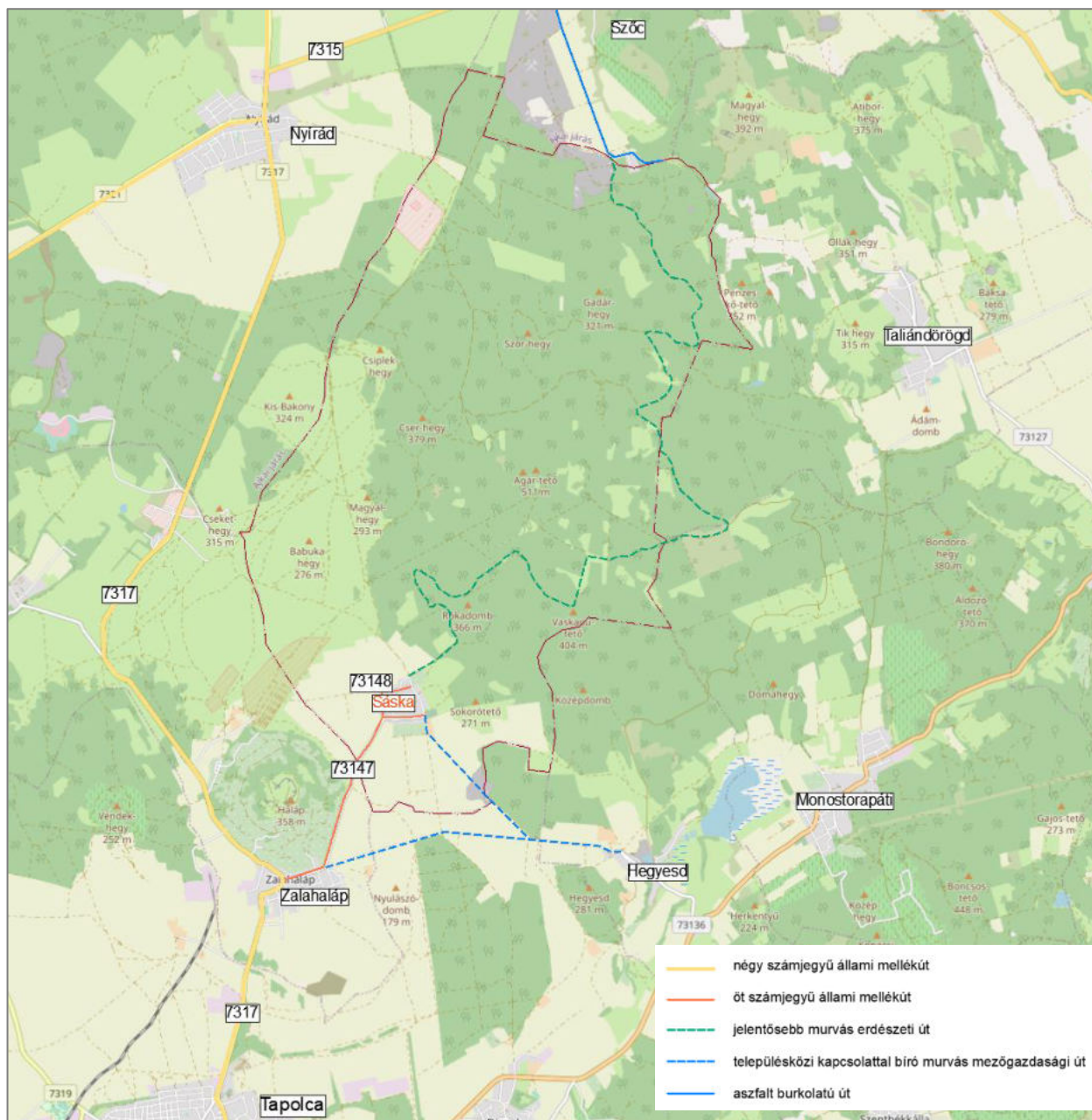
- Hegyesd: egy viszonylag jól kiépített, széles murvás úton
- Szóc: jól kiépített, murvás erdészeti úton
- Monostorapáti és Taliándörögd kisebb erdészeti utakon

Átmenő forgalom a települést nem érinti.

A külterületen található bánya jelentős üzemi forgalma a települést nem érinti. Nagyobb forgalmat generáló létesítmény (gazdasági, mezőgazdasági tevékenység) a település területén nincs.

A település négy utcája lakóúti funkciót tölt be, gyűjtőúti funkciójú közlekedési terület nincs a településen.

Vasútvonal a települést nem érinti. Tervezett közúthálózati fejlesztések ill. térségi kerékpáros nyomvonal fejlesztések a települést nem érintik.

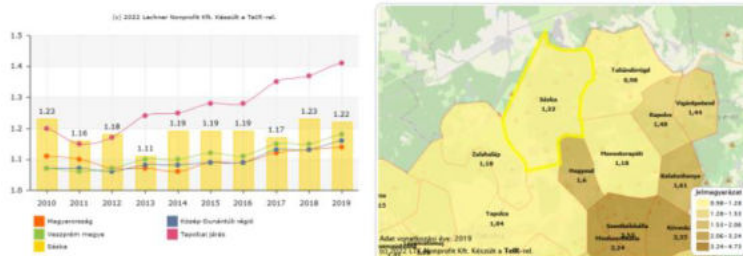
A közösségi közlekedés tekintetében a települést a

- Nyírád
- Tapolca
- Veszprém

irányú 7397, 7700, 7701, 7742, 7836 járatok érintik.

A település buszmegállói a Petőfi és a Kossuth utcába találhatók.

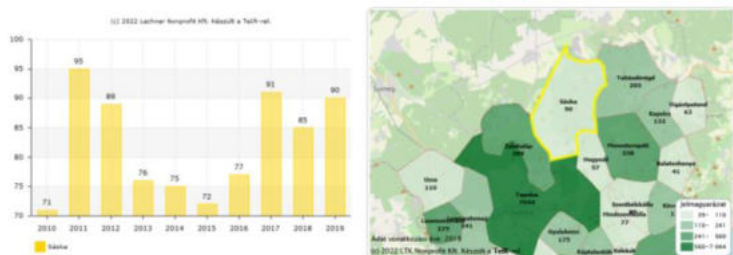
Háztartási villamosenergiafogyasztás (1000 kWh/fő) egy lakosra jutó háztartások részére szolgáltatott villamos energia mennyisége (1000 kWh)

Háztartási gázfogyasztás (1000 m³/fő) egy lakosra jutó háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége (1000 m³).

Összes elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (tonna) települési szilárd hulladéknak minősül a - háztartási hulladék: az emberek mindennapi élete során a lakásokban, valamint a pihenés, üdülés céljára használt helyiségekben és a lakóházak közös használatú helyiségeiben és területein, valamint az intézményekben keletkező, - közterületi hulladék: közforgalmú és zöldterületen keletkező, - háztartási hulladékhoz hasonló jellegű és összetételű hulladék: gazdasági vállalkozásoknál keletkező - külön jogszabályban meghatározott - veszélyesnek nem minősülő szilárd hulladék.

Közműszolgáltatók:

A szennyvizet a tapolcai szennyvíztisztító telep fogadja. A közművezetékek a szolgáltatók tulajdonában vannak. Az önkormányzati tulajdonú víz- és csatornahálózat üzemeltetésére az önkormányzat a DRV Zrt-vel kötött üzemeltetési szerződést. A települési szilárd hulladék szállítását jelenleg az NHSZ. Csobánc Kft. Tapolca, Halapi u.33. végzi. Az önkormányzat tagja az Észak- Balatoni Térség Regionális Települési Szilárdhulladék Kezelési Önkormányzati Társulásnak.

14 KATASZTRÓFAVÉDELEM, A TERÜLETEK HASZNÁLATÁT, ÉPÍTÉSI TEVÉKENYSÉGET BEFOLYÁSOLÓ VAGY KORLÁTOZÓ TÉNYEZŐK

A település közigazgatási területe nem tartozik földrengésveszélyes övezetbe, nem tartozik a szélróziónak kitett területek közé.

Belvízveszély, belvizes, talajvizes probléma Sáska területén nincs.

Mozgásveszélyes terület a település területén nem található.

Veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem nem a település területén vagy környezetében nem működik.

Ásványi nyersanyag lelőhely

Bányaterület/bányatelek a településen a Sáska I. – dolomit védnevű bánya, amely a közigazgatási terület déli részén Sáska és Tapolca határán található.

15 MELLÉKLET (MV és AJ tartalmi követelményeit meghatározó kt. határozat)

K i v o n a t

Készült Sáska Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2022. június 28-án megtartott rendkívüli, nyilvános ülésről készített jegyzőkönyvéből.

26/2022.(VI.28.) Ökt.sz. h a t á r o z a t

Sáska településterv módosítás tényének, valamint a 419/2021. (VI. 15.) Korm. rendelet 7.§ (7) bekezdése szerinti feljegyzés elfogadásáról

Sáska Község Önkormányzat Képviselő-testülete a településterv tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 59.§ (2) bekezdése értelmében Sáska településterv módosítás tényét, valamint a Korm. rendelet 7. § (7) bekezdése szerinti feljegyzést az alábbiak szerint elfogadja:

A településterv tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 7. § (7) bekezdés szerinti FELJEGYZÉS

a megalapozó vizsgálat és az alátámasztó javaslat tartalmának meghatározáshoz Sáska készítendő településtervéhez.

A településterv tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 1. melléklete szerinti MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT TARTALMI KÖVETELMÉNYEI Sáska készülő településtervéhez

A 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet úgy rendelkezik, hogy a 7 éven belül készült megalapozó vizsgálat - ideértve a nem e rendelet szerinti tartalommal elkészített megalapozó vizsgálatot is - felhasználható a településterv készítésénél.

Sáska településre 2022 évben elkészült a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012.(XI.8.) Korm. rendelet szerinti megalapozó vizsgálat. A megalapozó vizsgálat készítése óta eltelet rövid időre való tekintettel annak aktualizálása nem indokolt. A tervezési cél, tervezési feladat ill. tervezési terület változatlan, a 2022 évi megalapozó vizsgálat jelen településterv készítéséhez változtatás nélkül felhasználható.

A településterv tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.)

Korm. rendelet 2. melléklete szerinti ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT TARTALMI
KÖVETELMÉNYEI Sáska készülő településtervezéséhez:

- 1.) Fejlesztési és rendezési javaslat összefoglalója (a fejlesztésben javasolt változások, a rendezést érintő módosítások bemutatása, összegzéseik feltárása, szakági javaslatok összefoglalása)
- 2.) Településrendezési javaslat
- 3.) Javaslat az épített környezet fejlesztésére és az építészeti örökség megőrzésére
- 4.) Tájrendezési és zöldinfrastruktúra-fejlesztési javaslat
- 5.) Közművesítés, elektronikus hírközlési javaslat
- 6.) Védelmi és korlátozóelemek (veszélyeztetett, illetve veszélyeztető tényezőjű területek; védőterületek, védősávok; a táj, a természeti és az épített környezet, a környezeti elemek védelmével kapcsolatos korlátozások területei)
- 7.) A módosítással érintett területek bemutatása
- 8.) A területrendezési követelményekkel való összhang igazolása

A módosítással érintett területekre a biológiai aktivitásérték számítása elkészítése nem szükséges, mert a településen nem kerül sor újonnan beépítésre szánt terület kijelölésére

Felelős: Horváth Bence polgármester

Határidő: azonnal

K. m. f.

Horváth Bence sk.
polgármester

Takács Lászlóné sk.
jegyző

Másolat hitelül:

Monostorapáti, 2022. október 20.

